

ODTÜ Mezunları
Derneği Yayınıdır

191

aralık 2009

odtülüler bülteni

ODTÜLÜLER BÜLTENİ

ODTÜ Mezunları Derneği aylık yayın organıdır. Dernek üyelerine ücretsiz gönderilir.

Aralık 2009

Dernek Adına Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü
Himmet ŞAHİN (EDS'83)

Yayın Kurulu

Tülay ÜNLÜEVCEK (PSY'83)
M. Nilgün EGEMEN (CHE'89)
Şule ŞAHİN (PSY'85)
Melda TANRIKULU (CRP'06)
Emrah DELİKAN (CE'06)
Kamil AKDOĞAN (ES'90)
Günay BULUT (ADM'85)
Hilmi GÜVEN (EE'83)

Yayın ve Reklam Sorumlusu

F. Damla GÜLMEZ (ARCH'09)
yayin@odtumd.org.tr

Grafik, Tasarım ve Baskı

AJANS-TÜRK BASIN VE BASIM A.Ş.
İstanbul Yolu 7. km. No: 24 Batıkent/Ankara
Tel: 0312 278 08 24
Baskı Tarihi: 10/12/2009

İmzalı yazılardaki görüş ve düşünceler yazarlarına ait olup, ODTÜ Mezunları Derneği'ni ve ODTÜ'lüler Bülteni'ni sorumlu kılmaz. Yayımlanan yazılar ve fotoğraflar, Derneğin ve yazarların izni olmadan kullanılamaz.

ODTÜ Mezunları Derneği Yönetim Kurulu

Himmet ŞAHİN (EDS'83), Başkan
Burçin BÜYÜKPAMUKÇU (BIO'88), Başkan Yard.
Oğuz ÜLKER (EE'86), Başkan Yard.
Nilgün EKERMEN (CHE'87), Yazman
Fusun GÖNÜL (ECON'87), Sayman
Taner ÖZDEMİR (EE'88)
Dilek ERGEÇEN (CENG'85)

Ödentileriniz için

T. İş Bankası, ODTÜ Şubesi
TR39 0006 4000 0014 2290 52 86 42
Garanti Bankası, Maltepe Şubesi
TR92 0006 2000 1140 0006 2011 60

Burs ve Yardımlar Fonu

T. İş Bankası, ODTÜ Şubesi
TR 81 0006 4000 0014 2290 4220 59 (TL)
TR 80 0006 4000 0024 2293 2824 08 (EUR)
TR 81 0006 4000 0024 2293 1651 17 (USD)
Garanti Bankası, Maltepe Şubesi
TR 21 0006 2000 1140 0006 2995 35 (TL)

Yönetim Yeri

ODTÜ Mezunları Derneği
428. Sk. 100. Yıl, 06530, Ankara
Tel: (312) 286 79 79
Faks: (312) 287 75 00
E-posta: odtumd@odtumd.org.tr
www.odtumd.org.tr

Dosya Konusu

Gıda Güvenliği

Kapak Fotoğrafı

Şahika GÜRBÜZ (ARCH'09)

Kapak Konusu

Ankara

Yerel Süreli Yayın
ISSN 1303-7390

İÇİNDEKİLER

4 Duyuru

5 Dernekten

ODTÜ Mezunları Anıtkabir'deydi
Sözleşme İmzaladık
"Okula Yüz Verin" ile Temel Atma Süreci
CEDAW - Kadınların Anayasası
Hocam Bu Ay Yine Buluşuyoruz Doç. Dr. Doğan Tılıç
İklim Dostu Çankaya
Öğrenci Danışmanlığı Programı Katılımcıları Buluştu
Zeybekten Tangoya...
Bursiyer Sayımızı Arttırdık
Ahmet Kanneçi ile Söyleştik
Dernekte Bu Ay

20 Üyelerden

Utaniyorum Ama Gazeteciyim / Doğan Tılıç
Heranuş / Halil Genç
ODTÜ Mezunları OHIO'da Cumhuriyet Balosu'nda

21 Odtü'den

ODTÜ Kuzey Kıbrıs Kampüsü
Yeni Öğretim Dönemine Başladı

22 Güncel

Türkiye'nin Kalbinin Ankara'dan Çarpmaya
Başladığı Gün 27 Aralık 1919

24 Vişnelik'te Bu Ay

25 Etkinlikler

28 Ayın Dosyası

Organik Tarım
Avrupa Birliği ile Müzakereler Çerçevesinde
Ulusal Gıda Güvenliği Politikası
Gıda Katkı Kimyasalları
Gıdaların Denetim ve Kontrolü
Enine Boyuna GDO'lar

38 Kavramlar

Eğitim

39 ODTÜ'den Bir Köşe

ODTÜ'de Beyaz Bir Akşam

40 Kitaplar Arasında

Klasiklerden... Anna Karenina

42 Hocam İnecek Var

Gaziemir-Gelveri

44 Anılarla ODTÜ

ODTÜ'nün İlk Yılları

Geçmiş Zaman Olur Ki Hayali Cihan Değer (2)

46 Kültür-sanat

Siz Hiç Yıldız Tozu Gördünüz mü?

48 Tarihte Bu Ay

49 Ödüllü Bulmacalar

10 TL KAMPANYASI

Burs fonuna yapacağınız ayda 10 TL ve üzeri yardımlar bir araya geldiğinde, kaynak yetersizliği yüzünden burs veremediğimiz birçok ODTÜ'lü kardeşimizin yüzünü güldürecek...

Dileriz, bu kampanyada bizi yalnız bırakmazsınız!

ONLARI UNUTMAYINIZ

Burs ve Yardımlar Fonu

**Türkiye İş Bankası
ODTÜ Şubesi**

TR 81 0006 4000 0014 2290 4220 59 (TL)

TR 80 0006 4000 0024 2293 2824 08 (EUR)

TR 81 0006 4000 0024 2293 1651 17 (USD)

**Garanti Bankası
Maltepe Şubesi**

TR 21 0006 2000 1140 0006 2995 35 (TL)

Sayın Üyelerimiz,

Bir yılın sonuna daha geliyoruz. Bu sene de bundan önceki senelerde olduğu gibi, umutla başladığımız yılın ilk günleri giderek artan olaylar, hastalıklar ve neredeyse her gün değişen dünya ve ülkemiz gündeminin içinde yavaş yavaş yerini yorgunluğa ve kanıksamaya bıraktı.

Yoğun ve hızla birbirini takip eden olaylar, zaman zaman toplumun sabrını zorlayan durumlar ve genel olarak herkeste görülen her şeyi kanıksama hali toplumsal bir hastalık gibi dünya insanlarını etkilemekte. Aşınan değer yargıları ve gün geçtikçe daha ön plana çıkan gelecek kaygıları içinde insanlar kendi davranışlarına yön bulmaya çalışıyorlar.

Böylesi bir dönemde kuruluşlarda uygulamaya konan sigara yasağının ve içinde yaşadığımız ekonomik krizin Derneğimiz özelinde etken olduğu zorlukların yanı sıra, geleceği şekillendirecek pek çok konuda önceden olduğu gibi ODTÜ'lü duruşumuzla var olmaya çalıştık. Bu konuların en önemlilerinden birisi de İnsan Sağlığı'dır.

İnsan sağlığının en önemli iki etkeni olan Gıda – Beslenme ile Çevre – İklim – Enerji koşullarının değişmesi konusunda çeşitli panel ve söyleşilerle konuyu üyelerimizin dikkatlerine sunduk.

Gıda – Beslenme konusunda hazırlanan dosya iki ay boyunca Bültenimiz'de çeşitli yönleriyle sizlere pek çok bilgiyi aktaracak ve gündemde yer alan GDO'lu besinler konusuna da bilimsel bakış açısı ile ışık tutacak.

Diğer taraftan İklim, Çevre ve Enerji değişiklikleri konusu da yine Derneğimiz'de çokça ele alınan konulardan birisiydi. Konu iklim değişiklikleri olunca gündelik yaşamda zihnimizde pek çok soru beliriyor ve birbirleriyle bağlantılı konuları kafamızda sorgulamamıza neden oluyor. Örneğin;

Bu ülke 25 yıl sonra nerede olacak? Ülkemiz miadlı dolmuş endüstrinin ve enerji kaynaklarının tutsağı mı olacak yoksa atık gazlardan uzak, sürdürülebilir bir geleceğe doğru mu gidecek? Çıkış yolunun başka bir sorusu ise; Neden enerjiye ihtiyaç duyuyoruz? Ve onu nasıl harcıyoruz?

İklim değişikliği bize dünyanın bir bütün olduğunu diğer her şeyden daha net bir biçimde gösteriyor. Nasıl kapitalist ülkeler karbondioksiti atmosfere pompaladıysa, bugün de gelişmeye çalışan ülkeler aynısını yapıyor. Her ne kadar herkes çevre konusunda duyarlı olduğunu söylemekteyse de, iklim değişikliği ile mücadele yöntemleri tek tek incelendiğinde bu mücadelenin centilmenlikten ve eşitlikten geçtiği görülmektedir.

Tüm çevresel faktörler gibi piyasanın ürettiği hatalı mal ve hizmetler ile kullanılan kötü teknoloji de iklim değişikliklerinde önemli rol oynamaktadır. Hem ülkesel bazda hükümetler, hem de dünyasal bazda devletler topluluğu küresel kapsamlı uzlaşmanın yollarını aramalı, partiler üstü bir çizgiyle, teknik yenilikçiliğe dayanan bir iklim politikasını hayata geçirmelidirler. Yerelinden geneline kadar siyasal dinamizm sağlanmalı, toplum yenilenebilir enerji ve doğa dostu teknolojilerin kullanımda bilinçlendirilmelidir.

Üniversitemizde eko-elektrikte ihtisas alanları genişletilmelidir.

Çevre ve iklimin korunmasında, iklim, çevre ve enerji üçlemesi olarak ifade ettiğimiz bu dev konu; bir düşüncenin, bir umudun peşinden giderek gerçekleştirdiğimiz panel ve söyleşilerde üyelerimizin bilgilerine sunulmuş ve geleceğin nasıl şekilleneceği konusunda bir fikir vermesi bakımından bu yıla damgasını vurmuştur.

2010 yılının hepimize sağlık, barış, refah ve umut getirmesi dileğiyle yeni yılınızı kutlarız.

Saygılarımızla

**ODTÜ Mezunları Derneği
Yönetim Kurulu**

MEZUNLARIMIZA ÇAĞRI

Değerli Mezunlarımız,

Üniversitemiz'den mezun olan ancak henüz Derneğimiz'e üye olma fırsatını bulamayan mezunlarımız için "Sohbet Toplantıları" düzenliyoruz. Bu toplantılarla Derneğimiz'i ve tesisimizi tanıtmaya, mezunlarımızın sorularını yanıtlamaya ve beklentilerini öğrenmeye çalışıyoruz.

Bu kapsamda yürütmekte olduğumuz çalışmalarla birçok mezunumuzu Derneğimiz'e kazandırmayı hedeflerken sizlerden de çevrenizde tanıdığınız Derneğimiz'e üye olma fırsatı bulamamış mezunlarımıza aşağıdaki mesajımızı iletmenizi rica ediyoruz.

ODTÜ mezunlarının bir paylaşım ve dayanışma ortamı olan ODTÜ Mezunları Derneği'nde, mezunlarımızı aramızda görebilmeyi dileriz.

"Mezunu olmaktan onur duyduğumuz Üniversitemiz'den edindiğimiz kazanımlarımızı ODTÜ Mezunları Derneği çatısı altında üyelerimizle paylaşarak ürettiklerimizi toplumumuza aktarmayı, yol gösterici olmayı ve üretici olmayı görev edindik. Bugün ODTÜ ailesi olarak sayımız 100 bin'e yaklaşıyor. Ankara'daki sayımız 27 bin civarında. ODTÜ Mezunları Derneği olarak üye sayımız ise 7 binlere ulaşıyor. Yapılacak çok işimiz, bilgi ve deneyimlerimizi paylaşacak, toplumumuza önderlik yapacak çok konumuz var. Gelin bu ailenin bir parçası olun. Birlikte üretelim, paylaşmanın mutluluğunu birlikte yaşayalım.

Ekim ayından itibaren yapılacak olan "Sohbet Toplantıları"nda Derneğimiz'e üye olmayan mezunlarımızın düşüncelerini, beklentilerini dinlemek istiyoruz.

Aşağıda ayrıntılı bilgileri verilen tarihlerde düzenlenecek sohbet toplantılarına katılabileceğiniz bir tarihi uyelik@odtumd.org.tr adresine ya da 0.312 286 79 79 /1126 numaralı telefondan Üyelik Hizmetleri Sorumlumuz Derya Eken'e bildirerek toplantımıza katılımınızı dileriz."

Saygılarımızla,
ODTÜ Mezunları Derneği

SOHBET TOPLANTILARI

02 Aralık 2009 Çarşamba, Saat 19:30
12 Aralık 2009 Cumartesi, Saat 14:00
22 Aralık 2009 Salı, Saat 19:30

05 Aralık 2009 Cumartesi, Saat 14:00
19 Aralık 2009 Cumartesi, Saat 14:00
Yer: Vişnelik Tesisi

ODTÜ MEZUNLARI ANITKABİR'DEYDİ

Her sene olduğu gibi, ODTÜ Mezunları Derneği, 2009 yılında da Atatürk'ü anmak üzere Anıtkabir'de üyelerle bir aradaydı. ODTÜ Mezunları Derneği Başkanı Himmet Şahin ve Dernek üyeleri önce saygı duruşunda bulunup Atatürk'ün kabrine çelenk bıraktıktan sonra hep beraber Misak-ı Milli Kulesi'ne geçtiler. Burada açılan deftere Dernek Başkanı Himmet Şahin ODTÜ Mezunları Derneği adına şunları yazdı;

"Sayın Atamız,

86 yıl önce kurmuş olduğunuz Türkiye Cumhuriyeti'nin çağdaş medeniyetler seviyesine yükselmesi için gösterdiğiniz temel referansınızın bilim ve bilinç olduğunu biliyoruz.

Çağdaş medeniyetler seviyesine erişme yolunda bir ölçüt olarak koyduğunuz laik ve demokratik sosyal hukuk devletin doğru algılanması ile kara ve karamsar günler içinde olunmasından çıkarılacak tek sonuç referans olarak gösterdiğiniz bilim ve bilincin tutsaklık altına alınma çabalarından başka bir şey değildir. ODTÜ mezunları olarak çağdaş uygarlık yolunda aydınlık bir gelecek için ilerlerken gösterdiğiniz referans doğrultusunda kendimizi her zaman sorumlu hissedeceğimizi, tüm değerlerimizi anlama ve anlatma yetimizi sonuna kadar kullanacağımızı bilmenizi isteriz."

Bu seneki törenin sıcak ve güneşli bir güne gelmesinden mutlu olan ODTÜ mezunları farklı şehir ve ülkelerden gelen arkadaşları ile sohbet etme fırsatı buldular.

“OKULA 100 VERİN” İÇİN BİR ADIM DAHA ATTIK SÖZLEŞME İMZALADIK

ODTÜ Mezunları Derneği, 2 Kasım 2009 Pazartesi akşamı çok anlamlı bir olaya ev sahipliği yaptı. ODTÜ Mezunları İlköğretim Okulu Kaba İnşaatı İşi sözleşmesinin imzalanması için tarafların ve Okula 100 Verin Projesi gönüllülerinin hazır bulunduğu gece, bizleri bir araya getiren keyifli bir kokteyl ile başladı. Tarafların karşılıklı iyi dileklerini ve heyecanlarını paylaştıkları dakikaların ardından Dernek Başkanı-

mız Himmet Şahin ve Garden İnşaat Peyzaj Turizm San. Tic. Ltd. Şti. adına Safure Hergül, ilgili sözleşmeyi imzaladılar. Şahin, ODTÜ mezunlarına yakışan bu projeden duyduğu gururu ve iyi dileklerini dile getirdiği konuşmasında emeği geçen herkese teşekkürlerini iletti. Dernek Başkanımız'ın konuşmasının ardından “Okula Yüz Verin” pastamızı afiyetle yedik ve daha başka vesilelerle bir araya gelme dileklerimizle Dernek'ten ayrıldık.

“OKULA YÜZ VERİN” İLE TEMEL ATMA SÜRECİ

ODTÜ mezunlarının üye olduğu ve fikirlerini paylaştığı www.odtumezunlari.gen.tr adresiydi doğum yeri.

"Arkadaşlar..

ODTÜ mezunları olarak, okulu olmayan bir köye okul yapımı için 100 YTL veririm diyenler, falanca filanca arkadaşımın da alırım diyenler bu foruma belirtebilirler mi? Merak ediyorum, bir dernek kursak bir defada kaç tane okul yaptırabiliyoruz.

Tunahan"

Her şey böyle başlamıştı bundan 3 yıl önce. Şimdi temel atmaya sayılı günler kaldı ve “Okula Yüz Verin” projesi girilen inşaat süreci ile daha emin adımlarla ilerliyor.

Kampanyamız adına bir kilometre taşı daha geçildi. Müteahhit firma Garden İnşaat ile yapılan sözleşmenin ardından 7 Kasım 2009 Cumartesi günü firma ile yer teslimi yapıldı. Yer teslimine kampanyamızı temsilen inşaat ve proje danışmanımız Kudret Kantekin, gönüllülerimizden Binnur Özkan ve Özge Eken, firmayı temsilen Garden İnşaat Genel Müdürü Hasan Hergül ve mevcut okul müdürü Süleyman Başkaraağaç katıldılar. Süleyman Başkaraağaç'ın makamında gerçekleşen imza töreninden sonra taraflar, gönüllülerimizin ellerinden ikram edilen çikolatalar ile bu güzel günü ayrıca tatlandırıldılar.

Peki, bundan sonra ne olacak? Neler yapılacak? Şu an inşaata başlamak için yapılması gereken tek şey inşaat ruhsatı almak. Tapusu hazır arsamızda inşaata başlamak için hızlı bir şekilde gerekli yasal başvurular yapılmaktadır. Gerekli belgeler ilgili kurumlara yapılan başvurular ile temin edilmekte, diğer taraftan temel

"Soldan sağa, Garden İnşaat Genel Müdürü Hasan Hergül, kampanyamızın proje ve inşaat danışmanı Kudret Kantekin ve mevcut okulun müdürü Süleyman Başkaraağaç"

atma töreni için gerekli hazırlıklar yapılmaktadır. Ankara Valiliği, ilgili belediyeler, ODTÜ ve ODTÜ Mezunlar Derneği'nin üst düzey temsilcilerinin beklendiği temel atma töreninin Aralık ayı içinde yapılması düşünülmektedir. Tarihi ODTÜ Mezunlar Derneği'nin sitesi www.odtumd.org.tr adresinden ilan edilecek törenimize tüm halkımız davetlidir.

Bu süreç boyunca bizleri takip eden, desteklerini esirgemeyen, emeği geçen herkese teşekkür ederiz. İnternet sitemiz aracılığıyla ziyaretçi defterine yazılan şu destek yazılarını da paylaşmadan geçmeyelim sizlerle.

"Merhaba,

... düşünce olarak çok güzel bir şey yaptığınızı; bizim gibi İstanbul'da pahallığın göbeğinde yaşayan insanların 2 kişilik ortalama bir yeme-

ğe ayırdıkları bütçeyle okul yapmayı düşünmekle çok naif, sevecen ve iyi niyetli bir girişimde bulunduğunuzu söylemek istedim. Emeği geçenlerin yüreğine sağlık!

Yolunuz açık, öğrenciniz bol olsun...

Ebru Uzundemir, 22.03.2007 11.57"

"...Bu kampanyadan haberim olduğu andan itibaren katıldım ve hep izledim. Sadece İstanbul'daki Leman Sam etkinliğine katılabildim. Orada tanıma fırsatını bulduğum bu kampanyayı olabilir kılan yürekli gençleri hep takdirle izledim. Hepimizin yapacağı çok şeyler var. Sorunların parçası olmak yerine çözüm bulmak, seyretmek yerine bir şeyler yapmak, insan olduğunu duyumsatması adına çok önemli...

F.Mine Turgay-Özgentaş, BS, MAN 82, 21.07.2008 13.44"

"Merhaba,

Bu projeyi ilk kez NTV Haber'de gördüm. Zor bir işi başarmaya çalışıyorsunuz. Öncelikle düşünçenizi ve bunun için harcadığınız emeği yürekten kutluyorum. Çok fazla söze gerek yok bence, diğer ziyaretçileriniz zaten her şeyi dile getirmişler...

Gülsev Çağlar, 05.03.2009 22.26"

Daha onlarca ziyaretçi yazısı ve kampanyamız hakkında daha fazla bilgi için, internet sitemizin adresi www.okulayuzverin.org'dur. Daha çok paylaşmak ümidiyle, hoşçakalın...

Okula Yüz Verin Gönüllüleri adına

A. Kürşat KURTAR (GGIT'06)

CEDAW - KADINLARIN ANAYASASI

Kadınlar için 2 önemli gün; 25 Kasım “Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele ve Dayanışma Günü” ve 5 Aralık “Türk Kadınına Seçme ve Seçilme Hakkı Tanıyan Kanunun Kabulü”

Derneğimiz çalışma gruplarından Sivil Toplum Komitesi'nin 07 Kasım 2009 tarihinde gerçekleştirdiği 'CEDAW ve Türkiye'de Durum' konulu söyleşinin konuğu BM Cedaw Komitesi eski başkanı Prof. Feride Acar oldu. Prof. Acar söyleşide aşağıdaki konulara ilişkin bilgi verdi:

CEDAW (Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi), Birleşmiş Milletler'in sekiz temel insan hakları sözleşmesinden bir tanesidir ve dünyanın her yerindeki kadınlar için haklarını bildiren bir metin niteliğindedir.

Taraf olan ülkelerin yapmaları ve yapmamaları gereken konuları belirten sözleşme, Türkiye tarafından 1984 yılında imzalanmış ve 1986 yılında yürürlüğe girmiştir.

186 ülkenin taraf olduğu CEDAW sözleşmesi, İran, Somali, Sudan gibi müslüman ülkeler tarafından islam şeriatı ile bağdaşmadığı gerekçesiyle kabul görmemektedir. Türkiye sözleşmede, 'taraf ülkelerin sözleşmeye uymamaları durumunda Uluslararası Adalet Divanı'na şikayet edilme' maddesine çekin-

ce koymuştur.

CEDAW'ın birinci maddesi ayrımcılığın ne olduğunu tanımlar. 1976'da toplanan BM Genel Kurulu, 'Kadınlara Karşı Ayrımcılığın' var olan evrensel bir vaka olduğunu kabul etmiştir.

Örnek: 'Askerliğini yapmış olanlar işe alınacaktır' şeklinde bir ilan ile dolaylı bir ayrımcılık yapılmaktadır.

Örnek: Türkiye'de erkeklerin kazandığı her 100 TL 'ye karşın kadınlar 46 TL kazanmaktadır. Bu bir ayrımcılıktır. Kötü niyet olmayabilir ama önemli olan sonuçtur.

Sözleşme ile 'kasıtlı' ve 'kasıtsız' tüm ayrımcılık türleri yasaklanmıştır. CEDAW ile hem kamusal hem de özel alanda kadın hakları gündeme getirilmiştir.

İhtiyari Protokol ile iki yeni uygulama aracı getirilmiştir.

1- Kişisel başvuru hakkı

2- İnceleme (yaygın ve vahim bir kadın hakları ihlali varsa, ilgili ülke Birleşmiş Milletler'e inceleme hakkı tanır.

Sözleşmeyi imzalayan ülke her dört senede bir ülkesindeki kadın haklarına ilişkin durumu BM'ye sunmakla yükümlüdür. BM hem devlet raporunu, hem de aynı ülkenin sivil toplum kuruluşları tarafından sunulan 'gölge raporu' inceler ve değerlendirir. 23 bağımsız uzmandan oluşan CEDAW Komitesi'nin bugüne kadar Türkiye için yaptığı olumlu değerlendirmeler; Anayasa'nın 10.maddesi, Ailenin Korunmasına Dair Yasa, Medeni Yasa, TCK konularında kaydedilen gelişmeler olarak özetlenebilir. Olumsuz değerlendirmeler sonucunda da ülkedeki endişe verici konular masaya yatırılmakta ve ülkeye sorular sorulmaktadır.

Örnek: Yasalarımızda 'ayrımcılık' tanımı yoktur.

Örnek: Kadına yönelik şiddet konusunda önlem yetersizliği vardır. Her 50.000'den fazla nüfusu olan Belediye'nin, şiddete uğrayan kadınlar için Sığınma Evleri açma zorunluluğu yerine getirilmemektedir.

Örnek: Siyasette kadının katılım oranı % 9 oranındadır.

Örnek: Prof. Feride Acar'ın BM CEDAW Komitesi Başkanı olduğu dönemde 'okullarda uygulanan bekâret testi' çok sorgulanmıştır.

Örnek: Eğitimde eşitsizlik vardır, kadınların % 20'si okuma yazma bilmemektedir. Erkek nüfusun % 4'ü okuma yazma bilmemektedir.

CEDAW Komitesi her olumsuzluk tesbiti için ilgili devlete öneriler verir. İlgili devlet, CEDAW Komitesi tarafından tesbit edilen olumsuz maddelere cevap vermekle ve koşulları düzeltmekle yükümlüdür. Sözleşmenin, taraf ülkeler üzerindeki yaptırımı ise 'name & shame' şeklinde baskı unsurları oluşturmak şeklinde özetlenebilir.

A. Fusun GÖNÜL (ECON'87)

HOCAM BU AY YİNE BULUŞUYORUZ

Doç. Dr. Doğan Tılıç

İkinci dönemine girdiğimiz U – 3 (Dr. Necdet Bulut Amfisi) toplantılarının bu ayki konuğu, gazeteci yazar ve ODTÜ Sosyoloji 1985 mezunu Doç. Dr. Doğan Tılıç oldu.

ODTÜ, OÖED ve Öğrenci Temsilcileri Konseyi'nce ortaklaşa düzenlenen etkinlik 4 Kasım 2009 tarihinde U-3 Amfisi'nde gerçekleşti. Gazeteci yazar, aynı zamanda mezunumuz Doç. Dr. Doğan Tılıç'ın konuşmacı olarak katıldığı etkinliği yönetim kurulu başkan yardımcımız Oğuz Ülker yönetti. Ülker, Tılıç'ın kısaca özgeçmişini anlattıktan sonra "Gazeteciyim ama utanıyorum" isimli kitabı üzerine niye utandığını anlatmasını ve gazetecilik üzerine görüşlerini almak istediğini belirterek sözü kendisine verdi. Tılıç öğrencilik döneminde ÖTK'da iken birçok etkinlik yaptıklarını ve bu amfide defalarca konuştuğunu belirterek görüşlerini kısaca şöyle özetledi:

'Öğrencilikte konuşmak daha kolaydı, o zaman kafamda sorulardan çok cevaplar vardı, şimdi cevaptan çok soruların bir adamım. Evet gazeteci olmaktan utaniyorum ama bu utanç benim tek güvendiğim şey. Utanma, en insana dair duygulardan bir tanesi, eğer utanabiliyorsak o zaman doğru yanlış arasındaki farkın ayırımıdayız demektir. Doktora tezimi yaparken yüz elliden fazla gazeteci ile konuştuğumda, son on yıl içerisinde bu utanç duygusunun ne yazık ki azaldığını gördüm. Belki on yıl sonra 'gazeteciyim ama utanmıyorum' diye bir başlık gerekecektir, o da gazeteciliğin bittiği nokta olur.'

Tılıç daha sonra gazetecilerin söylediklerine inanılmayacağını vurgulayan bir iki fıkraya anlattı ve şöyle devam etti;

'Eğer bir meslek, fıkralara konu olmaya başlamışsa, meslek ortadan kalkıyor demektir. Gazetecilik hızla en güvenilir meslekler arasında sayılmaya başlandı. Tüm dünyada haberleşme ve iletişimi çok az sayıda insan kontrol ediyor. Çok mesaj gönderen merkez olunca mesajların da çeşitli olacağı düşünülüyor, dolayısıyla farklı kanallardan gelen

farklı mesajlar yerine, değişik birkaç kanaldan gelen ama içeriği hep aynı olan mesajların bombardımanı altında kalıyoruz.

Hiçbir yerde serbest pazarın ve kapitalizmin sınırını aşan şeyler söyleyemiyorsunuz.

Bir gazeteci eğer mektepli ise gazeteciliğin ne olduğuna dair bir fikir geliştirmiştir, mesleğin doğrularını kurallarını biliyor demektir, ama gazeteciliği uygulamaya başladığı andan itibaren hemen her gün olması gereken ile olan arasındaki ikilem sıkıştırmıştır onu. Eğer bir gazeteci, o ikilem sıkışmasında utanıyor ise hala umut var demektir.

Gazetecilerin çoğu çok az maaş alır ve stajyerleri çalıştırır, çok iyi maaş alan çok az gazeteci var, onlar da rol model oluyor. Ne yazık ki o onların yaptığı haber vermenin, dünyayı yorumlamanın, daha anlaşılır kılmının ötesinde belli bir hayat tarzını pazarlamaktır.

Ben başka yerde kazanıp bizim gazetede harcıyorum, orada yapmak istediklerimizin çok azını yapabiliyoruz. Alternatif bir dünyanın savunucusu olmak adına bizim gazetesinin çok önemli olduğunu düşünüyorum. Bir başka dünyanın yaratılmasına dair çabaların ürünü gazetemiz.

Bu medya ortamında, üç beş medya patronunun dünyayı ahtapot gibi sardığı bir ortamda buna karşı çıkış mümkün mü? Çözüm alternatif gazetecilik diyorlar, önemli

olan yapısal olarak alternatif olabilir. Bu alternatif bir dünyanın savunucusu olmak anlamındadır.

Türkiye'de sol açısından içler acısı bir durum var, hiçbir şekilde toplumsallaşmayan, marjinal, ufak bir hareket durumunda sol. Durum böyle olunca ne olacak bu ülkenin hali sorusu soruluyor. Bir Fatsa deneyiminden söz edilir, solun başarılı olduğu bir Fatsa deneyimi yaşandı.

Dünyada da bunun örnekleri var, İspanya'da bir kasabada buna bir örnek, belediye başkanına "Nedir bunun sırrı?" diye sorduğumda "herhangi bir şekilde yönetici pozisyonuna gelen bir kişinin kendisini nimet paylaşımında en sona, külfet paylaşımında en başa yazmasıdır", cevabını aldım. İknâ edici olabilmek için bir örnek lazım. Bugün solcuların Türkiye'de hâkimiyetleri için bir takım örnekler yaratmaları gerekir. Hem bir örnek yaratmak hem de bir sosyalist olarak nimet paylaşımında sona, külfet paylaşımında başta olabilmek son derece önemli. Türkiye'de sol adına iktidara gelenler bunu yapmadıkları için, diğerleri ne yapıyorsa bunlar da aynısını yapıyorlar şeklinde bir toplumsal algılama solu canlandırmaktan önemli ölçüde çıkardı. Bugünden yarına belki hemen olmayacak ama hayatın her alanında minik minik devrimler, iyileştirmeler yapmak mümkün. Sol kimlikle hayatın çeşitli alanlarında başarı örnekleri verebilirsek, belki de solun toplumsallaşmasına giden yolu açabiliriz'

Konukların da katılımıyla samimi bir sohbet dönüşen etkinliğimizin sonunda, Sivil Toplum Komitesi başkanı Mehmet Peker, Doç. Dr. Doğan Tılıç'a teşekkür plaketini takdim etti ve ardından Tılıç dileyen katılımcılarımız için burs fonu yararına satışa sunduğumuz "Memleketin Halleri" ve "Utaniyorum Ama Gazeteciyim" kitaplarını imzaladı.

Nilgün EKERMEN (CHE'87)

İKLİM DOSTU ÇANKAYA

ODTÜ MEZUNLARI DERNEĞİ 21 KASIM 2009 CUMARTESİ GÜNÜ
“İKLİM DOSTU ÇANKAYA” PANELİNE EV SAHİPLİĞİ YAPTI

Derneğimizin çalışma gruplarından Sivil Toplum Komitesi (STK) “İklim Dostu ÇANKAYA - Kopenhag İklim Zirvesine Doğru” başlıklı Paneli 21 Kasım 2009 tarihinde Çankaya Belediyesi ile ortaklaşa olarak Vişnelik’te gerçekleştirdi. ODTÜ MD - STK üyesi Dr. Nuran Talu yönettiği, “Kopenhag İklim Zirvesi”nin hemen öncesinde yapılan ve ODTÜ MD - STK üyesi Dr. Nuran Talu’nun yönettiği panel, Türkiye’de iklim değişikliği ile ilgili mücadele çalışmalarının ulusal düzeyde ve yerel yönetimler düzeyinde sorgulanması ve bu yönde alınması gereken önlemlerin tartışılmasına zemin yarattı.

Panelin ilk konuşmacısı Atıla Uras, iklim değişikliği kavramlarına değinerek, sera gazı etkisiyle atmosferin, okyanusun ve toprağın hızla ısındığını ve dünyada endüstri devriminden beri karbon salınımında dramatik bir artışın olduğunu belirtti. 2070 - 2100 yılları arasında dünyada önemli derecede sıcaklık artışı olacağını söyleyen Uras, iklim değişikliğine olan tepkilerin uluslararası düzeyde azaltım (mitigasyon) ve uyum (adaptasyon) olarak iki boyutta ele alındığını, sera gazı emisyonlarının azaltımının ülkelerin kalkınma planlaması ve yatırımlar açısından önemini, uyum için ise ülkelerin sürdürülebilir kalkınma politikalarının gelişmesinin gerekliliğini vurguladı. Sivil toplum kuruluşları kanalıyla toplumlarda farkın-

dalığın yaratılmasının ve güçlendirilmesinin önemine işaret eden Uras, bugün tüm ülkeler karbon salınımlarını tamamen durdurursa dahi, iklim değişikliğinin etkilerinin dünyada uzun yıllar süreceğinin altını çizdi. Türkiye’nin iklim değişikliği açısından oldukça hassas bir bölge olduğunu ve bazı bölgelerde (Akdeniz ve Karadeniz gibi) yüksek etkilenme riski olduğunu söyleyen Uras, bilimsel çalışmalara göre, Türkiye’de kış yağışlarının azalacağını ve yaz sıcaklığının artacağını belirterek, bu nedenle su kaynaklarının azalması, bitki desenlerinin değişmesi, sektörlerde ekonomik kayıplar, doğal afetlerin artması ve ekosistemler üzerine tehditler gibi iklim değişikliğinden etkilenme koşullarını anlattı.

İkinci konuşmacı Hande Özüt, iklim değişikliği ile mücadelede kentlerin rolüne değinerek, kentlerin büyük miktarda çöp ve sera gazı ürettiğini, dünyadaki sera gazı salınımının % 80’inin kentlerdeki faaliyetlerden kaynaklandığını belirtti. İklim değişikliği nedeniyle kentleri etkileyen olumsuz ve olumlu örneklerle de yer veren Özüt, İngiltere’de uygulamaları başlatılan 20 eko - kasaba projesi, Sidney’de elektrik tüketiminin tamamının yenilenebilir enerji kaynaklarından sağlanması yönünde alınan kararlar, 70 İspanyol Belediyesi’nin güneş kolektörlerini zorunlu hale getirmiş olduğu gibi çeşitli uygulama örneklerini

sundu. Özüt, Türkiye’de Yalova Belediyesi’nin naylon poşet kullanımını yasakladığını, Nilüfer ve Alanya Belediyelerinin bisiklet yolları yaptığını ve bu gibi uygulamaların iklim değişikliği ile mücadele kapsamında çoğalması gerektiğini belirtti. Özüt, iklim değişikliği ile mücadelede yürütülen bir kampanya (Cities for Climate Protection Campaign) kapsamında Türkiye’de “iyi niyet anlaşması” imzalayan 14 belediyeyi: Çankaya, Alanya, Bodrum, Kadıköy, Keçiören, Nevşehir, Şişli, Yalova, Beyoğlu, Karadeniz Ereğlisi, Muğla, Sivas, Nilüfer ve İstanbul olarak sıraladı ve bu Kampanyada önerilen beş temel adımı: i) kentin ne kadar sera gazı ürettiğinin hesaplanması; ii) ne miktarda azaltılabileceğinin hesaplanması; iii) azaltım için kentte neler yapılabileceğinin belirlenmesi; iv) uygulama ve v) ne miktarda azaltım yapıldığının hesaplanması olarak özetledi.

Üçüncü konuşmacı Eser Atak, Çankaya Belediyesi olarak iklim değişikliği ile mücadele konusundaki çalışmaları: i) çevre düzenlemesi; ii) katı atık yönetimi; iii) yenilenebilir enerji kaynaklarına yönelme ve iv) ulaşım planlaması başlıkları altında ele aldıklarını belirtti. Ülkemizde kentlerin ne kadar sera gazı ürettiğinin tesbit edilmesinin zorluğuna değinen Atak, gelişmiş ülkelerdeki gibi yol gösterici araçların ve enerji tüketimi üzerine istatistiklerin

kentlerde çok yetersiz olduğunu belirtti. Çankaya'nın gündüz nüfusunun iki milyon, gece nüfusunun ise sekizyüzbin kişi olduğunu belirten ve bu yönde ilçedeki emisyon artışına dikkat çeken Atak, esasen sera gazı salınım hesabını bütünlük bir planlama anlayışıyla Ankara Büyükşehir Belediyesi'nin yapması gerektiğini vurguladı. İklim değişikliği ile mücadele planlaması için kurumların sorumluluklarının somut olarak tanımlanması gerektiğini ifade eden Atak, ilgili bakanlıkların ağırlıklı sorumluluğuna, büyükşehirin yetkileri ile gelen ağırlıklı sorumluluğuna ve ilçe belediyesinin kısmi sorumluluğuna dikkat çekti. Mevcut yerel yönetimler mevzuatı gereği, kentlerde iklim değişikliği ile mücadelede, çok önemli bir nokta olan arazi planlaması ve ulaşım planlaması konularında ilçe belediyelerinin yetkisi olmadığını ve bu duruma çarpıcı bir örnek olarak; Çankaya Belediyesi'nin, Ankara Büyükşehir Belediyesi'nin onayı olmadan ilçe sınırlarında bisiklet yolu yapamayacağını belirtti. İklim değişikliği ile mücadelenin medyatik ve siyasi değil, sürdürülebilir olması gerektiğini belirterek tüm kurumların ve toplumun koordineli çalışmaları gerektiğini söyleyip, eğitim ve bilinçlendirme faaliyetlerinin önemini vurguladı.

ODTÜ Mezunları Derneği Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Oğuz Ülker, konuşmacıların ardından "özellikle duyarlı insanların on yıllardır iklim değişikliği konusunda tartıştıklarını" altını çizdi ve sözlerini şöyle sürdürdü: "Biz burada tartışıyoruz, Latin Amerikalı liderlerde geçen Ekim ayında Bolivya'da düzen-

lenen 7. ALBA (Latin Amerika Bolivar Alternatifi) Zirvesi'nde tartıştılar. Fidel Castro zirve üzerine yazdığı yazıda konunun önemini şöyle vurguluyor: "İklim değişikliği... İnsanlık tarihi boyunca bu kadar önemli boyutlardaki bir tehlike ile karşılaşmadı". Fidel, durumu o kadar önemli görüyor ki, yazısının sonlarında şu vurguyu yapıyor: "Bu konu artık vatan ya da ölüm değil yaşam ya da ölüm meselesidir." Durum bu kadar vahimken neden Kopenhag'da bir anlaşma sağlanması zor? sorusunun cevabını vermek için küresel ekonomik düzene bakmak gerekiyor: Kapitalizm. Temel dürtüsü kar etmek olan, bunu yaparken her şeyi mübah gören, çevreyi yağmalayan, kirlüten, sadece büyümek ve daha fazla kar etmekten başka bir amacı olmayan bir sistem. Kapitalist için insan ihtiyaçlarının tatmin edilmesi kar etmenin bir türevidir sadece. Ve sistemin yapısı gereği, hem rekabet hem de daha fazla kar için her zaman daha ucuza mal etmeyi hedefler. Çevreymiş, iklimmiş, kirlenmemiş ilgilenmez. Bu nedenle; Sorunun çözümü kapitalizmi krizden çıkarmaktan değil, kapitalizmden çıkmaktan geçiyor." Panele ev sahipliği yapan ODTÜ Mezunları Derneği'nin Yönetim Kurulu Başkanı Himmet Şahin, katılımcılara değerli katkılarından dolayı teşekkür ederek başladığı sözlerini ODTÜ Mezunları Derneği'nin Çevre – İklim ve Enerji konularına olan duyarlılığından bahsederek sürdürdü. "İklim değişikliği bize dünyanın bir bütün olduğunu diğer her şeyden daha net bir biçimde gösteriyor" diyerek konu İklim değişiklikleri olunca zihnimizde pek çok soru

belirdiğini ve birbiriyle bağlantılı konuları kafamızda sorgulamamıza neden olduğunu belirtti.

Dernek Başkanımız Himmet Şahin sözlerine şöyle devam etti;

"Bu ülke 25 yıl sonra nerede olacak? Ülkemizi miyadı dolmuş endüstrinin ve enerji kaynaklarının tutsağı mı olacak yoksa atık gazlardan uzak, sürdürülebilir bir geleceğe doğru mu gidecek? İklim değişikliği bize dünyanın bir bütün olduğunu diğer her şeyden daha net bir biçimde gösteriyor. Nasıl kapitalist ülkeler karbondioksiti atmosfere pompaladıysa, bugün de gelişmeye çalışan ülkeler aynı şeyi yapıyor. Her ne kadar herkes çevre konusunda duyarlı olduğunu söylemekteyse de, iklim değişikliği ile mücadele yöntemleri tek tek incelendiğinde bu mücadelenin centilmenlikten ve eşitlikten geçtiği görülmektedir. Hem ülkesel bazda hükümetler, hem de dünyasal bazda devletler topluluğu küresel kapsamlı uzlaşmanın yollarını aramalı, partiler üstü bir çizgiyle, teknik yenilikçiliğe dayanan bir iklim politikasını hayata geçirmelidirler. Çevre ve iklimin korunmasında, iklim, çevre ve enerji üçlemesi olarak ifade ettiğimiz bu dev konuya, bir düşüncenin, bir umudun peşinden giderek gerçekleştirdiğimiz bugünkü küçük çalıştayımıza destek veren Sayın Çankaya Belediye Başkanı Bülent Tanık ve yardımcıları ile derneğimiz STK üyelerine ve değerli katılımcılarından dolayı tüm katılımcılarımıza teşekkür ediyorum."

A. Fusun GÖNÜL (ECON'87)

KİM Komitesi Öğrenci Danışmanlığı Programı bu sene 9. yaşını kutluyor. Bu kapsamda katılımcılar 24 Ekim 2009 Cumartesi günü Çim Amfi’de piknik yaptı.

Öğrenci Danışmanlığı Programı Katılımcıları Buluştu

Her şey ODTÜ Mezunlar Derneği’nden gelen bir iletiyle başladı. Eşleşmeler sonucunda ilk öğrencimin adresini bana bildiren mail... Sonra da grubumuz, programa danışmanlıklarını yaptığım diğer öğrencilerimden, Hüseyin Kaçar, Cahit Çelebi, Gonca Gürsun, Gamze Bayraktar, Suat Gönül ile genişledi.

Gençlerle birlikte olmak çok güzel bir duygu, bir de onlara gerek mesleki açıdan gerekse hayata dair çeşitli konularda faydalı olabilmek de ayrı bir keyif. Onlar belki benim deneyimlerimden yararlandılar ama ben de onlardan çok şey öğrendim. Karşılıklı olarak sevgi, saygı, değer bilme gibi güzel duygularla beslendik.

Genç kardeşlerime mezun olduktan sonra mutlaka ODTÜ Mezunları Derneği’ne üye olmaları ve bu tür toplumsal programlarda yer almaları konusunda örnek olmaya çalıştım. Ercan bu konudaki en güzel geri dönüşümü sağlayarak Suat’a bilgi ve staj konusunda çok yardımcı olup, ağabeylik yapmasıyla da programın üretkenliğini sağlamış oldu. Birlikte gittiğimiz etkinlikler ve geçirilen zamanlar benim için çok değerliydi.

Böyle güzel ve verimli bir programın oluşturulmasında da emeği geçen herkese çok teşekkür etmek istiyorum.

Nazan TİTREK (CENG’83)

Programa 2002 yılında katıldığımda Bilgisayar Mühendisliği Bölümü’nde 2. sınıf öğrencisiydim. ODTÜ’de iyi bir mühendislik eğitimi alıyordum fakat açıkçası dışarıda ne olup bittiği konusunda en ufak bir fikrim yoktu. Bu durumun yarattığı endişeyle, bir arkadaşımın duyduğumda programa hemen kayıt oldum ve danışmanım Nazan Hanım ile tanıştım. Mezun olana kadar geçen süreçte O’nu ve çalışma ortamını izleme hatta ilk stajımda onunla aynı ortamda çalışma olanağı buldum. Yine ikinci stajımı onun referansı ile Almanya’da büyük bir şirkette yapma imkanım oldu. Son sınıfta yarı zamanlı olarak çalıştığım şirkete de beni yönlendiren yine Nazan Hanım idi. Bunların tümü, mesleğime üniversitenin hatta ülkenin dışından bakma olanağı sağlaması açısından tam da başlangıçtaki endişelerimi gidere-

Pikniğe kalabalık bir danışan grubuyla katılan Nazan Titrek ve danışanlarına izlenimlerini sorduk. Kendisinin şahsında tüm danışman gönüllüsü mezunlara teşekkür ederken, onlardan biri olmak için başvurularınızı www.odtumd.org.tr adresinden bekliyoruz.

cek derecede doyurucu deneyimler sağladı bana. Daha da önemlisi, ODTÜ’lü olmanın nasıl bir şey olduğu ile ilgili pek çok şey öğrendim; katılma, paylaşma, yardımlaşma ve dayanışma. Öyle ki şimdilerde ben de, 4 yıllık çalışma hayatımda öğrendiklerimle ve elimden geldiğince benden sonrakilere küçük “danışmanlıklar” yapmaya başladım bile. Mesleki rehberlik bir yana karşılıksız arkadaşlığı, ablalığı yeri geldiğinde “anneliği” için ona ve programı hazırlayanlara sonsuz teşekkürlerimi sunuyorum.

Ercan ŞAHAN (CENG’05)

İlk olarak danışman-danışan sisteminden beklentim mezun olduktan sonra beni bekleyen tercihlerle ilgili bilgi sahibi olabilmekte ve de bilgisayar mühendisliği okuduğum için belki staj yeri konusunda da bir yardım alabilirim diye düşünüyordum. Bu iki beklentim karşılanmış olmakla birlikte, bunlardan daha değerli olan ailemden uzaktayken tanıdıklarımın olması ve ODTÜ Mezunları Derneği sayesinde çok geniş bir çevrem, bildiklerimin olmasıyla kendimi güvende hissettim. Hem dostlarınızın olması bakımından, hem de insanların bir şekilde çalışıp hayatlarını devam ettirdiklerini görerek gelecek kaygısı stresinden bir nebze de olsa kurtuldum. Rolü olan herkese teşekkür ederim

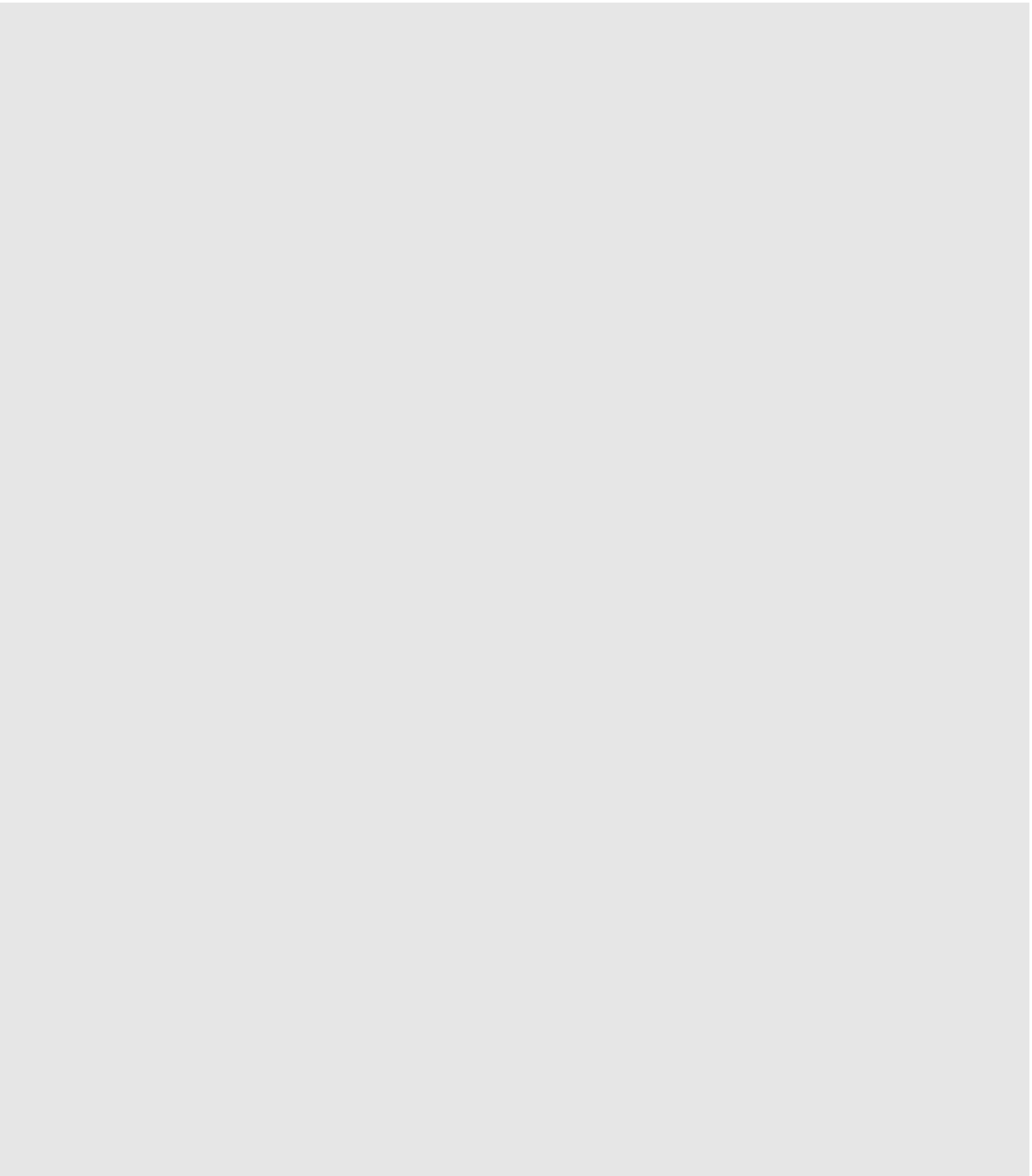
Suat Gönül (CENG’4. sınıf)

Danışmanlık programına oldukça geç sayılabilecek bir zamanda katıldım, 3. sınıf bitmek üzereydi. Benimle aynı bölümden mezun, tecrübeli birinin kendimi geliştirmek ve bilgi alışverişi sağlamak açısından iyi olacağını düşünmüştüm. Danışmanımla tanıştıktan sonra düşündüklerimden daha fazlasıyla karşılaştım. Nazan Hanım, sadece tecrübesiyle değil sıcaklığı ve dostluğuyla da bu programa katılmakta geç kaldığımı gösterdi bana. Bu nedenle programa katılmayı düşünenlere tavsiyem, sadece gönüllülük temeline dayalı bu sisteme katılmakta geç kalmamaları.

Gamze Bayraktar (CENG’09)

dernekten

ZEYBEKTEN TANGOYA...

13 Kasım 2009 Cuma günü ODTÜ KKM Kemal Kurdaş Salonu'nda ODTÜ Mezunları Derneği Müzik Kulübü tarafından düzenlenen "Zeybekten Tangoya" adlı eşsiz bir konser gerçekleştirildi. Konserde Türkiye'nin en popüler opera sanatçıları Leyla Çolakoğlu ve Hakan Aysev'e Türkiye'nin en genç senfoni orkestrası olan Hacettepe Üniversitesi Senfoni Orkestrası eşlik etti. Orkestrayı, orkestra şefi ve piyanist Prof. Erol Erdiñç yönetti. Burs Fonu yararına gerçekleştirilen konserde Kemal Kurdaş Salonu tamamen doluydu.

Sanatçılar dinleyicilere Türkiye'de müziğin gelişimini gösteren bir yelpaze sundular. Türk musıkisi ve Türk halk müziğinden bazı örnekler senfoni orkestrası tarafından yorumlandı. Tangolara danslarıyla eşlik eden Devlet Opera ve Balesi baş dansçuları Nilgün Bilsel ve Armağan Davran'ın zarafetleri ise görülmeye değerdi. Zeybek dansı ile süslenen Hakan Aysev'in yorumladığı "İzmir'in Kavakları" ve Leyla Çolakoğlu'nun ney ve piyano eşliğinde söylediği "Gazi-

antep Yolunda" adlı türküler izleyicilere farklı duygular yaşattı. Neyde Bilgin Canas ve piyanoda Erol Erdiñç hayranlık uyandırdılar. "Karakolda Ayna Var" türküsünde piyano, darbuka, gitar ve ney ile yapılan doğaçlama caz gösterisi dinleyicilerden uzun süre alkış aldı.

Derneğimiz Müzik Kulübü'nün kurulduğu günlerde aldığı ilk kararlardan biri olan "Zeybekten Tangoya" konserinin tüm geliri Burs Fonu'na aktarıldı. Bu etkinliğe maddi anlamda Deniz Coşkunsu ve ODTÜ Mezunları Derneği destek oldu. Katkıları için Deniz Coşkunsu'ya, ODTÜ Mezunları Derneği Yönetimi'ne ve konseri gerçekleştiren tüm sanatçılara Müzik Kulübü olarak teşekkür ediyoruz.

Yeni etkinliklerde görüşmek dileğiyle....

Müzik Kulübü

BURS KOMİTESİNDEN HABERLER

BURSIYER SAYIMIZI ARTIRDIK

362 öğrenciyse burs veriyoruz

Komitemiz Haziran ayından başlayarak yeni dönem için hazırlıklara başladı. Uzun yıllar süresince elde edilen deneyimler ışığında, burs verme kriterleri gözden geçirilerek sağlıklı bir puanlama sisteminin işlediği bir burs programı çalışır hale getirildi.

Eski bursiyerlerimiz için yenileme başvuruları yaz dönemi boyunca alınarak, ders durumu iyi olmayan öğrencilerimizle görüşmeler yapıldı.

2009-2010 akademik yılın başlaması ve yeni başvuruların web üzerinden alınması ile yoğun bir çalışma başladı. Puanlama sistemine göre dokuz yüz başvuru değerlendirilerek kriterleri sağlayan öğrenciler mülakata davet edildi.

Komite üyelerimiz, uzun yılların deneyimi ile geliştirilmiş olan mülakat teknikleri ve içinde hissettirmeden çapraz denetim yapan sorularla 13 Ekim 2009 tarihinden itibaren, ekipler halinde haftada altı gün paralel görev yaparak beş yüz öğrenci ile görüşmeleri tamamladılar.

Görüşmeler sırasında bursun devamı için gerekli koşullar öğrencilere aktarıldı.

16 Kasım 2009 tarihinde Üniversite'miz burs sonuçlarının elimize ulaşması ile yeniden karşılaştırmalı değerlendirmeler yapıldı ve imkânlarımız ölçüsünde burs verebileceğimiz öğrenciler belirlendi. Yönetim Kurulu'nun onayından sonra öğrencilere duyuruldu.

Bu yıl 180 öğrenci daha bursiyerlerimiz arasına katıldı. Önceki yıldan bursu de-

vam edenlerle birlikte toplam 362 bursiyerimiz oldu; önceki yıl 320 olan bursiyer sayımızı 42 öğrenci daha arttırdık. Bizi cesaretlendiren, ODTÜ'lü dayanışmasının ürünü olan ve üyelerimizin bağışlarından oluşan fondaki birikimlerimizin artması oldu.

Bugün elverilmezse yarını belki de olmayacak pırlı pırlı gözlerle katkı sağlayan üyelerimize ve kuruluşlara çok teşekkür ediyoruz.

Bursiyerlerimizle Etkinliklerimiz Başladı

Bursiyer öğrencilerimizle daha etkin ileti-

şim kurabilmek, onların sosyal ve kültürel anlamda daha hızlı gelişmelerine katkı sağlamak için düzenlediğimiz etkinliklerin ilkinin 8 Kasım 2009 Pazar günü gerçekleş-tirdik. 'Stres yönetimi' temalı ilk etkinliğimizin konuğu uzman psikolog Hülya Kökdemir iki saat süren güzel bir konuşma yaptı. Konuşmasında yaşadığımız stresin olayda değil, verdiğimiz anlamda olduğunu vurgulayarak güvenli bağlanma kurmanın önemine değindi. Sosyal destek sistemi ve kaygı bozukluğuna değinerek stresle baş edebilmenin yollarını anlattı. Bedeni kullanmayı ihmal ettiğimizi söyleyerek hareketin çok önemli olduğunu vurguladı ve sistemik gevşeme egzersizleri gösterdi.

22 Kasım 2009 Pazar günü ikinci etkinliğimizde Derneğimiz'in ve Burs Komitesi'nin çalışmalarını anlattık, etkinlikler konusunda bursiyerlerimizin önerilerini aldık. Değerli hocamız Erhan Karaesmen kurumsal dayanışma ve Üniversitemiz üzerine güzel bir konuşma yaptı. Öğrencilere ODTÜ'ye geldikleri için çok şanslı olduklarını söyledi ve akademik programın dışındaki olanaklar iyi değerlendirildiğinde Üniversite'nin sadece bir diploma değil kocaman bir dünya sunduğunu anlattı. Ayrıca yaşama ilişkin seçeneklerin ve dünya görüşünün çok önemli olduğunu vurgulayarak bu konuda Üniversitemizin tohumu çok güzel attığını ve hala Türk toplumunun ortalama değerleri ile en güzel kucaklaşan bir kuruluş olduğunu belirtti.

Burs ve Yardımlar Komitesi

KASIM 2009 AYI İTİBARIYLA BURS FONU'MUZA BAĞIŞTA BULUNUP ESKİ TALİMATLARINI GÜNCELLEYEN YENİ BAĞIŞ VEREN ÜYELERİMİZ VE ODTÜ DOSTLARI

BURS VERENLER	BÖLÜM MEZUNİYET YILI	BURS VERENLER	BÖLÜM MEZUNİYET YILI
AHMET ÇALIŞAN	ME'72	MEHMET BİLGİN	PETE'85
ALİ ERGİN AÇAN	CE'71	ÖMER ÇAĞLAR BABACAN	ME'90
BEKİR HADİ GÜNGÖR	EE'80	TÜRKER ALTUNOK	ME'87
CEM FIRAT ÇALIŞKAN	CE'96	UFUK CANDAR FOYA	EE'00
ÇİĞDEM BERDİ GÖKHAN	ARCH'71	YAVUZ SUAT BENGÜR	EE'81
EMİN MUTLUA	EE'80	Z.MÜJGAN ERTÜRK	CHE'72

ODTÜ DOSTLARI

NAZAN CELAN

ODTÜ'DE MÜZİĞİN SEYRİ

AHMET KANNECİ İLE SÖYLEŞTİK

Derneğimiz Müzik Kulübü'nün ODTÜ'lü müzisyenler ile ilgili çalışmaları kapsamında bu kez de Ahmet Kannecci ile bir söyleşi yaptık.

ODTÜ'ye girdiğiniz ilk yıllardan bahsederseniz? O günlerden bu yana ODTÜ'de müziğin seyri nasıl değişti?

Ahmet Kannecci-1981'de Mimarlık Bölümü'nü bitirdim. Daha önce de üç yıl Endüstri Mühendisliği Bölümü'nde okudum. Ben 1974 yılında ODTÜ'ye girdim. 70'li yıllarda bir grup klasik müziğe meraklı arkadaş kulüp kurduk, sonra adı değiştirildi, topluluk olduk. Danışman hocalarımız vardı Feyyaz Erpi, Türker Mirata, şehircilikten Melih Bey. Onların danışmanlığında klasik müzik topluluğu kurduk. Biliyorsunuz o zaman insanlar, öğrenciler siyasi görüşlere sahiplerdi. Ve bu sadece sosyal değil siyasi de bir davranış şekliydi. Mesela Ertuğrul Karakaya öldürüldü. Tesadüfen ben götürdüm hastaneye onu, hatta kan da verdim. O öldükten bir yıl sonra onun anısına bir toplantı yapıldı, mesela o toplantıda ben gitar çaldım. Yani anlatabiliyorum muymuş enteresan bir olay. Ondan sonra klasik gitar konusunda ODTÜ'de çok enteresan sonuçlar aldık. Bakın ben size söyleyeyim.

Türkiye'de yapılan ilk gitar yarışmasının birincisi, ikincisi ve beşincisi ODTÜ'den çıktı. Ve o birinci olan arkadaşımız Cem Duruöz, Elektrik Mühendisliği Bölümü'nü 4 ortalama ile bitirmişti. Şimdi hayatını profesyonel müzisyen olarak ABD'de sürdürüyor. İkinci olan Zafer Özgen Şehir Bölge Planlama Bölümü'nü bitirdi, yine hayatını profesyonel müzisyen olarak Norveç'te sürdürüyor. Beşinci olan Fatih Yazıcı ise, Elektrik Mühendisliği Bölümü'nü bitirdi, şu anda kendi işyeri olmakla birlikte hem konservatuarda hem de ODTÜ'de gitar öğretmenliği yapıyor. Derken aradan zaman geçti, yeni bir gitar yarışması yapıldı. Onu da Endüstri Ürünleri Tasarımı

Bölümü'nden Orhan Anafarta kazandı.

Gitar yarışmalarını kimler yapıyordu?

Ahmet Kannecci-Değişik kuruluşlar yaptı ama çok ciddi yarışmalardı. Derken 3. yarışma yapıldı. Sevda-Cenap And Müzik Vakfı yaptı. Onu da Matematik Bölümü'nden Emre Sabuncuoğlu kazandı. Arkasından bir yarışma daha yapıldı, üçüncülük ödülünü Çevre Mühendisliği Bölümü'nden Gutay Yıldırım aldı. Ondan sonraki yarışmalarda ödül alınmadı. Bu ODTÜ zihniyetiyle bakıldığında düşen bir grafik oldu. 2004 yılına kadar gittikçe düşüş sürdü. Bir sıkıntılı durum var. Neden? Biz tabi orayı kurduk, yıllarca uğraştık, son-

ra işlerimiz yoğunlaştığı için orayı fazla ilgilenemedik. Bence bu toplulukların ciddiyet anlayışları biraz değişti. Hedefleri de değişti. Bizim okulumuz gitar festivali düzenleyen bir okul değildi. Şimdi amaç sanki gitar festivali falan olmaya başladı. Sponsorlar bulunuyor, konserler düzenleniyor hâlbuki bizim zamanımızda öyle değildi. Dünyanın en önemli gitarcuları gelince gider, kapısını çalar, biz ODTÜ'yüz, gelip bizim orda öğrencilerle karşılaşip bir konser verir misiniz derdik, ücret almaksızın en büyük gitarcular oraya gelirlerdi. Birçok ünlü gitarıcı geldi. Aklıma ilk gelen önemli gitarıcılar Alerio Diaz, Julian Byzantine. Ücret almazlardı çünkü ODTÜ'de çalmak bir sanatçı için ödül gibiydi. Biz para verip çaldırmıyorduk, çünkü ODTÜ'nün parası bilime harcanır. Ben bu güne kadar ODTÜ'de bir dolu konser verdim, bir kuruluş almadım. Almam da çünkü halen borcum olduğuna inanıyorum.

Orası bir bilim yuvasıdır, orası bir fikir yuvasıdır. Tabi devir de değişti, bir nesil değişti. Artık bizim çocuklarımız okuyor oralarda. Ama o dönemde bazı olaylar da oldu. Ben o zamanlarda konser verirken bazı gruplar bunun burjuva işi olduğunu söylemişlerdi ama onların karşısında duran da ÖTK'lilerdi. Yani onlar arkadaşlarına saygı duyuyorlardı seviyorlardı, anlamasalar bile bu adam bu işi yapıyorsa bildiği vardır diyorlardı.

İlk ODTÜ'ye girdiğiniz yıllarda kimler vardı dinlediğiniz?

Ahmet Kannecci-Bağlamacı Haluk vardı, Sezap vardı. Soyadlarını hatırlayamıyorum. Se-

rap çok güzel "Ham meyveyi kopardılar dalından" türküsünü söylerdi. Makine Mühendisliği Bölümü'nden Saffet ve Hakkı Bayka kardeşler vardı, çok güzel piyano çalarlardı. Ufuk Dağlı vardı, viyolonsel çalardı. Deniz, soyadını hatırlayamadım yine, psikoloji okudu, keman çalardı. Çok fazla gitaracı vardı. Çok da iyi gitarcılar vardı: Argun Tekand, Serdar Kutucu, Deniz Gözükara, Zehra Aydın, Gürsel Süer.

Gitar biraz daha tabii bizim okulumuza uygun oldu. Tek başına hem eşlik sazı hem de solo saz. Her türlü müzik yapabiliyorsunuz. O açıdan çok uygun bir sazdı, kabul de gördük.

Ne tür müzik yapılıyordu gitarla?

Ahmet Kannecci-Biz biraz fanatik klasikçi olduğumuz için klasik müzik yapardık. Ama çok güzel folk grubu vardı, folklorik parçalar söylerlerdi. Eftal Küçük vardı mesela, onlar Yeni Türkü ile çalarlardı. Derya Köroğlu ile çok güzel şeyler yaparlardı. Yani o zaman lüks içerisinde yaşamazdık hatta soğuk günler de geçirirdik ama okulumuz işgal altında olsa bile okulumuza giderdik. Hocalarımız süper iyiydi. Eminim şimdi de iyidirler. ODTÜ şahıslara bağlı olarak yaşamış bir üniversite değildir, kurumsal bir yönü vardır. Mesela benim dikkatimi çeker, bazı üniversitelerde rektör seçildikten sonra bir takım olaylar olur. Bizim Üniversite'mizde hiç böyle bir şey olmaz.

Bizim okulda gözükmeyen iki tane dinamo vardır. Sadece ODTÜ için değil Türkiye için bu iki isim çok önemlidir. Kültür ve bilimle sanatın bir arada yoğrulması anlamında çok önemli katkılarda bulunmuşlardır. Birisi Erhan Karaesmen'dir. Diğeri de ressam Jale Nejdet Erzen'dir. Bu iki kişi yıllar içerisinde ODTÜ'de çok ciddi işler yapmıştır. O dönemde Öğrenci İşleri Dekanlığı vardı. Erhan Karaesmen'in eşi Engin Karaesmen sanatın önemine hiçbir zaman olmadığı kadar değer vermişti, o dönemlerde. İşte birinciler bu dönemde çıktı. Bu çok önemli bir detaydır. Bu kişiler öğrencilere imkân sağladılar. Karikatür Kulübü, Resim Kulübü, Müzik Kulübü,

Satranç Kulübü, Dağcılık Kulübü gibi 60-70 tane kulüp vardı. Mekân yoktu, barakalarda çalışırdık. Bu arada yazın okullar tatil olduğu halde tam kadro okuldaydık. Gitarcılar, satranççılar ile yan yanaydı. Gitarcılar arasında çok süper satranççılar çıktı. Satranççılardan gitara başlayan oldu. Fatih Akın mesela. Hür Yasin vardı, Nuri Durlu vardı. Bu gerilemedeki problem okul yönetiminden geliyor, ülke yönetiminden geliyor. Ama en çabuk toparlayan da bizim okul oldu. Tutucu bir grup değildik. Nejat vardı mesela gitaracı, Mimarlık Amfisi'nde çok güzel konserler verirdi. Bizim tiyatro festivallerimiz olurdu. Halk müziği çalınırdı ama şimdiki gibi çarpıtılmış bir halk müziği değildi, aslına uygun çalınırdı.

Mimari Balolarını hatırlıyor musunuz?

Ahmet Kannecci-Vardı ama ben hiç öyle şeylerle ilgilenmedim. O dönemlerde benim için çalışmak önemliydi.

Bölüm koroları var mıydı?

Ahmet Kannecci-Elektrik Mühendisliği'nde Melek Yücel var. O zamanlar o meraklı olduğu için koro kurmuştu.

Nasıl gitar çalmaya başladınız?

Ahmet Kannecci-Ankara Fen Lisesi'nde başladım. İki yıl resmi seçmiştim. Üçüncü yıl bir konuda daha bilgi sahibi olman gerekir dediler. Ben de müziği seçtim. Müzik de fizik, matematik kadar önemli bir dersti. Hoca bizi Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası'nın konserlerine götürürdü. Orada ilk başta yabancılık hissettim, ürktüm ama çıkan sesler de beni etkiledi. Sonra Alerio Diaz elinde gitarla girince orada âşık oldum ve gitara başladım. Çocukları biraz yönlendirmek gerekir.

ODTÜ'ye girdikten sonra müzikal anlamda hangi gruplar içinde yer aldınız?

Ahmet Kannecci-Klasik gitar topluluğunda görev aldım. Başka bir şey yapmadım. Çünkü bir insan enerjisinin hepsini bir yere harcarsa başarılı olur. Ama mühim olan o bir tek şeyi yaparken de sinerjiye ulaşmaktır. Topluluk olarak organize bir şekilde yürümek, sinerji yaratmak gerekir.

Sizce sanatçı kimdir?

Ahmet Kannecci-Sanatçının kim olduğuna ancak zaman karar verir, tarih karar verir. Dönemleri sanatçılar ve bilim adamları temsil eder, değiştirir. Edison elektriği buldu, dönem değişti. Bach fûgleri yazdı, dönem değişti. Meşhur Guernica hikâyesini bilirsiniz. La Guernica bombalandığı için Picasso halkın isyanını anlatan çok büyük, etkileyici bir

resim yapmış. Faşist general gelmiş ve bu resmi kim yaptı diye sormuş. Picasso da bir adım öne çıkmış ve "tebrikler beyefendi siz yaptınız" demiş. O adam faşist bir general olarak kalıyor ama Picasso muazzam bir ressamdır. Tarih buna böyle karar vermiş.

Bir de bugün modayla popülerlik toplumda karıştırılmış durumda. Bir zamanlar Johnny Halliday vardı. Çok popülerdi. Ama uzaktan baktığında Vivaldi daha çok dinlenmiştir ve ileride daha çok dinleneceğini ispatlamıştır. Bach da öyle. O zaman gerçek popülerlik zamanla birlikte yoğrulandır. Öbürü ise modadır, tüketime yöneliktir.

Çok teşekkür ederiz.

Söyleşi: **Eda ACARA** (SOC'04)
Günay BULUT (ADM'85)
Ahmet Kemal ÜNER (CE'77)

DERNEKTE BU AY

II. FOTOĞRAF ŞENLİĞİ

ODTÜ Mezunları Derneği ve AFSAD işbirliği ile gerçekleştirilen II. Fotoğraf Şenliği 15 Kasım 2009 tarihinde ODTÜ Mezunları Derneği Vişnelik tesislerinde yapıldı. Saat 15.30'da açılış konuşmasıyla başlayan şenlikte Melih Özbek "Mogan" adlı gösterisinde Mogan'daki kuş yaşamına dair video ve fotoğraf örnekleriyle izleyenlere bambaşka bir dünyanın kapılarını araladı.

Can Gazialem ise "Üzülmez" adlı gösterisinde Zonguldak Üzülmez Maden Ocağı'ndaki yaşama konuk etti izleyenleri ve adeta kömür tozlarının genizde hissedildiği canlı bir atmosfer yaratarak izleyenleri yerin yedi kat altına götürdü.

Son olarak Hüseyin Türk'ün "Pavli Panayırı" çalışması izlendi ve geleneksel hale dönüşmüş olan Pavli Panayırı'nı kendi yorumuyla

ve çok yönlü olarak izleyenlerle paylaştı. Gösteri sırasında panayırdaki hareketliliği hissetmemek mümkün değildi.

Tüm gösterilerin büyük beğeni ve coşkulu alkışlarla karşılandığı şenliğe topluca katılan bir fotoğrafçı grubu da vardı. AFSAD'da fotoğraf eğitimi alan işitme engelli gençlerin de izlediği şenlikte tüm konuşmalar işaret dili tercümanı Cem Korkmaz tarafından işaret diline çevrildi. Salonda alkış seslerinin duyulduğu anlarda işitme engelli gençlerimizin işaret dilindeki alkışlarını ve coşkularını izlemek salona ayrı bir hava kattı.

ODTÜ Mezunları Derneği'nde AFSAD tarafından düzenlenen eğitimlerden mezun olan çocuk ve yetişkin fotoğrafçıların coşku dolu sertifika töreni ile devam eden fotoğraf şenliğinin bir sonraki programı iki sergi açılışı oldu.

Çocuk fotoğrafçıların "Sokak Hayvanları" konulu sergisi ile yetişkin fotoğrafçıların karma sergisi bir kokteyl eşliğinde saat 18:00'da açıldı.

Büyük beğeni toplayan sergide çocuk fotoğrafçıların sokak hayvanları sergisinin fotoğrafları Hayvanları Koruma Derneği (HAYKOD), yetişkin fotoğrafçıların sergisi ise Sebrel Palsili Çocuklar Derneği (SERÇEV) yararına satışa sunuldu ve toplamda 20 fotoğrafın satışı gerçekleşti.

Çocukların sokak hayvanları gibi tüm toplumu ilgilendiren bir konuyu seçmiş ve çalışmış olmakla yetinmeyip bir de fotoğraflarını hayvanlar yararına satışa sunmaları izleyenler tarafından saygıyla karşılandı.

Aynı şekilde yetişkin fotoğrafçıların Ankara ve Türkiye'nin çeşitli şehirlerinde yaptığı fotoğraf çalışmalarından oluşan sergisi büyük ilgi topladı.

Üçüncüsünde buluşmak dileğiyle sonlanan II. Fotoğraf şenliği gerek fotoğrafçıları gerekse izleyenleri açısından tam bir şölen halinde geçti.

Fazlı ÖZTÜRK*

*ODTÜ Mezunları Derneği-AFSAD Fotoğraf Atölyesi Eğitmeni

HAMSI GECESİ SÜRPRİZİ

ODTÜ Mezunları Derneği'nin üyelerine her Salı akşamı farklı bir menü ile lezzetli sürprizler sunma programı Hamsi Gecesi ile başladı. Üyelerin çok yoğun ilgi gösterdikleri bu gecede üç yüzden fazla kişi sınırsız Hamsi ve salata ikramı ile ağırlandı. Tıklım tıklım dolu olduğu için Vişnelik'te yer bulmakta zorlanan üyeler Hamsi'nin tadını canlı performans ile Karadeniz türküleri söyleyen gruba eşlik ederek çıkardılar. Uzun zamandır böylesine bir kalabalığa ev sahipliği yapmayan Vişnelik gecenin sonunda yorgun ama mutlu bir şekilde üyelerini ağırlarken, üyeler bir sonraki hafta yapılacak olan sınırsız Köfte ve Tavuk ikramına da geleceklerini söyleyerek Dernek'ten ayrıldılar.

ODTÜ Mezunları Derneği'nden üyelerine farklı bir uygulama; SALI SÜRPRİZLERİ

ARKEOLOJİ KULÜBÜ BİZANS SEMİNERLERİ

17 Kasım 2009 Salı günü müthiş bir katılımıla başladık Arkeoloji Seminerleri'mizin ilk ayağı olan Bizans Seminerleri'ne... Eğitimcimiz, Dr. M. Sacit PEKAK'ın tatlı sohbeti ve engin bilgi birikimiyle gerçek-

leştirdiği, içinde felsefeyi, sanatı, tarihi barındıran bu seminerler 10 hafta süreyle devam edecek. Seminerlerin içeriği; Yunan ve Roma Sanatı'yla başlayıp, Hıristiyan Sanatı, Bizans ve Osmanlı Hıristiyan Sanatı'ndan olu-

şuyor. Uzun zamandır beklenen bu seminer programımıza okumayı, tarihi, araştırmayı seven katılımcılarımızla başladık. Yoğun bir ilgiyle karşılanan Bizans Semineri ardından yolumuza yeni arkeoloji ve sanat tarihi seminerleri ile devam edeceğiz. Kayıt için zeynep@odtumd.org.tr adresinden veya 286 7979 / 1124 nolu telefondan bize ulaşabilirsiniz.

Brezilya Gecesi

17 Kasım 2009 Salı akşamı Vişnelik bir başkaydı. Bu özel gece için Dernek günler öncesinden organize olmuştu. Ve o gün geldiğinde bu hummalı çalışma ancak 180 kişiyi konuk edebilecekti. Biz de üyelerimizden gelen yoğun istek üzerine 18 Kasım Çarşamba akşamını da bu etkinlik için ayırma kararını çoktan almıştık bile.

Özel başlangıç tabağından, peynir tabağına, ara sıcaklardan salataya ve meyveye, her

detayın inceliğiyle ve Brezilya Gecesi'ne yakışır şekilde hazır edildiği gecede menüye eşlik eden Portekiz ve Şili şarapları da üyelerimizden yoğun ilgi gördü. Gece boyunca Latin müzikleri ile kulağımızın pasını silen müzik grubuna Brezilya dansları ile eşlik eden dansçı grup da ilgiyle izlendi ve üyelerimizce ayakta alkışlandı. Tabii ODTÜ Mezunu gizli yeteneklerin de o gece keşfedildiğini unutmamak gerek...

ÇOKSESSELİ MÜZİK SOHBETLERİ DEVAM EDİYOR

■ Konservatuar ile ortaklaşa gerçekleştirdiğimiz ve geçtiğimiz ay, Kompozisyon Bölümü ile başladığımız, Çok Sesli Müzik Tanıtım Sohbetleri'mize bu ay da Klasik Gitar Bölümü ile devam ettik. Hacettepe Üniversitesi Devlet Konservatuarı Gitar Bölümü öğretim görevlileri, Soner Uluocak, Vural Kahraman ve Eren Sualp'in katılımlarıyla geçen söyleşide, klasik müzik, gitar ve orient müzik hakkında konuştuk. Batı müziğinde çok sesli müziğin örnekleri gibi, Türk müziğinde de bu örnekleri veren müzisyenleri tanıdık ve onların eserleri hakkında fikir sahibi olduk. Gitarla özel olarak ilgilenen, profesyonel anlamda bunu kendine iş olarak seçmiş gençlerimizin sorularıyla, Konservatuar'ı da tanıma şansını yakaladığımız etkinliğimizde, sohbetle eşlik eden dinletiyi kulaklarımızın pası silindi ve o çok tanıdık gitar sesini bir kez daha çok sevdik. Her ay yeni bir enstrüman veya müzik ana sanat dalı ile yine ve yeniden karşınıza çıkacağımız bu hem öğretici, hem eğitici sohbet toplantılarımıza bütün üyelerimizi bekliyoruz.

VIŞNELİK'TE 1000 ÇOCUK KOROSU

■ Bir Çankaya Belediyesi Organizasyonu olan 1000 Çocuk Korosu Projesi tanışma toplantısı ODTÜ Mezunları Derneği desteği ile Vişnelik'te hayat buluyor. Ev sahipliği yaptığımız organizasyonun tanışma toplantısını 8 Kasım 2009 Pazar günü Derneğimiz çatısı altında gerçekleştirdik. Koro şefi Sadıka Şen ve Zümrüt Elkoca eşliğinde her Cumartesi saat 10.30 da çalışmak için bir araya gelen küçük eller, cıvı cıvı sesleriyle Vişnelik'i inletmeye devam ediyorlar. Yoğun ilgiyle karşılanan toplantıda 50 kişilik koronun büyük bir kısmını oluşturan miniklerimiz yeni arkadaşlarını bekliyor.

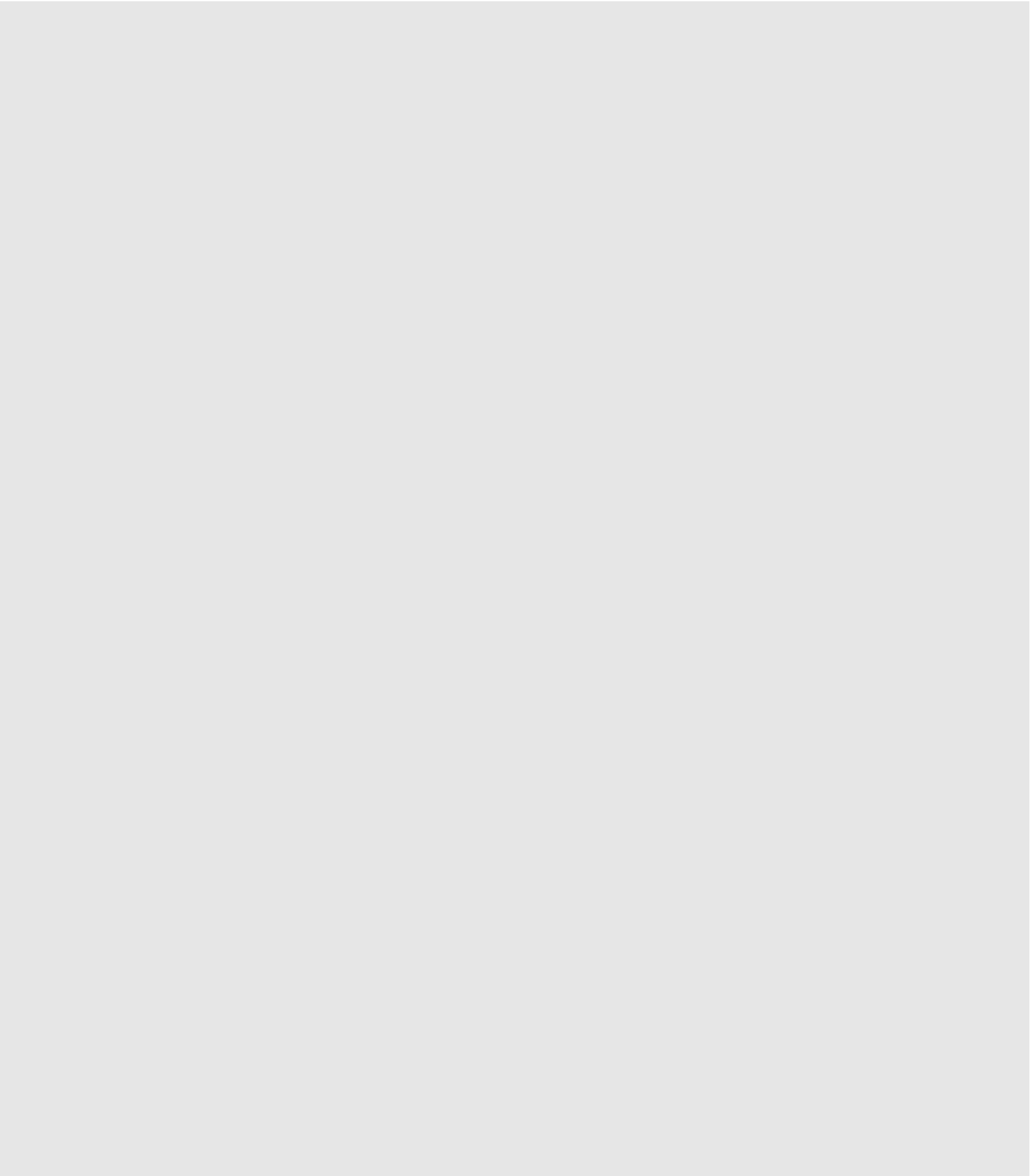
FUTBOL KEYFİ

■ Koğumbeli Salonu, Vişnelik Salonu ve Yalıncağ Salonlarını dolduran üyelerimiz, bu ay yine maç heyecanını Derneğimiz çatısı altında yaşamayı tercih ettiler. Cuma, Cumartesi ve Pazar günleri Turkcell Süper Lig maçlarının izlendiği Vişnelik'te özellikle 22 Kasım 2009 Pazar günü oynanan Beşiktaş – Fenerbahçe maçına ilgi büyüktü. Şampiyonlar Ligi'nde 3 Kasım 2009 Salı günü Beşiktaş – Wolfsburg ve 25 Kasım 2009 Çarşamba günü Beşiktaş – M. United maçlarında bir aradaydık. UEFA Avrupa Ligi maçlarından 5 Kasım 2009 Perşembe tarihli maçlar olan Dinamo Bükreş – Galatasaray ve Staeu Bükreş – Fenerbahçe üyelerimizden büyük ilgi gördü. Aralık ayında lig ve Avrupa Kupası maçlarında görüşmek dileklerimizle...

dernekten

Utaniyorum Ama Gazeteciyim Doğan Tılıç

1984 ODTÜ Sosyoloji Bölümü mezunu gazeteci ve yazar Doç. Dr. Doğan Tılıç'ın, doktora tezi için Türkiyeli ve Yunanistanlı gazetecilerle yaptığı derinlemesine mülakatlardan yararlanarak hazırladığı kitabının yeni baskısı çıktı: Utaniyorum Ama Gazeteciyim, Türkiye ve Yunanistan'da Gazetecilik... Medyanın işleyişinin, gerçekliği kurma ve yeniden üretme mantığının kuramsal düzeyde açıklandığı kitap, aynı zamanda medya organlarının sahiplik yapısını da irdeliyor.

Heranuş Halil Genç

Heranuş, öyküleri sanat ve edebiyat dergilerinde yayımlanan Dernek üyemiz Halil Genç'in öykü kitabının adı. Kitap bir solukta okunuyor. Yazar, öykülerini kısa cümleler ve yalın bir anlatımla sunuyor okura. Her öykü farklı zamanlara ve aynı kentin değişik mahallelerine götürüyor insani. Hikaye tekniği farklı, bazen anlatıcı oluyor, bazen kendisi, bazen de ikinci şahsa hitap ederken görüyoruz yazarı. Bazı hikayeleri buruk bir acı ile okurken bazılarındaki sıcaklık ve ironi insani hem düşündürüyor hem de gülümsetiyor. Özellikle, bir devrimci mitingine geçerken merakattan uğrayan inşaat işçisinin hikayesi bu cinsten. Karikatür ve desenleri de yayımlanan Fizik öğretmeni yazarın 1988'de yayınlanan Koyabilmek Adını adlı bir de romanı var. 14 hikayeden oluşan 104 sayfalık bir öykü kitabı.

ODTÜ MEZUNLARI OHIO'DA CUMHURİYET BALOSU'NDA

Amerika'nın Ohio Eyaleti'nin Columbus şehrinde yaşayan, en küçüğünden büyüğüne, yıllar önce ve geçtiğimiz birkaç yıl içinde mezun olmuş ODTÜ'lüler 29 Ekim 2009 tarihinde toplandılar. ODTÜ'lü olmanın ve bu dayanışmayı yaşamının keyfini bambaşka bir coğrafyada yaşayan mezunlarımız, Cumhuriyet Balosu için bir araya geldiler.

(Soldan sağa) Emre Selvi, Harika Senem Kahveci, Tulin Yonak, Unsal Yonak, Mustafa Cetin, Aydin Gunduz, Onur Karahayit.

ODTÜ KKK Kalkanlı, Güzelyurt

ODTÜ Kuzey Kıbrıs Kampüsü Yeni Öğretim Dönemine Başladı

ODTÜ Kuzey Kıbrıs Kampüsü 2009-2010 eğitim-öğretim yılı açılış töreni 2 Ekim 2009 tarihinde saat 19.00'da Ortadoğu Teknik Üniversitesi Kültür ve Kongre Merkezi'nde düzenlendi.

Tören; ODTÜ Rektörü Prof. Dr. Ahmet Acar, TC Lefkoşa Büyükelçisi Şakir Fakılı, KKTC Cumhuriyet Meclisi Başkanı Dr. Hasan Bozer, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Türkay Tokel, YÖDAK Başkanı Prof. Dr. Hasan Ali Bıçak ve Lefke Avrupa Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Turgay Ergün'ün katılımıyla gerçekleştirildi.

Saygı Duruşu ve İstiklal Marşı'yla başlayan tören Dr. Aydın Tiryaki'nin hazırladığı "3 gün ODTÜ" görsel sunumuyla devam etti. Sunumun ardından ODTÜ KKK Rektörü Prof. Dr. Turgut Tümer açılış konuşmasını yaptı. Konuşmasında ODTÜ Kuzey Kıbrıs Kampüsü'nün kurulduğu yıldan bugüne gerçekleştirdiği faaliyetlere ve gelecekte hedeflenen planlara değindi. Tercihlerini Kıbrıs üniversiteleri yönünde kullanan öğrencilerin karşılaştığı sorunlara değinen Prof. Dr. Turgut Tümer, bu sorunların çözülmesinde acil çözüm önerilerinin gerekliliğini ortaya koydu. Sözlerine ODTÜ'lü olmanın ayrıcalığını vurgulayarak devam eden Prof. Dr. Turgut Tümer eğitim-öğretim yılına yeni katılan öğrencilere

verdiği tavsiyelerle konuşmasını tamamladı.

Tören YÖDAK başkanı Prof. Dr. Hasan Ali Bıçak'ın konuşmasıyla devam etti. Prof. Dr. Hasan Ali Bıçak, sözlerine üniversitelerin KKTC açısından önemini vurgulayarak başladı. Bekledikleri oranın altında olan Kıbrıs'taki öğrenci sayısını ve Kıbrıs üniversitelerinin eğitim kalitelerini arttırmak yönünde yapılan çalışmalara değindi. Prof. Dr. Hasan Ali Bıçak'ın konuşmasından sonra ODTÜ rektörü Prof. Dr. Ahmet Acar konuşmasına başladı. ODTÜ gündeminde olan konuları ve gelişmeleri dile getirerek konuşmasına başlayan Acar, üniversite giriş sınavı sonuçlarında ODTÜ Ankara ve ODTÜ Kıbrıs'ın öncelikle tercih edilen kurumlar olduğu durumunun altını çizdi.

Üniversitelerin toplumsal yaşam içerisindeki

özel konularına değinen Acar, ODTÜ Kuzey Kıbrıs Kampüsü'nün 5 yıllık sürede ulaştığı lisans eğitimi başarı seviyesinin altını çizdi. Son günlerde kamuoyunda ve özellikle üniversitelerde gündemde olan "öğrenci affı" uygulamasından duyduğu rahatsızlığı dile getiren Prof. Dr. Ahmet Acar, daha önce öğrenim gördükleri yüksek öğretim kurumlarının akademik gereklerini ve koşullarını yerine getiremeyen ve ilişkisi kesilen öğrencilerin, siyasi bir kararla tekrar bu kurumlara döndürülmelerinin fırsat eşitliği ile izah edilemeyeceğini söyledi. Üniversitelerin bürokratik yapılaşmadan uzak durması gereken kurumlar olduğunun altını çizerek konuşmasını yeni gelen öğrencilere yönelik beklentilerini dile getirerek tamamladı.

Düzenlenen 2009-2010 akademik yılı açılış töreni mezzo soprano Şebnem Algın ve piyanist A. N. Nihan Turnagöl'ün şan ve piyano konseriyle sona erdi.

Damla SARAMALI*

*ODTÜ Kuzey Kıbrıs Kampüsü Tanıtım ve Halkla İlişkiler, Kıbrıs Tanıtım Sorumlusu

TÜRKİYE'NİN KALBİNİN ANKARA'DAN ÇARPMAYA BAŞLADIĞI GÜN 27 ARALIK 1919

27 Aralık 2009, Atatürk'ün Ankara'ya gelişinin 90. yıldönümüdür. Türkiye Cumhuriyeti'nin resmen başkenti oluşu 13 Ekim 1923 olsa da Ankara, 1919 yılının son haftasından beri Türk ulusunun kalbinin attığı kenttir. Atatürk'ü kurtuluş savaşının başlangıç günlerinde Ankara'ya getiren, ilk ulusal toplantı olan Sivas Kongresi'nin öncesinde ve sonrasında güven sarsıcı gelişmeler üzerine yakın okul ve ülkü arkadaşı 20. Kolordu Komutanı Ali Fuat Paşa'nın çağrısıdır. Ama Atatürk'ü demiryolu ve telgraf bağlantılı bu kente gelmesi için yapılan çağrıyı kabul etmeye yönlendiren başka etkenler de vardır:

Tarih boyunca doğuyla batıyı bağlayan temel ulaşım yollarının önemli bir kesişme noktası olan Ankara'nın antik çağlara kadar uzanan geçmişi vardır. Bu kent, Hitit, Frig, Yunan, Roma, Bizans, Arap ve Selçuklarla da Türk egemenliğine girerek Hristiyan ve İslam kültürel dönüşümleri yaşamış, böylece geçirdiği sosyo-ekonomik ve siyasal yapı değişiklikleriyle hep önemli bir kimlik taşımıştır. Hatip ve Çubuk çaylarının suladığı tarıma elverişli verimli ovası, koruyucu kalesi, Anadolu'nun Türkleşmesi sırasında zanaatkârlarla esnafı dinsel bağları çok aşan hem mesleki hem ahlaki eğitimden geçirip bir örgüt içinde toplayan sosyal birlik, kültür, hatta demokratik dayanışma kurumu olarak kurulan Ahiliğin geliştiği bir merkez olması; kenti dünyaya tanıtan sof üretimi, adıyla anılan keçisi, çok kaliteli tiftik yünü, armudu ve balının kentin ekonomik gelişmesine sağladığı katkılar Ankara'nın önemini arttırmıştır. Bunlara büyük batı devletleri İstanbul'u ele geçirerek Türkleri Avrupa'dan atmayı görüşürken II. Abdülhamit'in Osmanlı ordusunu düzenlemek üzere davet ettiği Alman Generali von der Goltz'un, başkentin sürekli tehlikeye açık İstanbul yerine Anadolu'nun ortasına çekilmesi önerisini¹ de ekleyince, bunları bilen Atatürk'ün Ankara'yı Türkiye Cumhuriyet tarihindeki önemli görevi için rasgele seçmediği daha iyi anlaşılır.

Sivas'ın güvenilirliğini gölgeleyen, Vali Reşit Paşa'nın Fransızların tehdidi üzerine Sivas

Kongresi'nin başka yerde yapılmasını istemesi, Kongre'yi önlemek için düzenlenen Ali Galip olayı; Kongre'nin başarısını görerek Anadolu'yla anlaşmak zorunda kalan İstanbul Hükümeti temsilcileriyle görüşmek üzere Atatürk Amasya'ya gittiğinde bazı kent sakinlerinin Padişaha aleyhinde telgraflar çekmeleri gibi olaylardı. Bunlar, seçim yapıp Mondoros'tan sonra tatil edilen Meclis yeniden İstanbul'da toplanırken Atatürk'ün hemen tutuklanacağını bildiği bu kente gitmek istememesiyle birleşerek onu Ankara'ya yönlendirdi. Atatürk ve Heyeti Temsiliye'nin gelişi, milli mücadelenin merkezi olmak üzere Ankara'nın seçildiğinin bir göstergesiydi. İlk TBMM'de yazmanlık yapan Hıfzı Veldet Velidedeoğlu'nun altını çizdiği gibi, dünyada hiçbir kent ulusun kaderini yönlendirmek üzere seçilmiş değildi. Bu gayretli örgütlenme, Meclis'in dayandığı ulusun egemenliği ilkesiyle birlikte doğan milli mücadele

ve kuvayı milliye ruhundan kaynaklanıyordu. "Bu ruh Türkiye'nin her yanına Ankara'dan taşınırken Ankara milli mücadelenin sanki nefes boşluğu ya da göğüs kafesiydi" 2

Atatürk, ulusal giysiler içindeki seymenleriyle Ankaralılar kendisini coşkulu bir karşılamayla bağrlarına bastığında, başlattığı eylemin önemini anlamış, Müdafaa-i Hukuku Milliye merkezi kurulmuş, İstanbul'un memurlarını kabul etmeyen, hatta vali Muhittin Paşa'ya tavır alıp seçtikleri Yahya Galip Bey'in yönetimini tanımış, ileri gelenlerinin mitingler düzenlediği, kıyasıya, ihtilal bayrağını açmış bir kent buldu. Zaten, bu bilgilere önceden sahip olduğundan, son seçimde Ankara'dan da milletvekili seçilmişti. Kente geldiklerinde yokluklarla boğuşan duruma bakarak burada kalmaktan kaçınan Heyeti Temsiliye üyelerine çöl sanılan bu kentte bir gizli yaşam olduğunu, bunun da

çağ karanlığından kurtulmasına izin vermeyen, bilimselliğe uzak eğitim sistemine; emellerini gerçekleştirmek uğruna Türkiye'nin bu tutsaklıklardan kurtulmasını hiç mi hiç istemeyen emperyalizme meydan okuduğu görülmektedir. Konuşmanın özünde savaşın kazanılması bir yana, daha ilk adımlarının atıldığı günlerde bağımsızlığın kazanılması kadar ülkenin yönetim, hukuk ve eğitim sistemlerini Türk devriminin özünü oluşturacak laik değerlere ulaştırmadaki kararlılığı belirlemektedir. Onun geleceğe ait düşüncelerini, ulusa sunacağı çağdaş değerleri, ileri yıllara yönelik umutlarını anlatmak üzere Ankara'yı, geleceğe yönelik beklentilerini paylaşmak üzere Ankaralıları seçmesi, İstanbul'un Saltanatın başkenti olduğunu, Ankara'nın Cumhuriyet'in başkenti olacağını, bu kenti milli mücadele kadar, kurulacağına güvendiği yeni Türk Devleti'nin de merkezi

Türk ulusu olduğunu söyleyerek Ankara'nın kendine özgü tarihsel geçmişinden kaynaklanan özgür ruhuyla ulusu özdeşleştirmişti. Dolayısıyla, Ankara'ya geldiğindeki "İstanbul artık Anadolu'ya hakim değil, tabi olacaktır" sözü, tam yerindeydi.

Atatürk, yerleştiği Ziraat okulunda 28 Aralıkta ziyaretine gelen Ankaralıları Kurtuluş Savaşı'nın haklılığını ve savaş sonrası izlenecek yolu anlatan uzun bir konuşma yaptı.³ Bu ilk günden Ankaralıları ulusal savaşımın tüm planlarını paylaşacak kadar sevgi ve güven duyduğunu gösteren, ama bunun da ötesinde, daha kurtuluş savaşımının başlangıç aşamasında bile ülkenin nesnel ve tinsel kurtuluşu için beslediği özgüveni anlatan çok önemli bir konuşmaydı. Wilson ilkeleri doğrultusunda saptanan Mondros'la Türk egemenliğine bırakılan toprakların, verdikleri kararları gözardı eden devletlerce işgal edilmesinin haksızlığına işaret ederek başladığı bu konuşmada bağımsızlığını sağlayıp kendi varlığını sürdürmeyen ulusların yayılmacılara oyuncak olmaya mahkum olduğunun, akıl ve düşünceye dayanmayan toplumların her yöne çekilebileceğinin altını çizerek ancak ulusal gücün ve istemin Türkleri özgürlüğe kavuşturabileceğini hatırlattı. Batı ülkelerinin Türkleri gittikleri yerleri harabeğe çeviren, yetenezsiz, Müslüman olmayanları eşitlik ve adalet ilkeleri çerçevesinde yönetemeyen zalimler olarak gördüklerini, bunun için kendi sınırlarında bağımsız yaşamayı hak et-

mediklerini düşündüklerini açıkladıktan sonra, Kurtuluş Savaşı'nın sadece Türk topraklarını işgalden kurtarmak için değil, yabancıların düşüncelerini Türkler hakkındaki haksız, yanlış yargılardan kurtarmak için de yapıldığını söyledi. "Her halde alemde bir hak vardır. Ve hak kuvvetin fevkindedir" diyerek de hakkı olandan fazlasına uzanmayan, uygarlık yolunda ilerleyen, vatandaşların ulusal sınırlar içinde eşitlik ilkesiyle yönetildiği çağdaş Türk Devleti'nin kurulmasıyla, bu önyargıların değişeceğini anlatmak istedi.

Dikkatli incelendiğinde Atatürk'ün Ankara'daki ikinci günündeki bu konuşmayla insan hakları yerine tanrı haklarını öne çıkaran teokratik saltanat yönetimine; dogmalarla özgür düşünceyi kısıtlayan şeriat hukukuna; toplumun orta-

olarak seçtiğini, anlatmaktadır. Bunun içindir ki Ankara, 27 Aralık 1919'dan bu yana bağımsız, laik, çağdaş Türkiye'yi temsil eder. Atatürk'ün bu doğrultuda son sözü 13 Ekim 1923'de "Ankara merkezi hükümettir, ebediyen de merkezi hükümet kalacaktır" demesiydi.

Ankaralı olsun olmasın bu ülkenin çağdaş bü-tüncül kimliğini korumakla yükümlü her Türk vatandaşının Atatürk'ün yukarıdaki sözlerini hatırlayarak Cumhuriyetin ta kendisi demek olan Başkent Ankara'ya sahip çıkması gerekir.

Prof. Dr. Seçil KARAL AKGÜN

*ODTÜ Fen Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü öğretim üyesidir.

1- Karal cilt 8, s.179, Baykal B. Sıtkı Bismarcın Osmanlı İmparatorluğunu Taksim Fikri Ank. 1943 s. 9
2- Velidedeoğlu, Hıfzı Veldet, Bir Lise Öğrencisinin Milli Mücadele Anıları, İst. 1971
3- Bu önemli konuşmanın tamamı için bkz: M. Kemal Atatürk, Nutuk, İst. 1967 Cilt III, s. 1178-1190

vişnelik'te bu ay

A L A K A R T S E R V İ S

PAZARTESİ

Kapalıyız

SALI

Salı Sürprizi

ÇARŞAMBA

Sınırsız Hamsi ve Salata
(12.5 TL. - 10 TL.)

PAZAR

Sınırsız Hamsi ve Salata
(12.5 TL. - 10 TL.)

PERŞEMBE

"Türk Sanat Müziği"
ezgileri ile balık
servisimiz mevcuttur.

CUMA

Esin'in yorumuyla "Grup
Renk" in müzikleri ve
Alakart servisimiz ile
hizmetinizdeyiz.

CUMARTESİ

Vişnelik Orkestrası
eşliğinde Alakart
Servisimiz mevcuttur.

PAZAR AÇIK BÜFE KAHVALTI

10:30-13:30

Üye: 22.5 TL,

Katkı Paylı Üye: 18 TL

7-12 Yaş: 15 TL,

7-12 Yaş Katkı Paylı: 12 TL

(0-6 Yaş Ücretsiz)

Açık Büfe Öğle Yemeği

HAFTA İÇİ HER GÜN 12:00 - 13:30

15TL

BU AY

Rum Mezeleri ve Girit Mutfağı:

Vişnelik'te Dünya Mutfağı'ndan örneklerimize Yunanistan Büyükelçiliği katkılarıyla 8 Aralık 2009 Salı günü gerçekleşecek Rum mezeleri ve Girit Mutfağı ile devam ediyoruz. Zengin meze ve yemeklerin sunulacağı gecede Grup Smyrna'nın müzikleri ve sirtaki eşliğinde keyifli bir gün geçirmek üzere sizleri sevdiğinizle birlikte Vişnelik'e davet ediyoruz...

ODTÜ HOUR & WINE HOUR

Üyelerimiz her ayın ilk Salı günü ODTÜ HOUR ve üçüncü Salı günü WINE HOUR toplantıları için Vişnelik'te bir araya gelmeye devam ediyor. Mezunlarımız için geleneksel hale gelen bu toplantılara, tesisimizin geceye özel menülerle hazır olduğunu hatırlatır, tüm üyelerimizi ağırlamaktan memnuniyet duyuyoruz.

SALI SÜRPRİZLERİ

Vişnelik Restoran'da her Salı sizleri yeni bir sürpriz bekliyor olacak. Ayrıntılar için odtumd.org.tr adresinden Vişnelik'te bu hafta linkini tıklayın.

REZERVASYON

E-posta yoluyla (visnelik@odtumd.org.tr) kolaylıkla yapabilir ve hemen onay alabilirsiniz. Rezervasyonlar, rezervasyon saatinden yarım saat sonrasına kadar tutulur. Geç kaldığınız durumda lütfen Rezervasyon Birimimizi bilgilendiriniz.

Rezervasyon ve Bilgi için (Saat 10:00 - 20:00)

0312 287 73 38 ■ 0312-286 79 79 / 1152 - 1153

Aralık

Etkinlik İzlenesi

9

Edebiyat Kulübü Buluşuyor
Saat: 19.30

12

Panel : "ErmeneK Barajı ve HES"
Konuklar: Özgür Çağlan KUYUMCU (CE'98) [BM Holding Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı], Hakan KAZANÇ (CE'95) [ErmeneK Barajı ve HES Proje Koordinatörü]
Yönetici: Öznur İzlem AYDIN (ENVE'04) [ODTÜ MD Enerji Komisyonu Üyesi]
Saat: 13.30
Yer : ODTÜ Mezunları Derneği, Vişnelik Salonu

15

Konser: Çal Kanunum
ODTÜ Mezunları Türk Sanat Müziği Korusu Konseri
Şef: Tahir Aydoğdu
Yer: Vişnelik Salonu
Saat: 20.00

16

Kokteyl: Bursiyer Öğrenciler ve KİM Öğrenci Danışmanlığı
Yılbaşı Kokteyli
Yer: Vişnelik Salonu
Saat: 18.00

17-18

Toprak Mülkiyeti Sempozyumu
Yer: Vişnelik Salonu, Koçumbeli Salonu, YalıncaK Salonu

18

Toprak Mülkiyeti Sempozyumu
Kapanış Kokteyli
Yer: Vişnelik Salonu
Saat: 18.00

Devam Eden Kurslarımız ve Etkinliklerimiz:

Gitar Kursu

Cumartesi Günleri: 11.00 – 12.30

1000 Çocuk Korusu

Cumartesi Günleri: 10.30 – 11.30

Resim Kursları:

Salı Günleri: 14.00 – 18.00, 19.00 – 23.00

Cumartesi Günleri: 10.00 – 14.00

Çocuklarla Plastik Sanatlar Atölyesi:

Cumartesi Günleri: 15.00 – 17.00

Bağlama Kursları:

Pazar Günleri: 9.30 – 11.30

Arkeoloji Seminerleri:

Salı Günleri: 19.00 – 21.00

İletişim: zeyneps@odtumd.org.tr
(312) 286 7979 / 1124

YENİ YILINIZI KUTLARIZ

Yeni yılın barış, sevgi ve mutluluk getirmesi dileğiyle **2010'a** sevdiklerimiz ve dostlarımızla birlikte Vişnelikte giriyoruz. Türk Sanat Müziği'nden Pop Müziği'ne farklı tatlara süslenen gecede 00.30'dan itibaren Roman havalarını Grup Çakaraki'nin yorumlarıyla dinleyebilirsiniz. Ayrıca gecede bir sürpriz şov da sizleri bekliyor olacak...

LOGOLU ÇİKOLATAMIZ BURS FONU YARARINA SATIŞA SUNULDU

Özel günlerinizde, ODTÜ Mezunları Derneği Logolu, Patiswiss Çikolataları'ndan sipariş ederek bir fidana daha can suyu verebilirsiniz.

Ayrıntılı bilgi için: www.odtumd.org.tr

ya da 0312. 286 79 79

AYIN DOSYASI

GIDA
GÜVENLİĞİ

ORGANİK TARIM

Organik tarım, onlarca yıl bilinçsizce yapılan tarımsal uygulamaların tarımsal ve doğal ekosistemlerdeki etkilerinin ortadan kaldırılması ve sürdürülebilirliğin sağlanması amacı ile gündeme gelmiştir. Başlangıçta duyarlı bazı öncü çiftçilerce başlatılan organik tarım uygulamaları, giderek yaygınlaşmış ve 1980'li yıllardan sonra pazar boyutu kazanmıştır. 2007 yılına ait verilere göre 142 ülkede 32.2 milyon hektar alanda organik üretim yapılmaktadır. Organik ürünlerin toplam pazar hacmi 1999 ile 2007 arasında 3 kat artarak 46.1 milyar dolara ulaşmıştır. Ana pazarlar ise ABD ve Avrupa (Almanya ve İngiltere) gibi gelişmiş ülkelerdir. 142 ülkenin % 14'lük kısmında organik ürün pazarının toplamdaki payı % 5'in üzerindedir. Ülkelere göre artışlar değerlendirildiğinde gelişmekte olan ülkelerdeki artış hızının diğerlerine göre daha yüksek olduğu bildirilmektedir (Willer ve Kilcher, 2009). Türkiye'de ise 1984-85 sezonunda başlayan organik üretim, büyük ölçüde dış pazardan gelen taleplere göre sözleşmeli tarım biçiminde gelişmiştir. 2008 yılı Tarım ve Köyşleri Bakanlığı verilerine göre, ülkemizde 141 752 hektar alanda 9 384 üretici tarafından gıda ve gıda dışı (pamuk, tıbbi-aromatik bitkiler vb.) ürünlerin organik tarımı yapılmaktadır.

Organik tarım sadece üretim aşamasında değil pazarlama da dahil tüm zincirde belirli temel ilkelerin uygulanarak ekolojik, ekonomik ve sos-

yal sürdürülebilirliğin sağlanmasını öngörür. Bu ilkeler, Uluslararası Tarım Hareketleri Federasyonu tarafından sağlık, ekoloji, eşitlik ve özen olmak üzere 4 ana başlık altında toplanmıştır (www.ifoam.org). Sağlıklı ürünler, ancak sağlıklı bitki, hayvan, toprak ve çevre koşullarında elde edilebilir. Herhangi birinin sağlığını kaybetmesi durumunda örneğin sağlıklı çevrede veya toprakta sağlıklı bitki yetiştirmek veya sağlıklı yemle sağlıklı hayvan yetiştirmek mümkün değildir. Bu açıdan sağlık, bir bütün olarak ele alınır. Doğada mevcut döngülere benzer sistem oluşturmak, gerek işletmede gerekse çevresinde biyoçeşitliliği arttırmak, işletme dışından girdi sağlama yerine işletme içi girdilere ve atıkların geri dönüştürülmesine öncelik verilmektedir. Toprak verimliliğinin korunması ve artırılmasında baklagil bitkilerinin de dahil edildiği ekim nöbeti, yeşil gübreleme, çiftlik gübresi, kompost ve izin verilen gübre ve toprak iyileştiriciler gibi farklı teknikler ve girdiler bir arada kullanılır. Böylece sağlıklı bitkilerin gelişimini sağlayacak verimli ve canlı topraklar oluşturulur.

Organik tarım sisteminde yer alan tüm bireylerin mikroorganizmalar da dahil eşit hakları olduğu kabul edilmektedir. Bu çerçevede üretimin ekonomik sürdürülebilirliği ve üretici refahı büyük önem taşır. Ayrıca çalışanların sağlığı ve güvenliği dikkate alınarak uygun çalışma or-

tanları sağlanmalıdır. Sosyal standartlar ve adil ticaret kavramları organik üretimde sıklıkla gündeme gelmektedir. Hayvansal üretimde endüstriyel yetiştiricilikteki, tavukçuluktaki kafes sistemi gibi uygun olmayan yaşam ortamlarını ve otçul hayvanların hayvansal veya sentetik besinlerle veya katkı maddeleri ile beslenmesini yasaklar. Geleneksel olarak tarımda 'mücadele' sözcüğü kullanılırken organik tarım, hastalık, yabancı ot veya zararlı 'yönetimi' kavramını tercih eder. Örneğin doğal vejetasyon, biyoçeşitliliğin bir parçasıdır ve organik tarımda zararlı otlar olarak algılanmayıp ancak ana tür ile besin maddesi, su veya ışık rekabetine girdiği aşamada engellemek üzere 'yabancı ot yönetimi'nden söz edilir.

Organik tarım atalarımızdan kalan veya hiçbir girdinin kullanılmadığı bir üretim şekli değildir. İzin verilen veya yasaklanan girdi ve yöntemler geçerli özel veya resmi standartlarda yer alır; bu listeler oldukça dinamiktir, araştırma bulgularına göre yenileri eklenir veya listedekiler yasaklanabilir. Yeni teknolojileri ve araştırmalarla ortaya konan gelişmeleri uzun dönemdeki etkilerini de dikkate alarak özenle inceler. Genetik mühendisliğinin gerek üretim materyallerinde gerekse girdilerde kullanımına izin vermez.

Son yıllarda giderek küreselleşen organik ürün pazarı, taşıma sırasındaki karbon emisyonlarının iklim değişiklikleri üzerine etkileri nedeni ile tekrar mercek altına alınmaya başlanmıştır. Organik tarımın güncel değerleri arasında yerel üretim yerel tüketim, kısa pazarlama kanalları, geleneksel ürünler ve işleme yöntemleri, sekonder varyeteler/köy popülasyonları, ürünlerin yüksek sağlık kalitesi, gelir çeşitlendirici agrokoturizm, eğitim çiftlikleri gibi ek faaliyetler giderek daha fazla önem kazanmaktadır. Organik tarım yapan üretici, sadece tüketicinin talep ettiği ürünleri üretmekle kalmayıp doğayı koruyarak topluma hizmet eder.

Prof. Dr. Uygun AKSOY*

*Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi'nde öğretim görevlisidir.

Ekolojik Tarım Organizasyonu Derneği Başkan Yardımcısıdır.

Kaynak:

Willer, H. and Kilcher, L. (Eds.) (2009): *The World of Organic Agriculture. Statistics and Emerging Trends 2009*. IFOAM, Bonn; FiBL, Frick; ITC, Geneva.

Avrupa Birliği ile Müzakereler Çerçevesinde Ulusal Gıda Güvenliği Politikası

Türkiye, Avrupa Birliği (AB) ile üyelik müzakereleri sürecinde, Ayrıcalıklı Ortaklık ve Tam Üyelik tartışmaları arasında sıkıntılı bir dönemde bulunmaktadır. AB ile müzakerelerin ilk aşaması olan tarama süreci tarım ve gıda politikası ile mevzuatı açısından üç fasılda ele alınmıştır: 1- Tarım ve Kırsal Kalkınma, 2- Balıkçılık ve 3- Gıda Güvenliği, Veterinerlik ve Bitki Sağlığı. Bu fasıllarda tarama süreci sonuçlanmış ve Türkiye tarafına bildirilen belli başlıklar altında yeni uyum yükümlülükleriyle karşı karşıya kalınmıştır. Yaşanacak uyum süreci ve bu süreçte tarım sektörü ve gıda sanayiinde yapılması zorunlu hale gelecek yatırımlar, kamu yönetiminin yeniden düzenlenmesi, uzman personel ihtiyacının giderilmesi hususlarının gıda ticaretinde ülkemizin rekabet gücünün artırılması açısından önümüzdeki dönemde yüksek bir maliyet getirmesi beklenmektedir. Belirtilen başlıklar içerisinde bu yazıda, gıda güvenliğine ilişkin politikalar ele alınacağından öncelikle bu kavramın kapsamı, ülkemizde gıda güvenliği çerçevesinde yürütülen çalışmalar ve politika öncelikleri irdelenmektedir.

Gıda güvenliği; tüketime sunulan gıdalarda fiziksel, kimyasal, biyolojik ve her türlü tehlikeli unsurun bertaraf edilmesi için alınan tedbirler bütünüdür. Gıda güvenliğinin başlangıç noktası çiftliktir. Sağlıklı gıdanın sağlanması için öncelikle hammadde konumundaki hayvan ve bitkilerin sağlık koşullarının güvenilir olması, daha sonra bunların hijyen kuralları dahilinde gıda işletmelerinde işlenerek tüketiciye ulaştırılması gerekir.

Müzakere sürecinde tarım ve kırsal kalkınma faslındaki yükümlülükler içerisinde Güney Kıbrıs'a yönelik kriterler de bulunduğundan bu fasılda yakın dönemde ilerleme olmayacağı anlaşılmaktadır. Ancak, fasıl kapsamında tarım istatistikleri, bilgi ve kayıt sistemlerinin kurulması, tarımsal destekleme sisteminin AB'ye yakınsamak üzere yeniden ele alınmasına yönelik çalışmalar devam etmektedir. Öte yandan, müzakere sürecinde tarım gibi kısa dönemde müzakereye "açılmayacak" başlıklar arasında yer almayan gıda güvenliği, veterinerlik ve bitki sağlığı faslı AB'ye uyumda büyük önem kazanmış-

tır. Aslında, 1996 yılında yürürlüğe giren Güm-rük Birliği Kararı sonrasında, gıda güvenliği Türk gıda politikasının temel konularından biri haline gelmiştir. Türkiye’de gıdaya özel bir mevzuat için çalışmalar 1995 yılında hızlandırılmış ve 560 sayılı Gıdaların Üretimi, Tüketimi ve Denetlenmesine Dair Kanun Hükmünde Kararname (KHK) ile gıda alanında ilk bütüncül düzenleme yürürlüğe konulmuştur. Bu KHK’ya bağlı olarak hazırlanan mevzuat AB’ye uyumda önemli bir ilerleme sağlamış, 2004 yılında çıkarılan 5179 sayılı Kanun’la bu ilerleme mevzuata da yansıtılmıştır. Öte yandan, veterinerlik hizmetleri ve bitki sağlığı mevzuat ve uygulamalarına ilişkin çalışmalar daha yavaş bir gelişme sürecinde Tarım ve Köyişleri Bakanlığı’nın ilgili birimleri tarafından sürdürülmüştür. AB ile tarama süreci sonrası, gıda güvenliği, veterinerlik ve bitki sağlığı faslında ele alınan yükümlülükler, ilgili konularda ülkemizdeki mevzuatın AB müktesebatı ile uyumlaştırılması, hayvan hareketlerinin izlenmesi, gıda işletmelerinin hijyen koşullarının AB kriterlerine uygun hale getirilmesi, laboratuvar sisteminin iyileştirilmesi gibi birçok konuyu içine almaktadır. Türkiye’nin uygulama eksiklerinin en fazla hayvan sağlığı konusunda bulunduğu tarama sürecinde ortaya çıkmıştır. Bu kapsamda, tüm gıda güvenliği mevzuatı, AB’nin 2004 yılında başlatmış olduğu mevzuatta sadeleştirme ve ülkeler arasındaki farkları azaltma yaklaşımıyla uyumlu ve anlaşılır şekilde yeniden değerlendirilecek, veterinerlik hizmetleri ve bitki sağlığı mevzuatı ile tutarlı bir şekilde ele alınacaktır.

Hayvan hastalıkları ile mücadele ve hayvan refahı konularında yapılacak yasal düzenlemeler ve ayrılacak mali kaynaklar önümüzdeki dönemde bu alanda özellikle AB ile kurulacak ticari ilişkiler ile yatırımlar açısından da önem taşımaktadır. Daha verimli üretim yapabilmek, hayvansal ürünlerde uluslararası ticari kriterleri yerine getirmek, hayvanlarda görülen hastalıkların en aza indirilmesini sağlamak ve bunların bulaşmasını önlemek kolay ve maliyetsiz olmayacaktır. Bu konularda sağlanacak ilerlemelerde AB fonları ve yerli kaynakların etkin kullanımı önemli görülmekte olup halen yürütülmekte olan pek çok proje bulunmaktadır. Bir kısım proje ise, hayvan hastalıklarının izlenmesine ve önlenmesine dair mevzuatın tamamlanmasıyla gündeme gelebilecektir.

Yetkili kurum içi ve kurumlar arası eşgüdüm eksikliği ile kurumlardaki kapasite yetersizliği gibi nedenler hayvan ve bitki sağlığı ile gıda güvenliği politikalarının uygulanmasında sorunlara yol açmaktadır. Türkiye’de temel gıda güvenliği

mevzuatı; çiftlikten sofraya kadar olan zincirde hayvan ve bitki sağlığı mevzuat ve uygulamalarının AB’ye ve dolayısıyla küresel kurallara uyumunu, gıda ve yem üretiminde hijyen uygulamalarını ve tarladan, işlenmiş ürün tüketiciye sunulana kadar kontrol ve denetim faaliyetlerinin iyileştirilmesini öngörmelidir. Bu kapsamda, 2004 yılı tarihli 5179 sayılı Gıda Kanunu’nun AB’ye uyum yönünde yeniden revizyonu yoluyla; işleme sanayiinin kayıt altına alınarak hijyen koşullarının yaygın şekilde uygulanması konusunda ilerleme kaydedilmesi, kamusal denetim ve kontrol sisteminin ele alınarak yerel idarelerle işbirliği içinde yeniden yapılandırılması, bağımsız ve bilimsel değerlendirme yapılması gereken gıdaya değin konulara ilişkin yeni bir kurumsal yapının geliştirilmesi öncelikler arasındadır. Geniş bir alan olan hayvan sağlığı ve refahı konusundaki düzenlemelerin tüm paydaşlarla eşgüdüm içinde yapılması ülkemizde gıda güvenliğinin bütünüyle kapsanarak izlenmesi için önemli görülmektedir.

Ulusal gıda güvenliği politikası olarak AB müktesebatına uyum sürecinde yapılması gereken başlıca düzenlemelerin ayrıntıları şu şekilde verilebilir:

- gıda güvenliğini tamamlayıcı nitelikte, veteriner hizmetleri ve bitki sağlığı alanında yaşanan altyapı sorunları ile hukuki eksikliklerin giderilmesi,
- üretimin aşamaları boyunca izlenebilirliğin, yani üretimin ayrıntılarına yönelik izlenebilirliğin sağlanması,
- yerel düzeyde gıda güvenliği altyapısına yardımcı olmak üzere kırsal kalkınma programları ve sektörel uyum projeleri oluşturulması ve tarım ve gıda işletmelerinin öncelikle gıda hijyenine yönelik modernizasyonuna kaynak ayrılması,
- yerel düzeyde denetim ve kontrol mekanizmasının güçlendirilerek etkin uygulanmasının sağlanması,
- kamuda örgütsel yapının çiftlikten sofraya gıda güvenliği ile ilgili uygulama, izleme ve denetimi iyileştirmek üzere yeniden düzenlenmesi,
- gıda kontrol hizmetlerinin özel sektöre devredilmesi önerilerine karşılık kamu örgütlenmesinin gıda güvenliğinde tek merkezden izleme ve koordinasyonu sağlayan ve taşra teşkilatı bulunan yapıda korunması ve iyileştirilmesi,
- denetim ve laboratuvar altyapısının akreditasyonunun sağlanması.

En önemli düzenlemelerden biri, kamu örgütlenmesine ilişkin olandır. Gıda kontrol ve dene-

timinde yaşanan ve mevzuattan kaynaklanan dağınıklık, AB mevzuatına göre mümkün görülmesi de denetim hizmetlerinin özel kişi ve kuruluşlara bırakılması talepleri, gıda güvenliği, hayvan ve bitki sağlığı konusunda ilerlemeleri sektöre uğratabilecektir. Gıda üretimine yönelik izinler ve ürünlerin denetiminde Tarım ve Köyişleri Bakanlığı ve yerel idarelere verilen görevlerde işbölümüne gidilmesi ve Bakanlığın tek yetkili otorite olarak gıda güvenliğinin sağlanmasında koordinasyonu yerine getirmesi gerekmektedir. Önümüzdeki dönemlerde ise, gıda güvenliği altyapısının bağımsız bir kurum tarafından yönetilmesi, bilimsel ve şeffaf ölçütlerin hayata geçirilmesi kamuoyunda gıdalara ilişkin olarak tartışılmakta olan birçok konuda güven sorununu ortadan kaldırmayacaktır. Gıda güvenliğinin mevzuat çalışmaları bir tarafta yürütülürken uygulama tarafında üreticilerin gelişmelerden haberdar edilmemesi beklenebilir. Sektörde büyük değişimlere neden olabilecek mevzuat çalışmalarının üretici ve işleyiciler ile tüketicilere etkilerinin önceden tahmin edilmesi, gerekli aşamalarda bu kesimlere bilgi ve kaynak aktarımının sağlanması AB’ye uyum çalışmalarının bir başka boyutunu oluşturmaktadır.

Bu noktada beklenti, ülke şartlarını da bilerek, AB mevzuatına olabildiğince uyumlu, tek merkezden izleme ve eşgüdümün sağlandığı, bürokratik ve siyasi müdahaleye yer vermeyen, etkin bir alt örgütlenmesi olan bilimsel temelli, katılımcı ve şeffaf gıda güvenliği yapılanmasının tamamlanmasıdır.

Dr. Taylan KIYMAZ (FDE’92)

GIDA KATKI KİMYASALLARI

Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'nın gıda katkı maddeleri yönetmeliğinde (GKM), gıda katkı maddelerinin hangi gıdada ne miktarda kullanılabileceği belirtilmekte ve talep oldukça revize edilmektedir(1). GKM yönetmeliğine göre; Gıda katkıları genel anlamda; tek başına gıda olmayan ancak gıdalara üretim, işleme, depolama veya ambalajlama gibi aşamalarda katılan madde veya madde karışımları, olarak tanımlanmaktadır. Bu maddelerin sayısı 1500 civarındadır(2). Avrupa Birliği'nin onayladığı, ve Türkiye'de yasalara göre; 2800'den fazla aroma veren (flavourings) madde etikette verilmekte ve bunlar E numarası ile de gösterilmektedir(3).

Özet olarak, gıda katkı maddelerinin sınıflandırılması ve fonksiyonları(2);

A - Bozulmayı Önleyenler (Prezervatifler)

1. Antimikrobiyal Katkıları (Küf, Maya ve Bakteri Üremesini Önleyiciler)
2. Antioksidanlar (Oksidatif Bozulmayı, Acılaşmayı Önleyiciler)

3. Antibrowning Ajanlar (Enzimatik Bozulmayı Önleyenler)

B - Görünüm - Lezzet - Yapı ve Kaliteyi Geliştiriciler

1. Boyalar ve Renklendiriciler
2. Tat, Koku Vericiler ve Artırıcılar
3. Asit , Baz Yapıcılar ve Nötralle Ediciler
4. Yapı (Texture) ve Kıvam Geliştiriciler, Emülgatörler

E numara sistemine göre gıda katkı maddelerinin sınıflandırılması:

"E"(European) numara sistemi ile GKM'nin temel işlevlerine göre sınıflandırılması şu şekildedir:

1. Renklendiriciler E 100 - 180
2. Koruyucular E 200 - 297
3. Antioksidanlar E 300 - 321
4. Emülgatör ve stabilizatörler E 322 - 500
5. Asit baz sağlayıcılar E 500 - 578
6. Tatlandırıcılar, koku ve aroma maddeleri E 620 - 637
7. Çeşitli amaçla kullanılan katkıları E 900 - 920

Bazı gıdalara, özellikle çocuk mamalarında, hamile gıdalarında, diyet gıdalarda ve hasta gıdalarında; katkı maddesi bulunmamalıdır. Bu

gurupta olan insanlar, kesinlikle katkı gıda tüketmemelidir(4).

GIDA KİMYASALLARININ SAĞLIK ÜZERİNE ETKİLERİ

GKM'nin yasallık kazanabilmesi için, akut, kronik, epidemiyolojik ve toksikolojik deneylerin, fare dışında iki değişik hayvanın üzerinde yapılmış olması ve herhangi bir zararlı etkiye rastlanılmamış olması zorunludur. Besinlere katılacak miktarın (ADI: Acceptable Daily Intake) hayvanlarda hiç bir toksik etki göstermeyen en yüksek dozun 1/100, bazen 1/200 kadar olması gereklidir(5).

İnsanların GKM'ye duyarlılığına göre ülkeden ülkeye izin verilen katkı maddeleri değişebilir. Örneğin; Norveç ve İsveç besinlerdeki tüm yapay renklendiricilerin kullanımını yasaklamıştır(6). Nitratın ADI (Günlük müsadde edilen miktar) değeri 0 - 5 mg/kg, nitritin ADI değeri ise 0 - 0,2 mg/kg olarak belirlenmiştir(2). Günlük aldığımız nitrat ve nitritin % 80'i su, sebze ve diğer doğal besinlerden, % 20'si ise GKM'nden gelmektedir(7) .

TÜRKİYE'DEKİ DURUM

-Katkı maddelerinin kullanımı yasa ve yönetmelikler ile düzenlenmektedir. 560 sayılı Kanun ile bu yetki, tamamen Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'na devredilmiştir (2) .

- Tüketici; özellikle adolesan, gebe, emzikli ve çocuklar, yaşlılar GKM ve zararları konusunda aydınlatılmalı, bu gruplar gıda katkı maddesi içirmeyen taze besinleri tüketmelidir. -Türkiye'de denetimlerin yetersiz, tüketicinin ise bilinçsiz (etiket okuma alışkanlığı yok) olması en önemli sorun olmaktadır.

Aşağıda E numaraları, isim ve işlevleri verilen, yasal olarak Türkiye'de kullanılan, fakat zararlı etkileri saygın bazı araştırma kurumları(8), (9) tarafından tesbit edilen katkı maddeleri tüketilmemelidir.

E310 Propil Gallat

Yağların bozulmasını önlemek için kullanılmaktadır. Et ürünlerinde, dilimlenmiş patateslerde, hazır çorbalarda ve sakızlarda koruyucu katkı maddesi olarak kullanılmaktadır. Çoğunlukla BHA ve BHT katkı maddeleri ile birlikte kullanılır. Kansere sebep olabilir. Gastrit ve cilt tahrişine neden olabilir, kandaki hemoglobine zarar verdiği için bebek ve küçük çocuk gıdalarında kullanımına izin verilmemiştir(7).

E320 BHA ve E321 BHT

Butillenmiş hidroksianisol (BHA) ve Butillenmiş hidroksitoluen (BHT) katı ve sıvı yağların bozulmasını, önlemek için kullanılmaktadır. Tahıl ürünlerinde, bitkisel yağlarda, patates cipsle-

rinde, koruyucu olarak gıda maddelerinde kullanılmaktadır. Yapılan bazı çalışmalarda bu katkı maddesinin farelerde kansere sebep olduğu bildirilmiştir(8). Bebek mamalarında izin verilmemiştir, alerjik reaksiyon yapabilir, hiperaktiviteye, kanserojen, estrogen etkilere sebep olabilir.

E621 Monosodyum glutamat (MSG)

MSG, hazır çorbalar, salata sosları, sucuk, salam, sosisler, tütsülenmiş balık, patates cipsleri gibi pek çok paketlenmiş gıda maddelerinde lezzet artırıcı olarak kullanılmaktadır. MSG ve yapay tatlandırıcılar gibi katkı maddelerin sebep olduğu toksik hasarlar arasında bir bağ bulunmaktadır. Excitotoxinler bir gurup heyecan artırıcı amino asitlerdir ki, bunlar hassas sinir hücrelerinin ölümüne sebep olmaktadır(7). MSG içeren gıdaları yedikten sonra ortaya çıkan rahatsızlıklar, baş ağrısı, mide bulantısı ve kusmadır. Birçok üründe MSG kullanımı maalesef gizli veya başka isimlerle (hidrolize bitkisel protein gibi) yapılmakta etikette gösterilmemektedir.

E951 Aspartam (Equal, NutraSweet)

Bu yapay tatlandırıcılar diyet soda, diyet gıdalar ve düşük kalorili gıdalarda kullanılmaktadır. Bazı araştırmalar küçük dozlarda bile farelerde beyin tümörleri ile birlikte lenf ve kan kanseri meydana getirdiğini ortaya koymuştur(8). Aspartama duyarlı olan kişilerde anjiödem veya göz kapaklarında, dudaklarda, ellerde veya ayaklarda şişmeye neden olur(9).

E950 Acesulfam-K

Acesulfam-K normal şekerden 200 defa daha tatlıdır. Fırın ve pasta ürünlerinde, sakızlarda, jelatinli şekerlemelerde ve meşrubatlarda kullanılmaktadır. Fareler üzerinde araştırmalarda bu maddenin kansere sebep olduğu görülmüştür. (7).

E250-E251 Sodyum Nitrit (Sodium Nitrat)

Sodyum nitrit veya sodyum nitrat sucuk, salam, sosislerde, hazır et yemeklerinde, tütsülenmiş balıklarda, tuzlanmış bifteklerde ve diğer işlenmiş etlerde koruyucu, renk verici ve lezzet verici olarak kullanılmaktadır. Bebek ve küçük çocukların gıdalarında kullanılması kesinlikle yasaktır(9).

E 220-E 228 Sülfidler

SO₂, sülfitleyici maddeler (Sülfür dioksit, sodyum veya potasyumsülfid, bisülfid, metabisülfid) olarak da bilinirler. Gıda koruyucusu olarak ve fermente içeceklerde kullanılırlar. Çaylar, çeşniler, deniz ürünleri, reçeller, jöleler, kurutulmuş meyveler, meyve suları, konserve ve suyu alınmış sebzeler, dondurulmuş patates ve çorba karışımlarında ve içeceklerde bulunurlar. Sülfidler göğüste sıkışma, kurdeşen, karında kramp, ishal, tansiyon düşmesi, başta yanma hissi, halsizlik, nabız hızlanması gibi bulgulara neden olur(9).

E 210-E 219 Benzoatlar ve Parabenler

Benzoatlar; çikolata, pudingler, soslar, katı ve sıvı yağlar, meyankökü, margarin, mayonez, meşrubatlar gibi gıdaların işlenmesi sırasında gıda koruyucusu olarak kullanılır. Kek, peynir, sakız, çeşni, yumuşak şeker gibi gıda ürünlerinde, kozmetik ürünlerde, diş macunlarında eczacılıkta ağız yoluyla alınan birçok ilaçta, öksürüğe karşı antiseptik ve mantara karşı merhem yapımında kullanılır. Astıma, sinirsel bozukluğa ve çocuklarda hiperaktiviteye, kurdeşene neden olabilir ve astımı ağırlaştırabilir(9).

E 102 Tartrazin

Renklendirici; Kekler, şekerlemeler, konserve sebzeler, peynirler, sakızlar, sosis, dondurma, portakallı içecekler, salata sosları, salatalar, reçel, unlu gıdalar, çerez, konserve balık, hazır çorbalar, alkolsüz meşrubatlar ve ketçap gibi bazı gıdalar tartrazin içerirler. Tartrazin duyarlı insanlarda kurdeşen veya astım ataklarına neden olabilir. tiroid tümörü, kromozom ha-

sarı, hiperaktivite ve aspirin duyarlılığı gibi rahatsızlıklara sebep olabilir(9).

E 133 Blue 1 ve Blue 2 (Brilliant blue FCF)

Renklendirici; sentetik kömür katranından üretiliyor; mandıra ürünleri, tatlılar ve içeceklerde kullanılır; farelerde beyin tümörüne sebep olmuştur. Çocukların tüketmesi tavsiye edilmiyor (2).

E 110 Yellow 6 (Sunset Yellow, FCF, Orange Yellow S)

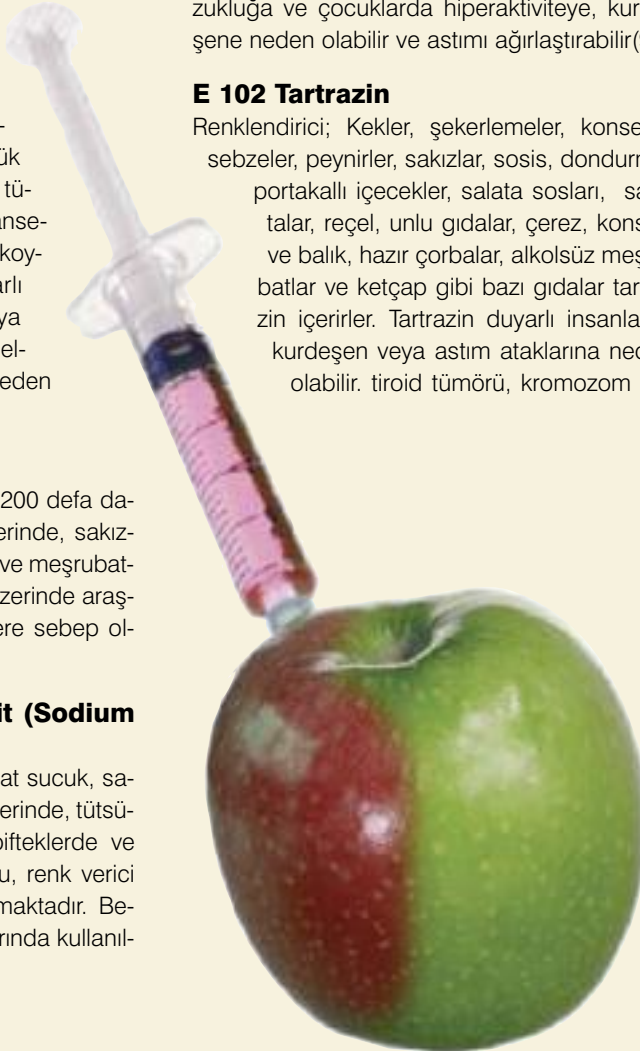
Renklendirici; sentetiktir; unlu gıdalar, pasta, tatlı, çerez, dondurma, meşrubatlar ve konserve balık, hazır çorba ve bazı şurup cinsi ilaçların üretiminde kullanılır; yan etkileri kurdeşen, rinjit (burun akması), burun tıkanıklığı, allerji, hiperaktivite, böbrek tümörü, kromozom hasarı, karın ağrısı, bulantı ve kusma, hazımsızlık ve iş-tahsızlıktır(8).

Prof. Dr. Fatih YILDIZ* (CHE'70)
(fatih@metu.edu.tr)

* ODTÜ, Gıda Mühendisliği Bölümü'nde öğretim üyesidir.

Kaynaklar

- 1-Yıldız F. "Food Chemistry Laboratory Manual and Study Guide", ODTÜ, Gıda Mühendisliği Bölümü, Ders notları, sayfa; 191-204, 2004.
- 2- "Türk Gıda Kodeksi Yönetmeliği'nin 31.05.1998 tarihli ve 23358 sayılı, 22.02.1999 tarihli ve 23619 sayılı, 24.10.1999 tarihli ve 23856 sayılı Resmi Gazetelerde yayımlanan değişiklikleri.
- 3-EU Directive on Food Additives, General Rule: Directive 89/107/EEC, Regulation (EC) No 1882/2003 of the European Parliament and of the Council of 29 September 2003.
- 4-Munro IC. Safety assessment procedures for indirect food additives: an overview. Report of a workshop. Canadian Centre for Toxicology, Guelph, Ontario Regul Toxicol Pharmacol. Aug;12(1):2-12. 1990.
- 5-Fennema, Owen R. Food chemistry. ISBN 0-8247-9691-8. New York, N.Y: Marcel Dekker. pp. 827. 1996.
- 6-http://www.cspinet.org/reports/chemcuisine.htm
- 7-Canadian Food Inspection Agency Sulphites - One of the nine most common food products causing severe adverse reactions. Available online from http://www.inspection.gc.ca/english/fssa/labeti/allerg/sulphite.shtml [Cited Sept.6, 2007]. 2007.
- 8-Centre for Science in the Public Interest; Food Intolerance Network Factsheet. Sulphites (220-228). Available online from http://www.fedupwithfoodadditives.info/factsheets/Factsulphites.htm [Cited Sept.6, 2007].
- 9-Hamilelikte gıda katkıları eğitim programı www.ad-tiveeducation.com.au.

GIDALARIN DENETİM VE KONTROLÜ

Endüstrileşme ve şehirleşme ile birlikte insanların beslenme ihtiyacının karşılanabilmesi büyük ölçekte ve uzun süre dayanabilen gıda maddelerinin üretimini kaçınılmaz hale getirmiştir. İnsanın en temel ihtiyacı olan beslenme gereksiniminin karşılanabilmesi amacıyla teknolojik imkanlar kullanılarak işlenen gıdaların güvenli bir şekilde üretilmesini sağlamak insan sağlığı açısından büyük önem taşımaktadır. Güvenli ve kaliteli gıda üretimini temin etmek amaçlı geliştirilen Kritik Kontrol Noktaları ve Tehlike Analizleri (Hazard Analysis and Critical Control Points-HACCP) kalite sisteminin işletmeler tarafından uygulanmasının yanı sıra, sorumlu kurum/kuruluşların yürüttüğü denetim ve kontrol faaliyetlerinin gıda güvenliğinin sağlanmasındaki rolü oldukça önemlidir.

Günümüzde gıda denetimleri gıda güvenliğini sağlamanın araçlarından biri olarak kabul edilmekte olup, gıda zincirinin tüm aşamalarındaki işlemlerin denetimini içermektedir. Tarladan - sofraya olarak tanımlanan gıda güvenliği kavramı, birincil gıda maddelerinin yani bitkisel

ve hayvansal ürünlerin üretiminde kullanılan girdiler (hayvan yemleri ve zirai ilaçlar gibi) ile birlikte, gıdaların işlenmesi, paketlenmesi, depolanması ve tüketimine kadar olan tüm süreçleri kapsamaktadır. Bu tanıma göre yürütülmesi gereken gıda denetim ve kontrol faaliyetlerinin sınıflaması Tablo.1'de verilmiştir (1). Aşağıda belirtilen denetim faaliyetlerinin risk esasına dayalı işyeri ve ürün bazında belirli bir program dahilinde yürütülmesi yetmişmiş teknik personel ve ciddi bir laboratuvar altyapısı gerektirmektedir.

Ülkemizde gıda maddesi üretim, depolama ve satış yerlerinin denetimine ilişkin yasal hükümler ilk kez 1930 yılında çıkarılan 1580 sayılı Belediye Yasası'nda yer almış, bu tip işletmelerin denetimi belediyelerin görevleri arasında tanımlanmıştır. Bu yasayı takiben çıkarılan 1593 sayılı Umumi Hıfzısıhha Yasası'nda ise gıda işletmelerinin denetimine ilişkin sorumluluk be-

diye sınırları dışında Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı'na belediye sınırları içinde ise belediyelere bırakılmıştır. Umumi Hıfzısıhha Yasası'na dayanılarak önce 1942'de Gıda Nizamnamesi; daha sonra; 1952 yılında Gıda Maddeleri Tüzüğü (GMT) çıkarılmıştır. 716 maddeden oluşan GMT'de bütün gıda maddelerinin ve toplum sağlığını ilgilendiren eşyaların hangi özellikte olması gerektiği; hangi durumlarda bozulmuş, taklit edilmiş veya tağşiş edilmiş (hileli) sayılacağı ayrıntılı olarak tanımlanmıştır. 1995 yılına kadar da bazı yönetmelik değişiklikleri ile gıda denetim uygulamaları Sağlık Bakanlığı ve belediyelerin yetkisinde devam ettirilmiştir (2). AB

ile Gümrük Birliği anlaşması imzalamamızı takiben, 1995 yılında yürürlüğe giren 560 sayılı "Gıdaların Üretimi Tüketimi ve Denetlenmesine Dair Kanun Hükmünde Kararname" ile; gıda maddeleri üreten iş yerlerinin imalata geçmeden önce Sağlık Bakanlığı'ndan gayri sıhhi müessese ruhsatı ile çalışma izni, Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı'ndan ise gıda sicili ve üretim izni almaları şartı getirilmiştir. Gıda maddesi üreten iş yerlerinin denetimlerinden sorumlu kurum olarak Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı, gıda maddesi satan iş yerleri ile toplu tüketim yerlerinin denetimlerinden sorumlu kurumlar olarak da belediyeler ve Sağlık Bakanlığı yetkilendirilmiştir.

Avrupa Birliği uyum çalışmaları kapsamında gıda alanında kalite kontrol ve denetim yetkilerinin tek elde toplanması amacıyla, 2004 yılında çıkarılan 5179 sayılı Gıdaların Üretimi, Tüketimi ve Denetlenmesine İlişkin Yasa ile; gıda güvenliğinin temini, her türlü gıda maddesinin teknik ve hijyenik şekilde üretim, işleme, muhafaza, depolama, pazarlama ve halkın gereği gibi beslenmesini sağlamak üzere gıda maddeleri üreten iş yerlerinin asgari teknik ve hijyenik şartlarının belirlenmesi, gıda maddeleri ile ilgili hizmetler ile denetimine dair usul ve esasları belirlemek amaçlanmış ve gıda ve gıda ile temas eden malzemelere ilişkin mevzuatların ha-

zırlanması ile denetim ve kontrollerinden sorumlu kuruluş olarak Tarım ve Köyşleri Bakanlığı tanımlanmıştır. Söz konusu kanuna istinaden 2008 yılında çıkartılan Gıda Güvenliği ve Kalitesinin Denetimi ve Kontrolüne Dair Yönetmelik ile de; gıda güvenliğinin ve kalitesinin temini için gıda ve gıda ile temasta bulunan madde ve malzemelerin birincil üretim aşaması dâhil olmak üzere üretim, işleme ve dağıtım aşamalarında asgari teknik ve hijyenik şartları gözeterek, gıda denetim ve kontrol hizmetleri ile izlenebilirlik, işyeri sorumluluğu ve itiraz hakkına ilişkin usul ve esaslar kapsanmıştır.

Her ne kadar 5179 sayılı yasa ve bu yasaya istinaden çıkarılan yönetmelikler ile gıda alanında kalite kontrol ve denetim yetkilerinin tek elde toplanması hedeflenmiş ise de gıda güvenliği açısından önemli bir aşama olan üretim aşamasının ruhsatlandırma yetkisi 5216 sayılı Büyükşehir Belediye Yasası ile yerel yönetimlerde bırakılmıştır. Yine 5216 sayılı Büyükşehir Belediye Yasası ile büyükşehir belediyelerine gıda denetim ve kontrol laboratuvarı kurma görevi verilmiştir. Etkin bir gıda denetiminin sağlanabilmesi için, mevcut yasal mevzuattaki çelişkilerin giderilerek gıda kontrolü ve denetimine ilişkin kurumsal sorumlulukların netleştirilmesi gerekmektedir.

Gıda denetimlerine ilişkin kurumsal altyapı ve yasal mevzuat sorunları olmasına karşın, özellikle Avrupa Birliği'ne uyum sürecinde gıda, yem ve veterinerlik konularını da kapsayan temel gıda yasası hazırlanmasına yönelik çalışmalar Tarım ve Köyşleri Bakanlığı tarafından yürütülmektedir. Hazırlanan taslak yasaya göre her türlü gıda denetimlerinden sorumlu kuruluş olarak Tarım ve Köyşleri Bakanlığı tanımlanarak bu konudaki yetki karmaşasına son verilmesi amaçlanmaktadır. Düzenli bir şekilde yürütülen gıda denetimleri mevzuata uygun gıda üretimini sağlanmanın yanı sıra, gıda işletmelerinin HACCP gibi oto-kontrol sistemlerini uygulayarak teknik ve hijyenik şartlarını geliştirmelerine de katkı sağlayacağı açıktır.

M. Nilgün EGEMEN (CHE'89)

1) *Classification of control and monitoring activities. Version 2.4.a February 2008 (Doc. ESTAT/IF5/ES/106 Rev.4)*

2) *Ahmet Soysallı, Belediyeler ve Gıda Denetimi, Memleket-Mevzuat Dergisi-Yerel Yönetim Araştırma Yardım ve Eğitim Derneği (YAYED) Cilt:3 Sayı:28 Ekim 2007 sayfa:58-60.*

Tablo 1. Gıda ve yem denetim faaliyetlerinin sınıflaması

1.	Ürün ile ilgili kontroller
1.1	Sağlık riskleri ile ilgili kontroller
1.1.1	Kimyasal risk kontrolleri Hormon ve veterinerlik ilaçlarının mevcudiyeti Pestisit kalıntılarının mevcudiyeti Çevresel kirlenmelerin mevcudiyeti Tarımsal kirlenmelerin mevcudiyeti Bitkisel toksinlerin mevcudiyeti Gıda üretim sürecinden kaynaklanan kimyasal kirlenmelerin mevcudiyeti Allerjik maddelerin mevcudiyeti Katkı maddesi, tatlandırıcı ve gıda bileşenlerinin mevcudiyeti Diğer kimyasal risklerin mevcudiyeti
1.1.2.	Biyolojik risklerin kontrolü Gıda kaynaklı hayvansal kökenli hastalıkların mevcudiyeti Diğer gıda kaynaklı mikro-organizmalar ve bakterilerin mevcudiyeti
1.1.3.	Fiziksel risk kontrolleri Fiziksel bozuklukların mevcudiyeti Diğer fiziksel risk kontrolleri
1.2.	Duyusal kontroller
1.3.	Genetik yapısı değiştirilmiş organizmaların ve yenilikçi gıdaların kontrolü
1.4.	Etiketleme ile ilgili kontroller
1.4.1	Işınlanmış gıdaların kontrolü
1.4.2	Ürün bileşimlerinin kontrolü Ürün bileşimlerinin ve referans değerlerinin kontrolü Allerjik maddelerin referans değerlerinin kontrolü Beslenme değerlerinin kontrolü Katkı maddeleri, tatlandırıcılar ve gıda bileşenlerinin referans değerlerinin kontrolü Genetik yapısı değiştirilmiş organizmaların ve yenilikçi gıda referans değerlerinin kontrolü Son kullanma tarihinin kontrolü Etiketleme ile ilgili diğer kontroller
2.	Hayvan kimlik kontrolü
3.	Üretim süreçleri ile ilgili kontroller
3.1	Kuruluş içerisindeki kontroller HACCP kontrolleri Depolama sıcaklığı kontrolleri Diğer kritik kontrol noktalarındaki kontroller
3.2.	Hijyen kontrolleri
3.3.	Ürün sertifikasyon kontrolleri Organik ürün sertifikasyonu Koruma altındaki ürünlerin sertifikasyonu (coğrafi işaretli ürünler vs.)
4.	Gıda ve yem zincirine ilişkin diğer kontroller
4.1.	Hayvanlardaki gıda kaynaklı olmayan hastalıkların kontrolü
4.2.	Hayvan refahına ilişkin kontroller Taşıma koşullarının ve seyahat süresinin kontrolü Hayvanın yemleme ve sulama koşullarının kontrolü Hayvan refahına ilişkin diğer kontroller
4.3.	Bitki sağlığına ilişkin kontroller Zirai mücadele ilaçlarının kontrolleri Diğer kontroller

Enine boyuna GDO'lar

■ Gıdalarda hormonlar, katkı maddeleri, pestisit kalıntıları gibi sorunlarla uğraşırken bir de GDO'lar çıktı diyenlerin sayısı her gün artıyor. GDO konusuna yine bir göz gezdirmekte fayda var. Zira GDO daha uzun yıllar tüketiciyi meşgul edecek gibi görünüyor.

Genetiği değiştirilmiş organizmalar (GDO) genetik materyalleri (DNA), doğal çifleşme veya doğal değişim ile oluşamayacak şekilde, değiştirilmiş olan organizmalar olarak tanımlanmaktadır. Günümüzde bu yolla (rekombinant DNA yöntemleri kullanarak) yaratılan mikroorganizmalara "genetiği değiştirilmiş mikroorganizma", bitkilere ise "transgenik bitki" denmektedir.

GDO'lar kullanım alanlarını sıralayacak olursak

1. Tıp, ilaç sektörü (örneğin genetiği değiştirilmiş mikroorganizma kullanımı ile aşı üretimi, rekombinant mikroorganizma kullanarak insu-

lin üretimi)

2. Endüstriyel ürünler (örneğin enzimlerin üretimi)

3. Tarımsal ürünler (örneğin GDO mısır) olarak karşımıza çıkmakta.

Dünyada ve ülkemizde ilaç sektöründe ve endüstriyel ürünlerde kabul gören GDO'lara karşı yediğimiz ürünler söz konusu olduğunda tüketici tepkisi oluşmakta. Tıpta ve ilaç sektöründe kurtarıcı olarak karşımıza çıkan GDO'lar, tarım ürünleri düşünüldüğünde ekolojik dengeye olabilecek etkileri, biyoçeşitliliğimiz ve/veya çok özel tarım ürünlerimiz üzerinde yok olma riski yaratabilecek olmaları, sağlıklı kişiler üzerinde olası etkileri ile tartışma yaratmaktadırlar.

GDO'lu ürünlerin etkilerini sağlık, biyolojik çeşitlilik ve çevre üzerinde irdelemekte fayda vardır. Sağlığa olan etkileri konusunda dünyada olduğu gibi Türkiye'de de araştırmalar çok yetersizdir. Bu nedenle bilim

insanları arasında farklı görüşler vardır. Biyolojik çeşitliliğe ve çevreye olabilecek etkileri ise Türkiye'yi ekonomik boyutta da etkileyebilecek düzeydedir.

Çok genel bilgiler verilmiş. İnsan sağlığı, biyolojik çeşitlilik ve çevreye olabilecek olumsuz etkileri (riskleri) konusunda biraz daha açıklama yer alması iyi olur.

Dünya ülkelerinde de GDO konusunda farklı görüşler ve uygulamalar vardır. Örneğin ABD (Amerika Birleşik Devletleri)'ndeki uygulama ile AB (Avrupa Birliği)'de GDO uygulamaları birbirinden oldukça farklıdır. Hatta bazen

AB'ye üye ülkeler bile kendi aralarında anlaşmazlığa düşmektedirler. Bu farklı uygulamaları incellerseniz, ABD de FDA (Gıda ve İlaç İdaresi) tarafından onaylanmış ürünlerin etiketlenmek zorunda olmadığı, buna karşın AB'de daha katı kurallar bulunduğunu ve onaylı GDO ürünlerinin etiketlenmek zorunda olduğunu görürsünüz. Bu ülkelerdeki GDO kurallarını daha yakından incelemek ülkemizdeki durumu değerlendirmekte kolaylık sağlayacaktır.

AB'de etiketlenecek onaylı ürün nedir?

AB'de % 0,9'luk GDO eşik değeriyle onay almış tarımsal ürünler mısır, kanola, soya ve pamuk ürünlerinin çeşitlerinden oluşur. Örneğin yaklaşık 14 adet GDO mısır çeşidi bugüne kadar gıda ve/veya yem olarak onay almış durumdadır. Bunlardan 2 tanesi marketlerden çekilmiş, bazılarının ise onay süresi bitmiştir ve onayın yenilenmesi için bekleme sürecindedir.

Bir çeşitte GDO oranını tespit etmek için miktar tayini yapılması gerekmektedir. Bu da bitkinin genomunda bulunan bitkiye özel gen ile değiştirilmiş olan gen arasında korelasyon kurarak belirlenmektedir.

AB Gıda Güvenliği Otoritesi (EFSA) biyoteknoloji firması tarafından üretilen ve başvuruda bulunan çeşit üzerinde risk değerlendirmesi yapar, piyasaya verilmesi konusunda görüşünü Avrupa Komisyonu'na sunar, Avrupa Komisyonu da uygun bulursa ve bağımsız bir komite olan "Gıda Zinciri ve Hayvan Sağlığı Daimi Komitesi"nin de olumlu görüşü var ise onaylar. Anlaşmazlık durumunda Bakanlar Konseyi de devreye girer.

Firma GDO çeşidine gıda olarak, hayvan yemi olarak veya tarlaya ekim için onay almak amacıyla başvuruda bulunur. Bu ürünlerden birçoğu hayvan yemi ve gıda olarak, çok ender olarak da bazısı ekilmek amacıyla onay almaktadır. Onaylar süreli olarak verilir. AB de şimdiye kadar ekimine izin verilen mısır çeşidi yalnızca bir tanedir. Üye ülkeler kendileri için

ayrı kararlar alabilme özgürlüğüne sahip olduklarından, bu çeşit için bazı AB ülkeleri ekim ve satış yasağı koymayı tercih etmiş bulunmaktadır.

AB'de onay almış GDO'lar:

Zararlılara karşı mücadelede tarımda pestisitler (böcek öldürücü ilaçlar) ya da GDO'larla yapılabilmektedir. Aslında tarımda GDO'lu ürünlerden birçoğu tarım ilaçlarına rakip oluşturmak amacıyla ortaya çıkmıştır. AB de onaylı GDO'lu ürünlerden en yaygın olanı böceklerle karşı direnç sağlayan çeşitlerdir. Bu mücadelede GDO'lu ürünlerin bir çoğu BT-toksini veya herbisit toleransı ile karşımıza çıkar:

BT-toksin gen bölgesi içeren GDO'lu ürünler:

Bacillus thuringiensis denen bir bakterinin toksininin üretimini sağlayan cry genlerini genetik yapısında bulunduracak şekilde değiştirilmiş ürünlerdir. Böyle bir modifikasyon sonucunda bitki bu toksini üretir ve böylelikle zararlılara (böceklerle) karşı direnç kazanır. Bu toksinin insan vücuduna zararlı etkisi olmadığı iddia edilmektedir.

Herbisit toleransı geliştirilmiş GDO'lu ürünler:

Herbisitler istenmeyen yabancı otları yok etmek amacıyla geliştirilmiş ilaçlardır. Yetiştirilmek istenen tarımsal üründe, genetik modifikasyon yöntemleriyle geliştirilen mekanizma ile herbisite tolerans sağlanır ve bu GDO ürünün herbisitten zarar görmesi engellenir.

GDO'lu ürünlerle ilgili eşik değer uygulamaları:

AB, GDO konusunda diğer ülkelere kıyasla daha katı kurallar uygulamaktadır. Şimdi AB'de kurallara ve eşik değere bir göz gezdirelim: AB'de tolere edilebilir (daha önce onay almış ve sonra onayı kaldırılmış ve/veya piyasadan çekilmiş ürünler) onayı olmayan bir GDO miktarı için % 0.5 kuralı uygulanmaktadır. Diğer onay almamış GDO'ların hepsi için sıfır tolerans kuralı uygulanır. AB'de yüzde 0,9 eşik değer, onaylı (GDO'lu olarak etiketlenmesine izin verilen) ürünlerde uygulanmaktadır. ABD'de ise herhangi bir etiketleme kuralı yoktur. Firma FDA'ye (ABD Gıda ve İlaç İdaresi) başvurur, FDA firmadan risk analizlerini kendisinin yapmasını ister, risk analizlerini uygun buluyorsa onayı verir. Bu ürünleri etiketlemek zorunluluğu yoktur. Yani ABD'de yediğiniz her gıda FDA onaylı GDO'lu ürün olabilir. Japonya'da ise etiketleme için GDO eşik değer (treshold) % 5'dir. GDO'lar son yıllarda geniş yankılar uyandırmakta, yurtdışında olduğu gibi Türkiye'de de

GDO'ya karşı veya taraftar gruplar kurulmakta, tüketici koruma dernekleri, siyasetçiler, ilgili meslek odaları konuyla ilgilenmekte ve sonuçta, ortaya çıkan tartışmalar iyimser bir bakış açısıyla bakıldığında, bilgili ve bilinçli kamuoyu, tüketici oluşturmaktadır. Böylelikle Türkiye'de GDO'lar için politikalar oluşmakta, en önemlisi de bu politikalar için bilimsel donanımın oluşturulması çalışmalarını hızlandırmaktadır. Yediğiniz içtiğiniz sağlıklı olsun.

Doç. Dr. G. Candan GÜRAKAN* (FDE'84)

*ODTÜ, Gıda Mühendisliği Bölümü'nde öğretim üyesidir.

EĞİTİM

On iki yaşındaki yeğenimle bir pazar akşamı maç özetlerini izliyoruz. Üç dört maçın özetini izledik ki farkettilim; yeğenim takımların bütün oyuncularını biliyordu sanki; hatta geçen sezon hangi takımda oynamışlar, hangi Avrupa takımından transfer edilmişler, transfer için başka hangi isimler gündeme gelmiş, transfer fiyatları ne kadarmış, sarı ve kırmızı kartlarla ilgili Dünya Futbol Federasyonu hangi kuralları değiştirmiş... Bir arkadaşım benzer bir durumu kendi oğlunun bilgisayar oyunlarına merakından bahsederek anlatıyor ve şaşkınlığını şöyle ifade ediyordu: "O kadar çok oyun o kadar çok kural ve hile var ki bütün bunları nasıl biliyorlar şaşıyorum." Aslında bu hikayeler hiçbirimize yabancı değil. Bütün bunları nasıl öğrendiklerini soruyoruz, cevaplar benzer; televizyonlardan, arkadaşlardan, gazetelerden, internette, forumlardan...

Eğitim aslında herkesin aşına olduğu bir terim ve en genel anlamıyla bireylerin bir takım bilgileri, yetenekleri ve becerileri öğrenme süreci olarak tanımlanabilir. Peki az önce bahsettiğimiz durumlar bir eğitim mi? Hiç şüphesiz evet! Hem de en ideali, çünkü hem kolay hem de

zorlamaksızın doğal bir şekilde gerçekleşiyorlar. Peki aynı çocukların önüne öğrenmelerini istediğimiz herhangi bir konuyu veya problemi koyduğumuz zaman onlardan aynı uğraşı alabiliyor muyuz? Hepimizin cevabı aynı; genellikle "hayır". Peki bir takımın oyuncuları kadar bilim insanlarının, edebiyatçıların veya sanatçıların isimlerini bilmek daha mı zor veya okullarda anlatılan birtakım kavramlar bu çocukların öğrendikleri futbol, bilgisayar oyunları veya ilgilerini çeken herhangi bir olayla ilgili öğrendikleri kavramlardan daha mı karmaşık? Kesinlikle hayır! O halde sorun nedir? Neden hep şikayetçiyiz öğrencilerimizin okul derslerindeki yetersizlikleriyle ilgili? Öğrencilerimiz birçok kavramı, isimleri, yetenekleri ve bir takım becerileri kendi başarılarına çok kolay bir şekilde öğrenebilirlerken neden acaba üzerine on binlerce liralık harcama yaparak öğretmek istediğimiz konularda bu kadar aciz kalıyoruz. Aslında şu ana kadar konuştuğumuzdan bu sorunun en önemli nedeni çok net bir şekilde ortaya çıkıyor. Bizim öğrenmelerini istediklerimiz onların öğrenmek istedikleri pek örtüşmüyor. Peki, çocuklarımız futbolu, bilgisayar oyunları-

nı veya bir takım dizileri severek mi dünyaya geliyorlar? Elbette ki hayır. Zamanla seviyorlar. Sevdireliyorlar. Bunun için inanılmaz maddi kaynak, emek ve zaman harcıyor o alanların söz sahipleri. Çünkü şu gerçeği çok iyi biliyorlar; ürün ne kadar iyi olursa olsun ilgi çekmedikçe, konuşulmadıkça, tartışılmadıkça, paylaşılmadıkça kısacası toplumsal bir olgu haline gelmedikçe sahiplenilmeyecektir. Matematik, bilim, sanat, tarih veya coğrafya da bu kuralın dışında değil. Elbette eğitimle ilgili birçok sorunumuz var, özellikle nasıl öğrenildiği ve öğretileceği ile ilgili ama öncelikle ilgilendirmek, sevdirmek, peşinden koşturmak gerekiyor. Belki de en önemlisi bu ilginin ancak toplumsal olduğu ölçüde sürdürülebileceğinin bilinmesi ve bu amaç doğrultusunda çalışılması. Sonrasında bu yoldaki problemler çok daha kolay çözülecektir.

Dr. Ömer Faruk ÖZDEMİR*

*ODTÜ Eğitim Fakültesi'nde öğretim üyesidir.

ODTÜ'DE BEYAZ BİR AKŞAM

Fotoğraflar (12 Aralık 2001): Serkan Alkan
(PSY'94), Aydın Tiryaki (CHE'81)

12 Aralık 2001 akşamı, aniden başlayan ve yoğun yağan kar, kısa zamanda ODTÜ'yü bembeyaz yapmıştı. Birkaç fotoğraf çekeriz diye U3'ün karşısındaki merdivenlerden allee çıktığımızda çok güzel bir manzara ile karşılaştık. Kar beyazı, akşam karanlığı, lambalar ve binalardan sızan ışıklar çok özel bir alle görüntüsü sunuyordu.

Gündüz vakti olsaydı, yardımsever bir öğrenci, kaşkolünü sarardı ODTÜ'nün en güzel kızının boynuna. Bilim Kızı, Matematik ile Kütüphane arasındaki her zamanki yerinde, kışa hazırlıksız yakalanmıştı. Yıllardır gelip giden kışlar üşümemeyi öğretmiş olmalıydı.

Kütüphanenin ışıkları karların biriktiği dalların, ağaçların kalın gövdelerinin ve direğe bağlanmış beyazlaşmış bisikletin üzerinde yansıyor, o renk bilimin beyazıydı. Atatürk anıtının siyah kütlesinin üzerine yağan kar ancak üstünü kaplayabilmişti, bir kitabın sayfalarına beyazlar eşlik ediyordu. Karşıda merdivenlerde ayak izleriyle şekillenmiş karlardaki beyaz U3 beyazıydı.

Uzaktan, kartopu oynayanların neşeli sesleri geliyordu. Kartopularından birine hedef olmak için uzak duruyorduk. Karanlıklar, ışıklar, gölgeler, ayak izleri her yanda bin çeşit beyaz renk sergiliyordu. Bu renklerin fotoğraflarını çekmek için ışık yetersiz olunca ve yanımızda tripodumuz da olmayınca, banklara, çöp kutularına koyduğumuz çantanın üzerinde fotoğraf makinesini sabitleyerek en iyi kareleri yakalamaya çalıştık, yağan kardan korumak için de bir şemsiye açtık.

MM'i projektörler ışığa boğarken, hemen ya-

nındaki, ODTÜ'nün en mütevazı ve anlamlı binası olan Baraka, çevresindeki dallara biriken karların beyazlığıyla aydınlanıyordu. Bilim adamı heykellerinin üzerinde biriken karlar komik görüntüler sergiliyordu. Araba yolundaki karlar üzerinde lastik izleri görünüyordu, kar beyazı

en çabuk burada kirlenmişti.

Stadyumdan gelen seslerden orada bir kalabalığın olduğu ve çok neşeli oldukları anlaşılıyordu. Oraya ulaştığımızda, koşan, karların üzerine kendini bırakan, yuvarlanan, kardan adam yapan, kartopu oynayan kalabalığı yalnızca seyrettik, fotoğraflarını çekemedik. Stadyum beyazının üzerindeki güzellikler yalnızca anılarda kaldı. Karın kapattığı yazının üzerindeki uzun çizgilerde devrimin beyazı vardı.

O akşam ODTÜ beyazının içinde yürürken, fotoğraf makinesinin pilleri bitene kadar fotoğraflar çektik. O akşam güzel bir akşamdı, ODTÜ'de beyaz bir akşamdı.

Aydın TIRYAKI (CHE'81)

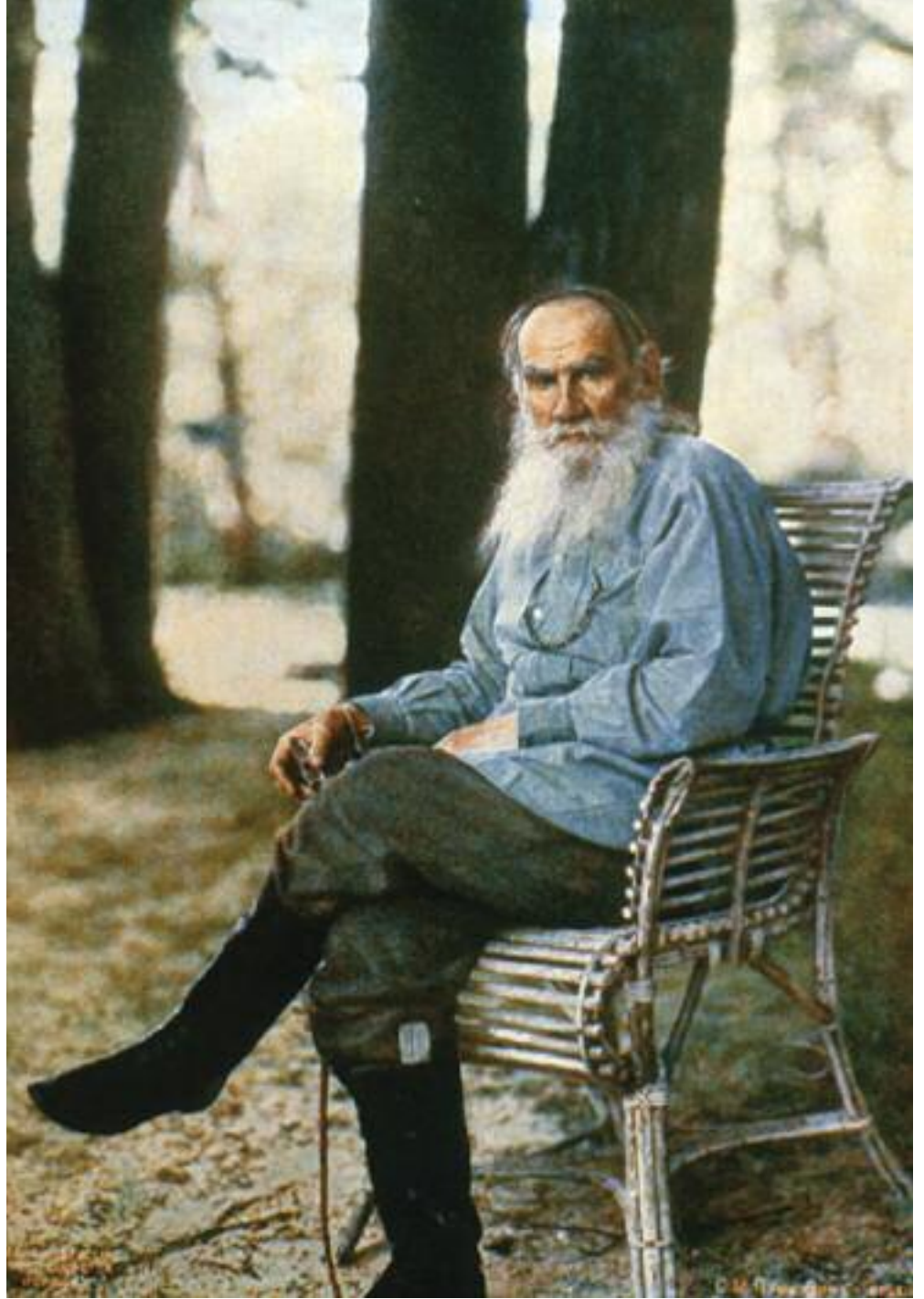
Klasiklerden...

ANNA KARENİNA

■ Son Edebiyat Kulübü toplantısında Lev Tolstoy'un ünlü kitabı Anna Karenina'yı konuştuk. Toplantıya katılan arkadaşlarımızın hemen hepsi '...yıllar önce bu kitabı okumuştum ama şimdi yeniden okumuş olmaktan mutluyum..' diyerek söze başladı. Bu giriş aklıma İtalyanların kalem sincabı Italo Calvino'nun ünlü sözünü hatırlattı; "*Klasikler, haklarında asla 'okuyorum' sözünü değil, genellikle 'yeni okuyorum' sözünü işittiğimiz kitaplardır.*" Klasik bir kitap için ilk kez okuyorum denmez, mutlaka daha önce okumuşuzdur. Bir kitaba neden klasik denir ya da bir kitap nasıl klasik olur? Aradan yıllar hatta asırlar geçmiş bazı kitapları okuduğumuzda kendimizden, günümüzden birşeyler bulup çıkarırız. :Nedir bunların sırrı? Calvino bunu şöyle açıklıyor;

"Okumuş ve sevmiş olanlar için zenginlik anlamına gelen, ama zevkine varabildiği daha iyi koşullarda ilk kez okuma şansını bulanlar için de o denli zenginlik demek olan kitaplara klasik denir. ...bir klasiği her okuma, ilk okuma gibi keşif okumasıdır. ...bir klasik, söyleyecekleri asla tükenmeyen bir kitaptır."

Her okumamızda yeni bir şeyler öğrendiğimiz bu kitaplardan en az birkaç tane hepimizin kitaplığında mevcuttur. Bazen günümüzü kaçırmamak adına daha sonra nasılsa okurum diyerek alıp koymuşuzdur, gerçekten okumamışızdır, okunma sırası beklerler. Oysa ki geçmiş anlamadan günümüzü kavramanın olanağı

yoktur. Kütüphanemizde bazı kitaplar hep eksik kalacaktır. Unutmayalım ki, klasikler bir klasiiktir ve ölümsüzdür. Klasiklerin asla söyleyecekleri tükenmeyeceği için güncelden vazgeçmeden onlara zaman ayrılması düşüncesindeyim. Bu duygular içerisinde grup olarak 19. YY Rus edebiyatının içerisine daldık. Edebiyat

dünyasında ne zengin bir dönem. Tolstoy, Turgenyev, Çehov, Dostoyevsky, Gogol hemen hepsi aynı dönemde yaşamış Rus yazarları. Rus edebiyat dünyasında patlamanın yaşandığı yıllar. Viladimir Nobakov Rus düzyazısının en büyük sanatçılarını şöyle sıralamış, "*Bir, Tolstoy; iki, Gogol; üç, Çehov; dört, Turgenyev.*

Bu öğrencilere not vermek gibi bir şey, herhalde Dostoyevsky ile Saltikov aldıkları kötü notu konuşmak için kapımda bekliyorlardır.”

Tolstoy, 1829-1910 yılları arasında yaşar. Zengin bir ailenin çocuğudur. Büyük bir Rus yazarı, fikir, eğitim, sanat dünyasının ünlü kişilerinden biridir. Çocukluğundan bu yana gerçekleri inceleme duygusu içerisindedir. Halkın içinde yer alır. Yoksul köylüler arasına katılır. Orduya katılıp, Kırım Savaşı'nda subay olarak yer alır. Bir kısım eserlerini askerliğin arkasından yazar. Avrupa gezilerine çıkar. Voltaire, Arthur Schopenhauer ve J.J. Rousseu'dan etkilenir. Lüksten sıkılan bir insan olduğu için köyünde okul kurar. 1862 yılında evlenir. Eserlerinin en önemlilerini 'Savaş ve Barış', 'Anna Karenina' yı evliliğinin ilk yıllarında yazar. Tüm servetini köylülere dağıtır. Her haliyle onlar gibi yaşar. Bu süreçte usanmadan yazar. 'Kruetzer Sonat', 'Efendi ve Uşak', 'Karanlıkların Günü', 'İman nedir', 'İnciler', 'Kilise ve Devlet' bu yıllarda yazılır. Ömrünün son yıllarını iyice derbeder bir yaşam içinde geçirir. Evinden ayrılır. Küçük bir kasaba istasyonunda yaşama veda eder. Kendi ülkesinin toplumsal ve siyasal çalkantılarını, halkını çok iyi gözlemleyip kitaplarına aktarmıştır. Gerçekçi edebiyatın önemli temsilcilerinden biridir. Eserlerinden 'Hacı Murat' ölümünden iki yıl sonra yayımlanmıştır. Tolstoy'un yaşamını tek bir paragrafa sığdırmak gerçekten mümkün değil; ben sadece kısa bir hatırlatma yapmaya çalışıyorum. Kendisini hatırladıktan sonra kitabına göz atabiliriz.

Anna Karenina'da, Anna Karenina ile Vronsky, bununla beraber Levin ile Kitty'nin aşkları anlatılır. Rus aristokrasisi içindeki Anna, güzel ve çevresinde hayranlık uyandıran biridir. Kocasını yüksek bir devlet memurudur. Zaman içinde Kont Vronsky ile tanışır. Birlikte olmaya başlarlar ve durumunu kocasına anlatır. Kocasını boşanmayı reddeder. Anna, Vronsky ile beraber her şeyi göze alıp İtalya'ya giderler. Dönüşlerinde kimse onlarla birlikte olmak istemez. Bu durum Anna'nın sinirlerini bozar. Anna, Vronsky'nin artık kendini sevmediğini düşünmeye başlar. Bunalıma girer, yaptıklarından pişmanlık duyarak intihar eder. Vronsky, bu olayın ardından orduya katılır.

Bu şekilde baktığımızda basit bir aşk hikayesi olarak yorumluyabiliriz. Ancak bu kitap bu kadar basit değil. İletişim yayınlarından 836 sayfa olan kitabın, aynı zamanda Tolstoy'un önemli yapıtlarından biri olduğunu düşündüğümüzde basit sözcüğünü hemen unuturuz. Anna-Vronsky'nin fazlasıyla şiddetli ve döne-

mine göre oldukça radikal aşkları kitabın içinde olan olaylardan sadece biridir. Bunun yanında önemli bir karakter olan Levin var. Levin karakteri önemlidir çünkü Tolstoy'un kendisi olduğu söylenir. Levin ile Kitty'nin detaylı bir şekilde aktarılan yaşantıları bunun bir örneğidir. Bu romandan, Rusya'nın 19.YY dönemini öğreniyoruz. Halkın, köylülerin içinde bulunduğu durumu, onların yaşam - toprak savaşlarını, aydınlanma dönemi mücadelelerini görüyoruz. Rus aile yapısı ve kültürü hakkında bilgiler ediniyoruz. Bunun yanında bir edebiyat harikası olan kitapta yapılan kişilik tahlilleri, betimlemeler, tasvirler oldukça etkileyici. Gelmiş geçmiş en iyi aşk romanı olarak anlatılan Anna Karenina'yı mutlaka okumusunuzdur. Yeniden okuyun. Söyleyecekleri asla tükenmeyen bu kitapta kendinizden yada günümüzden neler bulabileceğinizi keşfedin.

Tülay ÜNLÜEVCEK (PSY'83)

Edebiyat Kulübünden notlar

Tolstoy gecesinde neler konuşuldu;

- * Kitaptaki Levin karakterinin yanı sıra Anna karakterinin de Tolstoy'u yansıttığını,
- * J.J. Rousseau ve Schopenhauer'dan etkilendiğini,
- * Freud'dan önce Freud'un teorilerine benzer düşüncede eserler verdiğini,
- * Dönemde, Rusya tarihinde Deli Petro'dan başlayarak, II.Katherina, I. Aleksandre ve I.Nikola dönemini, 1861 manifestosundan başlayıp 1912 Ekim devrimine kadar süren ayaklanmaları ve aydınlanma hareketini,
- * Yaşanılan bu dönemde Rus edebiyatı destansı – şiirsel yazımdan nesre doğru kaydığını,
- * Rus yazarları, marjinalikten uzaklaşıp yerel geleneklere, yurtseverliğe yöneldiklerini ve Slavcılık konusunu,
- * Tolstoy'un fırtınalı bir iç dünyası olduğunu bunu eserlerinde yarattığı karakterlerin zenginliğe ile görebildiğimizi,
- *Anna karakterini Puşkin'in kızından etkilenecek yarattığını,
- *Tolstoy'un yaşamında bırakıp gitmelerin yoğunluğunu ve sistemle uzlaşmaz bir kişiliği olduğunu,
- * Anna'nın intiharının o dönemde demiryollarında intihar olaylarının yansıttığını,
- * Romanda iç monolog tekniğinin oldukça başarılı işlenmiş olduğunu,
- * Yazarın diğer bir yapıtı olan Savaş ve Barış'ta toplam 650 roman karakterinin bulunduğunu
- * Bu kitap sayesinde evliliklerde yaşanan aldatmalarda 'aynı Anna Karenina gibi' denilmesinin tüm dünyada evrenselleştiğini konuştuk.

Kitaptan beğendiğimiz bölümlerin okuduk. Bir sonraki toplantıda Hasan Ali Toptaş'ın 'Gölgesizler' isimli kitabını tartışacağız.

Gaziemir-Gelveri

Geçen ay, Kapadokya'nın az bilinen bir yöresi olan Soğanlı Vadisi'ne uğramıştık. Bu ay da yine az bilinen, hatta yeni keşfedilen bir yöreyi ve yakınlarındaki yerleri dolaşacağız. Aslına bakarsanız, yazımızın eksenini oluşturan Gelveri'ye yıllar önce gitmiş, ilk notlarımızı vaktiyle yazmıştık (Odtülüler Bülteni, No: 107, Nisan-2002). Civarda görülmesi gereken yeni yerleri keşfedince aynı mekâna bir kez daha dönmek zorunlu hale geldi!

Gaziemir

İlk durağımız Güzelyurt ya da eski dönemlerdeki adıyla "Gelveri" ilçesine bağlı olan Gaziemir Köyü. Köy, Aksaray'a 50, Güzelyurt'a 18 kilometre uzaklıkta bulunmakta. Köyün nüfusu bin civarında. Anadolu'nun pek çok yerinde olduğu gibi burada da nüfus yazın artıyor, kışın azalıyor.

Burada görülecek en önemli eser bir "yeraltı şehri". Şimdi, "Kapadokya'nın her yanı yeraltı şehirleri ile dolu, bunun nesi önemli?" diye sorabilirsiniz. Hemen söyleyeyim; bu "yeraltı şehri" alıştığımız, bildiğimiz türden değil. İnandırıcı gibi değil ama bir han ya da kervansaray biçiminde. Yani, Anadolu'da eşi-benzeri olmayan bir yeraltı yapısı ile karşı karşıyayız.

Kızıl Kilise

Kayalara oyularak yapılan kervansaray, asırlar boyunca kullanılmış, ancak çukurda olduğu için zaman içinde sel sularının getirdiği çamur ve diğer maddeler ile dolmuş. Kalan kısımları, sahibinin anlattığına göre, yakın zamanlara

kadar ahır ve samanlık olarak hizmet vermiş. Arazinin sahibi olan köylü, birkaç yıl önce valiliğe müracaat ederek yardım istemiş. Valiliğin desteği sonucu çamurlar temizlenmiş ve Haziran 2007'de yapı ortaya çıkarılmış. Günümüzde özel bir müze olarak ziyarete açık. Gezmek isteyenler köye yardım amacıyla sembolik bir ücret ödüyor.

Yapıya yaklaşık 10 metre uzunluğunda, Hattuşaş'taki "potern"leri anımsatan taş örme bir koridordan girilmekte. Daha sonra büyükçe bir avlu ile karşılaşmakta. Kervansaray işte bu avluya açılan iki ana bölümden oluşmakta. Kayaların içine yan yana oyulmuş odalar, muhtemelen hayvanların barındığı ve erzakların depolandığı bölüm. Bu bölümün karşısında ise yine muhtemelen insanların barındığı yerler oyulmuş. Burada üzüm suyu çıkarılması için kayalara oyulmuş tekneler ya da alışılmış deyimle "şirahane" ve toprağa gömülmüş büyük hacimli küpler de bulunmakta. Büyük olasılıkla kilise olarak kullanılan kısım da aynı yerde görülmekte. Bütün bunlar, yapının geçmişinin oldukça eskilere, söz gelimi tahminen en az bin yıl öncesine kadar uzandığını göstermekte.

Yeraltı kervansarayını gezdikten sonra, hemen

Gaziemir

KAPADOKYA'NIN ARA SOKAKLARI

üstte bulunan ve yine kayalara oyularak oluşturulan lokantada yemek yiyebilir, çok kaliteli olmasa da ev yapımı şarapların tadına bakabilir ve hatta lokanta sahibinin bizzat çaldığı saz eşliğinde Pir Sultan Abdal'dan birkaç değiş dinleyebilirsiniz!

Köyü gezerken, yeraltı kervansarayının hemen yakınlarında bulunan Osmanlı döneminden kalma bir çeşmenin fotoğrafını da çekebilirsiniz.

Kızıl Kilise

Yörede ziyaret edeceğimiz ikinci nokta Güzel-yurt'a 6 kilometre uzaklıkta Sivrihisar beldesinde bulunan Kızıl Kilise. Adını, inşaatında kullanılan kırmızı renkli kesme taşlardan alan yapı, erken Hıristiyanlık dönemi mimarisinden günümüze kalmış ender örneklerden birisi. Kilisenin, İstanbul'dan Antakya'ya uzanan yol üzerinde yaklaşık 1500 yıl kadar önce inşa edildiği tahmin edilmekte.

Kilisenin niteliği konusunda bilim adamları farklı görüşler ileri sürmekte. Araştırmacıların bir kısmı Kızıl Kilise'nin "mezar kilisesi", bir kısmı da "hac kilisesi" olduğunu iddia etmekte. Burasının bir mezar kilise olduğunu ileri sürerler Aziz Gregorios'un ömrünün son yıllarını

Kızıl Kilise

Yüksek Kilise

bu kilise civarındaki çiftliğinde geçirdiğini ifade etmekte!

Kızıl Kilise, merkezi New York'ta bulunan Dünya Anıtlar Fonu tarafından yayınlanan "2008 Yılında Dünyanın En Fazla Tehlike Altında Bulunan 100 Tarihi Eseri Listesi"nde yer almış. Bu durum karşısında, 2002 yılında başlatılan restorasyon çalışmalarına, üyelerinin çoğunluğunu Fransızların oluşturduğu ve 1995'te Fransa'da kurulan "Kapadokya Sevenler Derneği"nin de katkılarıyla hız verilmiş. Günümüzde, yapının kubbe dışındaki önemli bir bölümünün "kurtarılmış" olduğu söylenebilir. Ama şüphesiz ki daha yapılacak çok iş var!

Küçük bir kilise, bazı kolonlar arasında fresk parçaları hala seçilebilmekte. Anadolu'nun en seçkin eserlerinden biri olduğundan şüphe yok.

Yüksek Kilise

Gelveri civarında ziyaret edeceğimiz bir diğer mekân, vaktiyle bir Bizans kilisesinin temelleri üzerine 1895'te yeniden inşa edilmiş olan Yüksek Kilise. Kilise, çevreye hâkim dik bir tepenin üzerinde bulunmakta. Hıristiyanlık âleminde "Analipsis" kilisesi olarak bilinen yapı,

bazı kaynaklarda "Kızlar Manastırı" olarak da anılmakta.

İlçe merkezine 3 kilometre uzaklıkta bulunan kilisenin yapımı için vaktiyle Rusya'nın Odesa kentinde oturanlardan yardım toplanmış.

Kilise, ibadet mekânı ve keşişlere ait yerler olmak üzere iki kısımdan oluşmakta. Günümüzde özgün halinden pek eser kalmasa da, yapının müthiş etkileyici olduğu her halinden belli! Seyir terası niteliğindeki avludan bakınca bütün Gelveri ovası ayağınızın altında! Hemen belirtelim, kilisenin alt tarafına bir gölet yapılmış; buradan kiliseye gitmeden önce, gün batımı sırasında müthiş etkileyici fotoğraflar çekebilirsiniz!

Yolunuz Kapadokya yöresine düştüğünde bu birbirinden ilginç yöreleri/yapıları ziyaret etmenizi öneririm.

Gideceğimiz bir diğer diyarda karşılaşabilmek dileğiyle,

M. Bülent VARLIK
(ECON/STAT Ocak'76)
(mbvarlik@gmail.com)

20 Haziran 1963
Diploma Merasimi

30 Haziran 1962
Diploma Merasimi

30 Haziran 1962 - Diploma Merasimi
Mustafa Parlar (Mühendislik Fakültesi
Dekani)'ın elinden diploma alıyor

ODTÜ'NÜN İLK YILLARI

“GEÇMİŞ ZAMAN OLUR Kİ HAYALİ CİHAN DEĞER” (2)

Yıl 1960. Üniversitemiz ilk yıllarında Nisan ortalarında tatile girer, Eylül'de açılırdı. 27 Mayıs'ta ihtilal olunca tatil uzadı ve Üniversite Ekim ayında açılınca nerede ise beş aydan biraz fazla yaz tatili yapılmış oldu. Üniversite'mize 1956 yılından beri ilk defa bir Türk rektör atanmıştı. Rahmetli Prof. Dr. Turhan Feyzioğlu yeni rektörümüzdü.*

27 Mayıs 1960 ihtilalini izleyen günlerde önemli gelişmeler oldu. TBMM'nin 1921 ve 1924 yıllarında yürürlüğe koyduğu ilk ve ikinci anayasalardan sonra üçüncü ve yepyeni bir anayasa hazırlanmaya başlandı. Devlet Planlama Teşkilatı'nın kurulması kararlaştırıldı. Sendikal faaliyetler serbest bırakıldı. TBMM'ye Senato'nun ilave edilmesi kararlaştırıldı. CHP durumunu korumuştur. Yeni partiler kuruldu. Adalet Partisi, Yeni Türkiye Partisi, Cumhuriyetçi Köylü Millet Partisi, Türkiye İşçi Partisi 1961 Ekim ayında yapılan seçimde parlamentoya giren partiler oldular. Demokrat Parti 1950, 14 Mayıs ve 1960, 27 Mayıs arasındaki on yıllık iktidar sonrasında Milli Birlik Komitesi'nce kapatılmış, mallarına el konulmuş ve milletvekillerinin hemen tamamı ile başta idarecileri Yassıada'da

kurulan mahkemede yargılanmaya başlamıştı. Yeni Rektörümüz rahmetli Prof. Dr. Turhan Feyzioğlu'nun üniversite öğrenim dilinin Türkçe olması konusunda ısrarlı olduğu biliniyordu. Bir gün Mühendislik Fakültesi Dekanı rahmetli Prof. Dr. Mustafa Parlar şöyle demişti: “ Karşı fikirdeki insanların sesini azaltmanın en iyi yolu onları yanımıza almaktır”. Rahmetli Feyzioğlu'nun rektör olmasında bu görüş ne kadar etkili olmuştur bilemiyorum ama en azından İngilizce öğrenimden vazgeçilmesi yönündeki baskılar bir süre durulmuştu.

İngilizce öğrenim denince aklıma iki ilginç olay geldi. Birincisi Prof. Dr. Halil İnalçık ile ilgilidir. İnalçık “Cumhuriyet Tarihi ve Devrimler” konusunda bizlere ders veriyordu. Dönem sonuna doğru bir yazılı imtihan yaptı. Sonuçları çok merak ediyorduk çünkü bu dersten geçerli not alınamaz ise mezun olunamayacağı gibi bir söylenti yayılmıştı. Ayrıca ders ağırlıklı bir krediye sahipti. İmtihan sonrasında sürekli olarak “ Hocam durum nedir, derslerimiz nasıl” diye. İnalçık'ı sıkıştırdınca çok ilginç olan şu sözleri söyledi:

“Arkadaşlar, ben sizlere ders vermeye başladım

ğımında bir ön fikre sahiptim. Bu öğrencilerin çoğu İngilizce öğretim verilen okullardan gelmişler, burada da öğretim İngilizce olarak yapılıyor. Herhalde bu öğrencilerin Türkçeleri çok zayıftır diye düşünüyordum. Oysa sizler beni çok ciddi olarak hayrete düşürdünüz. Ben yıllarca Dil Tarihi ve Coğrafya Fakültesi'nde hocalık yaptım. Orası, isminden de belli, Türkçenin çok iyi olması gerektiği bir fakülte. Ancak şimdiye kadar orada, sizlerin burada gösterdiğiniz kalitede Türkçe kullanımını hiç görmedim. Sizlerin yazılı imtihanda gösterdiğiniz mükemmel Türkçe kullanımını ve kompozisyon kalitesini görünce gerçekten düşüncelerimden utandım. Bu nedenle ayrıca bir final imtihanı yapmayacağım ve çok başarılı kâğıtlara A, daha az başarılı olanlara ise B veriyorum.” demişti.

İkinci güzel olay ise şöyle gerçekleşmişti: İngilizce öğrenim konusunda 1961 seçimlerinden sonra TBMM'de devlet üniversitelerinde öğrenim dilinin Türkçe olması gerektiği ve yurt dışından gelen öğrencilerin İngilizce öğrenim veren üniversitelerde Türkçe öğrenemediği gibi görüşler dile getirilmeye başlanınca dön-

Ocak 1962 –
ODTÜ Talebe Birliği Seçimleri

1961 – Kafeterya olan garaj

30 Haziran 1962 – Yeni Kampüs Alanı
(Diploma Töreni öncesi) Yücel Yurtsever,
Mahir Barutçu, Sait Akray

"Fotoğraflar Mahir Barutçunun arşivinden alınmıştır."

min rektörü Kemal Kurdaş, sınıf arkadaşımız olan Tanwir Wasti'yi yanına alarak TBMM Plan Bütçe Komisyonu üyelerini ziyarete gitmişti. İki saat kadar Üniversite'mizin çeşitli sorunlarının dile getirildiği toplantı sonunda Kurdaş Komisyon üyelerine "Değerli milletvekilleri, biliyorsunuz Üniversite'mizde öğrenim gören yabancı uyruklu öğrencilerin Türkçe öğrenemedikleri ve bir devlet üniversitesinde İngilizce öğrenimin yanlış olduğu yönünde bize baskılar uygulanıyor. Sizlerin de aynı düşüncede olduğunuzu tahmin ediyorum. Ancak iki saate yakın bir süredir ben ve arkadaşım çeşitli konuları dile getirdik. Özellikle arkadaşımın Türkçeye olan hâkimiyetini ve telaffuz mükemmeliyetini gördünüz. Şimdi açıklıyorum. Bu arkadaşımız Pakistanlıdır ve İnşaat Mühendisliği Bölümü öğrencisidir" demiştir. Bu toplantıdan sonra uzunca bir süre İngilizce-Türkçe öğrenim konusu TBMM gündeminden kalkmıştır.

Tekrar gelelim 1960 sonbaharına. Ekim ayında Üniversitemiz açılmıştı. İlk defa İngilizce imtihanı baraj olmaktan çıkarılmıştı. Hazırlık sınıfı ihdas edilmişti. Öğrenci sayımız topluca 400'ü geçmişti. Yeni öğretim görevlileri gelmişti. Rahmetli Feyzioğlu Siyasal Bilgiler Fakültesi'nden transferler yapmıştı. Bunların başında Prof. Dr. Arif Payaslıoğlu geliyordu. Payaslıoğlu, Cem Çakmak ve Fikret Görün hocaları da getirmişti. Mühendislik ve Mimarlık Fakültelerine de yeni ve parlak kariyere sahip öğretim görevlileri geliyordu. Üniversite'nin ilk yıllarında (1956-60) daha çok ABD'nin önde gelen üniversitelerinde öğrenim görmüş, kamu kesiminde görev yapan çok değerli yöneticiler öğretim görevlisi olarak derslere yarı zamanlı geliyorlardı. 1960'lardan sonra hem çok parlak kariyerli öğretim görevlileri transfer edilmiş, ayrıca ve çok önemli olarak ODTÜ mezunları yurt

dışına, dünyanın önde gelen üniversitelerine gönderilerek doktora yapmaları sağlanmış ve böyle ODTÜ büyük ölçüde kendi mezunlarını öğretim üyeliğine kazanarak büyük başarılarla imza atmıştır.

1960 Ekim'inde üniversiteler açıldığında gençlik, özellikle üniversite gençliği, çok gözde bir konumdaydı. 1971 ve 1980 ihtilallerinden çok farklı bir durumdu bu. Milli Birlik Komitesi-ki 38 çeşitli rütbedeki subaydan oluşuyordu- önceleri hem meclis hem hükümet gibi görev yapıyordu. Bu dönemde asker kesiminde önemli operasyonlar yapıldı ve hiyerarşi çok bozulmuş, üst kademelerde yığıntı var denilerek pek çok üst düzey subay emekli edildi. Benzer bir operasyon akademik kesimde de yapılmış ve çeşitli nedenlerle 150'nin üzerinde profesör emekliye sevk edilmişti. ODTÜ'den hiçbir öğretim üyesinin emekliye sevk edildiğini hatırlıyorum.

Üniversitemiz kütüphanesi zenginleşmeye başlamış, yeni laboratuvarlar kurulma aşamasına girmiş, yeni barakalar inşa edilmiş, yeni bir erkek ve yeni bir kız öğrenci yurdu açılmış ve TBMM'nin garajı olarak görev yapan tesis Üniversitemiz tarafından güzel bir kafeterya haline getirilerek, Öğrenci Birliği yönetimine bırakılmıştı. Çok kaliteli servis yapılan bu kafeteryanın ilk yöneticisi olarak değerli arkadaşımız Ege Cansen'i hatırlıyorum. Daha sonra sınıf arkadaşımız Yalçın Öksüzler de yönetici olmuştu.

1960 güz döneminde ben ve arkadaşlarım Cemal Egemen, Ekrem Başlamışlı, Yücel Özden, Erol Argun- Öğrenci Birliği Yönetim Kurulu'nda idik. Cemal Egemen başkanlığında rektörümüz rahmetli Turhan Feyzioğlu'nu haftada bir ziyaret eder, öğrenci ve üniversite sorunla-

rını kendisine aktarır idik. Son derece zarif, hoşgörülü ve birikimli bir insan olan rektörümüz bu sorunları sigara paketi üzerine kaydedirdi. Bizler, toplantı sonrasında "paket bitince, bizim sorunlar da gider" diye espri yaptık.

Basın, siyaset dünyamızdan bir parlak yıldız kaydı ve artık tekrar akademik hayata döndü diye yayın yaparken 1960 yılının sonlarında Milli Birlik Komitesi'nce, yeni anayasayı hazırlamak üzere "Kurucu Meclis" tesis edilmesi karara bağlanıp, Prof. Dr. Turhan Feyzioğlu da Kurucu Meclis'e üye olmaya davet edilince, bir anda tekrar siyasete dönüş başlamıştı. Yeni ve ilk Türk rektörümüzü üniversitemize kazanmakla-kaybetmek arasındaki süre çok kısa sürmüştü. Acaba yeni rektörümüz kim olacak diye merak içinde iken yeni rektörümüz ilan edilmişti bile. Rahmetli Prof. Dr. Seha Meray. Yani Mekteb-i Mülkiye'den bir rektör gitmiş, hemen yerine yine oradan bir rektör gelmişti. Prof. Dr. Seha Meray çok donanımlı bir insandı. Harikulade zarif, insancıl, hem kendi konusunda, hem edebiyat âleminde çok tanınan bir kişi idi.**

A. Mahir BARUTÇU (CE'62)

*Bültenimizin Eylül nüshasında bu konuda devam edebilirim demiştim. Sözümü yerine getiriyorum.

**ODTÜ'nün ilk yıllarını merak edenler için bültenimizin gelecek sayılarında bu konuya biraz daha devam edeceğim.

SİZ HIÇ YILDIZ TOZU GÖRDÜNÜZ MÜ?

Genç ressam Seval Özcan, ayna ve camlardan oluşturduğu yıldız tozlarıyla çok özel bir teknikle yaptığı göz kamaştırıcı tablolarında tam bir karnaval coşkusu yaratıyor. "SEVAL'S MIRROR" (Seval'in Aynası) markasıyla, yeniliklere, keşiflere, dünyanın bütün denizlerine, doğaya, tarihe ve aynalara tutkun olan sanatçıyla farklı bir teknikle yaptığı çok boyutlu aynalı tabloları üzerine konuştuk.

Tablolarınızda temel malzeme olarak aynaları kullanıyorsunuz? Neden aynalar?

İnsan tarihöncesinden beri kendi görüntüsüyle ilgilenmiş ve yansımaları keşfedebilmek için her türlü yöntemi kullanmış, bu amaçla siyah, parlak taşlar ve su kaplarından yararlanmış. Ayna, atalarımız tarafından harikulade bir alet olarak görülmüştür; insan ayna sayesinde sadece kendi görüntüsünü keşfetmekle ve kendini daha iyi tanımakla kalmamış, görünmeyen açısından, görünenin ötesine gidebilmiştir. Öte yandan bu harikulade obje aynı zamanda endişe verici bir obje olmuştur. Modelin suretini tam olarak göstermediğinden-aynada sağ el sol el olur- yansıma, görüntü ve benzerlik kavramlarını sorgulamaya başlar. Ayna görüşü uzatarak ve doğrudan doğruya elde edilemeyecek görüntüler verirken görünür olanı, görünüşü, gerçeği sorgular ve eleştirel düşünceye çağrı yapar. Tablolarıma bakan herkesin kendisini bulmasını ve kendi gerçekleri ile yüzleşmesini istedim. Tablolarıma yakından bakan kişiler karnavala katılmış olacaklar.

Bildiğim kadarıyla İletişim Fakültesi mezununuz. Resme ilginiz nereden geliyor?

Ankara Üniversitesi İletişim Fakültesi mezunuyum. Ankara sonrası İngiltere'de yaşadım. Resim yeteneğim vardı. Ailemin de teşvikiyle uzun yıllar resim ve sanatın diğer tüm dallarıyla ilgili yurtdışında ve Türkiye'de dersler aldım. Hattat Etem Çalışkan'ın en son öğrencisi olarak kaligrafi çalışmalarına devam ediyorum. Resim öğretmenliği sertifikam da var. Diğer yandan, iletişim de okumayı istediğim bir alandı. En büyük yaratıcılığın başka bir konuda eğitim görmüş insanlardan ortaya çıktığını hep söylerler. Sanatın ikilemi, önce bir öğretiyi öğrenmek ve sonra onu tamamen unutmak zorunda olman-

dir. Lise yıllarımda resim, fotoğraf, tiyatro, eskrim ve daha birçok alanda faaliyet gösteriyordum. Resmi, ilerleyen yaşlarımda tüm vaktimi ayırabileceğim bir tutku olarak içimde saklıyordum. Ancak, benim için öyle güçlü bir tutku ki yaşlanmayı beklemek istemedim.

Resim merakınız ne zaman başladı ?

Klasik bir cevap ama küçüklüğümde beri resim ve tasarımla içiçeyim diyebilirim. Babamın işi dolayısıyla halı tasarımcılarının içinde büyüdüm. Kişilerarası iletişimin yalnızca sözcüklerle sınırlı olmadığını, daha o günler biliyordum. Resmin dilini kullanmaya çok küçük yaşlarda başlamıştım. Resim benim için vazgeçilmez bir tutku.

Kurumlara ve televizyon programlarına özel ay-nadan tasarımlar konusunda çalışmanız nasıl gidiyor ?

Kurumlara ve televizyon programlarına özel ay-nadan tasarımlar yapıyorum. Proje bazlı ve butik çalışmayı tercih ediyorum. Kurumların pazarlama aktivitelerini destekleyen projeler. Geçen sezon bir programa özel ayna ve şeffaf şö-valelerim kullanıldı. Bu sezon birkaç firmadan dekor tasarımı ile ilgili talep geldi. Ankara'yı çok sevdiğim için zaman zaman geliyorum. Çok yakın bir tarihte Ankara'da düzenlenen özel bir organizasyonda tasarımlarımı paylaştım. Aynı zamanda İzmir'de 10-13 Aralık'ta uluslararası bir fuara katıldım. Bir düğün organizasyonunda dağıtılmak üzere aynadan sayısız zeytin dalları yaptım. Kısacası sıradışı işler yapmak beni mutlu ediyor. Robert Frost'un şu dizeleri vardır: Ormanda iki yol belirdi önümde, ve ben daha az yürünmüş olanı seçtim, bütün fark buradaydı işte". Bu doğrultuda hayatıma renkli boyutlar ve anlamlar katmaya devam ediyorum.

Yakın zamanda sergi açmayı planlıyor musunuz?

Hazırlıklarım devam ediyor. Sanat ve tarihin buluştuğu Türk ve İslam kültürünün uluslararası alanda tanıtımına katkı sağlayacak çok renkli bir resim sergisine hazırlanıyorum. Ciddi araştırmalar ve bilgilerin ışığında bu sergiye hazırlanıyorum. İddialı ve farklı bir atmosfer de gerçekleştirecek.

Tasarım çizginiz yada koleksiyon konseptinizde, Türk-Osmanlı çizgisi devam edecek mi?Ya-

da yeni temalar göreceğiz miyiz?

Evet. Benim yorumumla yeni hazırladığım çalışmalarım Osmanlı motifleri ve kaligrafi ön plana çıkmıştır. Bundan sonra da çıkacaktır. Tarih bilinci boşluğu gibi bir gerçek var. Biz tarihe tapın, fakat tarih bilmeyen bir toplumuz. Tarih bilinci, tarih sevgisi insanı köklendirir, canlandırır, bugünkü olayları düne bağlar, dünü bugüne getirir. Tarihimiz, kültürümüz önemli ve değerlidir. Bu değerlere sahip çıkmamız, onları korumamız ve özellikle üzerinde düşünmemiz gerekmektedir. Koleksiyonluk tasarımlarımı yapmaya, kültürümüze ve tarihimize de bu çalışmalarda yer vermeye devam edeceğim.

Tablolarınızda karnaval coşkusu yaratmak için aynalar dışında kullandığınız başka ilginç malzemeler de var mı? Nedir sırrınız?

Ayna kesme denemelerim, kullandığım cerrah takımlarım, araştırmalardan elde ettiğim belgeler, camlardan oluşturduğum yıldız tozlarım, özel kumaşlar, özel taşlar, yaprak altın varaklar, dokuyu oluşturmam için yurtdışından gelen o eşsiz malzemem, kısacası pek çok farklı malzeme-

nin kullanımı ve karnaval havasında bir coşkuy-la resim malzemelerinin karışımı bu tabloların sırrı...

Fatih Sultan Mehmet tuğrasını kazıma usulü yaptığım çalışmamda Fatih'in İstanbul'un fetihle ilgili söylediği bir söze de yer verdim. "Mavi Güneşlerin Karnavalı" tablomda yüzlerce antik boncuk ve camlardan oluşturduğum yıldız tozlarını kullandım. Benim "mavi güneşler" adını verdiğim deniz canlıları, denizanasının akrabası olan mavi düğmeler...

Gelecekteki hedeflerinizden bahsederek vizyonunuz hakkında bilgi verebilir misiniz?

SEVAL'S MIRROR markasını uluslararası alana taşımak, geniş kitlelere anlatmak, Türk kültürünün yurtdışında genç bir temsilcisi olmak kısacası anlaşılacak öncelikli vizyonumu oluşturuyor. Bu doğrultuda çalışmalarım çok iyi gidiyor. Özellikle Birleşik Arap Emirlikleri, İtalya, Fransa ve İngiltere'den birçok kişi bu teknikle yapılan çalışmalarına büyük ilgi göstermektedir.

Bunun dışında;

Sanat ve tarihin buluşması temalı üzerinde çalıştığım sürprizlerle dolu resim sergisini açmak. Bu sergileri başka ülkelerde sergilemek ve anlatmak.

Çocuklar için özel bir proje geliştirmek. Daima yeni proje ve tasarımlar üretmek.

Sosyal sorumluluk projelerine destek vermek hedeflerim arasındadır.

www.sevalsmirror.com.tr / seval@sevalsmirror.com.tr

BURDA KALAN

Anımsama yeter mi
Bilirsin sen..
Kalan kaldı arkamızda
Bir defa geçilen yollar gibi
Unuttuğumuz günler
Nerde şimdi,
Neredesin sen.

Beklemekse bekledindi
Eksile azala...
Yürümekse yürüdün,
İyi kötü zamanlar gördün
Saatler durmadı,
Trenler bastı gitti
Burdasın sen.

Şükran KURDAKUL
(1927-15.12.2004)

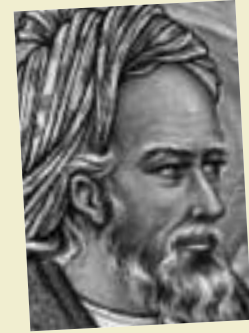

Aile: Abidin DİNO
(1913-07.12.1993)

Akılla bir konuşmam oldu dün gece;
Sana soracaklarım var, dedim;
Sen ki her bilginin temelisin,
Bana yol göstermelisin.
Yaşamaktan bezdim, ne yapsam?
Birkaç yıl daha katlan, dedi.
Nedir; dedim bu yaşamak?
Bir düş, dedi; birkaç görüntü.
Evi barkı olmak nedir? dedim;
Biraz keyfetmek için
Yıllar yılı dert çekmek, dedi.
Bu zorbalar ne biçim adamlar? dedim;
Kurt, köpek, çakal, makal, dedi.
Ne dersin bu adamlara, dedim;
Yüreksizler, kafasızlar, soysuzlar, dedi.
Benim bu deli gönüm, dedim;
Ne zaman akıllanacak?
Biraz daha kulağı burkulunca, dedi.
Hayyam' ın bu sözlerine ne dersin, dedim;
Dizmiş alt alta sözleri,
Hoşbeş etmiş derim, dedi.

Ömer Hayyam

Türkçeye Çeviren: Sabahattin Eyuboğlu

Ömer HAYYAM
(1048-04.12.1131)

ARALIK AYINDA NELER OLDU BİLİYOR MUYDUNUZ?

- 02 Aralık 1977** - ODTÜ'de Rektörlük binasının yanında forum için toplanan öğrencilerin üzerine Rektörlük binasının 5. katından atılan bombanın ardından yayılım ateşi açıldı. 52 öğrenci yaralandı. Yaralı öğrencilerden İbrahim Baloğlu, 11 Aralık 1977 günü hastanede yaşamını yitirdi. Bugün Rektörlük binasının yanında, öğrencilerin üzerine bombanın düştüğü yerde, gökyüzüne yükselen 9 direktan oluşan bir anıt var.
- 05 Aralık 1934** - Türkiye Büyük Millet Meclisi Türk kadınına milletvekili seçme ve seçilme hakkını tanıyan kanunu kabul etti.
- 07 Aralık 1979** - İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi öğretim üyesi Prof. Dr. Cavit Orhan Tütengil öldürüldü.
- 08 Aralık 1987** - Ömer Kavur'un yönettiği Anayurt Otel'i 9. Nantes 3 Kısa Film Şenliği'nde büyük ödülü aldı.
- 10 Aralık 1948** - Birleşmiş Milletler Meclisi, İnsan Hakları Bildirgesini kabul etti. Türkiye İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi'ne kabul oyu verdi.
- 12 Aralık 2004** - Fatih Akın'ın filmi Duvara Karşı, Avrupa Sinema Akademisi'nce verilen 2004 Avrupa En İyi Film Ödülünü kazandı.
- 13 Aralık 1980** - 17 yaşındaki Erdal Eren idam edildi.
- 18 Aralık 2002** - Tarihçi, yazar Necip Hablemitoğlu evinin önünde uğradığı silahlı saldırı sonucu öldürüldü.
- 19 Aralık 2000** - Ölüm orucu ve açlık grevlerinin devam ettiği 20 cezaevine müdahale edildi. Hayata Dönüş adı verilen operasyonun ilk gününde, Çanakkale ve Ümraniye cezaevleri hariç 18 cezaevinde eylem sona erdirildi. 32 kişi öldü, yüzlerce kişi yaralandı.
- 23 Aralık 1930** - Menemen'deki ayaklanmada, yedek subay öğretmen Mustafa Fehmi Kubilay, Cumhuriyet karşıtlarınca öldürüldü.
- 23 Aralık 1978** - Kahramanmaraş'ta meydana gelen olaylarda resmi makamların açıklamalarına göre 105 kişi hayatını kaybetti, yaralı sayısı bini geçti. Mezhep ayrılıklarının körüklenmesi nedeniyle meydana gelen olaylar 26 Aralık 1978 tarihine kadar sürdü.
- 26 Aralık 1925** - Uluslararası saat ve takvim'in kullanımı ile ilgili kanun TBMM'de kabul edildi.
- 27 Aralık 1919** - Mustafa Kemal Paşa, Heyeti Temsiliye üyeleriyle Sivas'tan Ankara'ya geldi.
- 31 Aralık 1977** - Cumhuriyet tarihinde ilk kez gensoru ile hükümet düşürüldü. İkinci Milliyetçi Cephe iktidarı devrildi.

ARALIK AYINDA KİMLERİ YİTİRDİK?

Şair Namık Kemal (1840-02.12.1888); Gazeteci ve yazar Burhan Arpad (1910-03.12.1994); İranlı matematikçi, astronom, şair ve filozof Ömer Hayyam (1048-04.12.1131); Yazar Doğan Avcıoğlu (1926-04.12.1983); Yazar Reşat Nuri Güntekin (1889-07.12.1956); Ressam Abidin Dino (1913-07.12.1993); Bilim adamı, yazar Cavit Orhan Tütengil (1921-07.12.1979); Bilim Adamı Dr. Neçdet Bulut (1938-08.12.1978); Türk folklor ve halk müziği uzmanı, derlemeci Sadi Yaver Ataman (1906-09.12.1995); Soprano Zehra Yıldız (1956-09.12.1997); Yazar Erhan Bener (1929-10.12.2007); Sinema ve tiyatro sanatçısı Adile Naşit (1930-11.12.1987); Yazar Oğuz Atay (1934-13.12.1977); Yazar Yakup Kadri Karaosmanoğlu (1889-13.12.1974); Şair ve yazar Behçet Necatigil (1916-13.12.1979); Piyanist Gülay Uğurata (1940-14.12.1995); Sinema ve tiyatro oyuncusu Ali Şen (1918-15.12.1989); Şair ve yazar Şükran Kurdakul (1927-15.12.2004); Mutasavvıf, şair Mevlâna Celâleddin-i Rumî (1207-17.12.1273); Toplum bilimci, yazar Niyazi Berkes (1908-18.12.1988); Şair ve yazar Sunullah Arsoy (1925-18.12.1989); Tarihçi, yazar Necip Hablemitoğlu (1954-18.12.2002); Eleştirmen, yazar Memet Fuat (1926-19.12.2002); Oyuncu Hulusi Kentmen (1911-20.12.1993); Oyuncu Savaş Dinçel (1942-20.12.2007); Türkiye Cumhuriyeti'nin ikinci cumhurbaşkanı İsmet İnönü (1884-25.12.1973); Matematikçi Cahit Arf (1910-26.12.1997); Şair Mehmet Akif Ersoy (1873-27.12.1936).

NERDE NEDEN

Nerde neden kırılır

Bir üçüncü varsa önemsiz bir sözde

Birden kırılır

Neyi neden saklar

Arkasından konuşurlar bilir de

Kendinden saklar

Nerde neden ölür

Uzak mezarlar

Kendinde gömülüdür

Savaş DİNÇEL
(1942-20.12.2007)

Behçet NECATİGİL
(1916-13.12.1979)

ARALIK AYININ ÖNEMLİ GÜNLERİ

01 Aralık Dünya AIDS Günü/ Dünya Barış Tutsakları Günü

02 Aralık Uluslararası Kölelikle Mücadele Günü

03 Aralık Dünya Engelliler Günü

04 Aralık Dünya Madenciler Günü

05 Aralık Uluslararası Ekonomik ve Sosyal Kalkınma Gönüllüleri Günü/Kadın Hakları Günü

07 Aralık Uluslararası Sivil Havacılık Günü

09 Aralık Uluslararası Yolsuzlukla Mücadele Günü

10 Aralık İnsan Hakları Günü

15 Aralık Uluslararası Göçmen Günü

19 Aralık İnşaat Mühendisleri günü

21 Aralık En uzun gece (Şeb-i yelda)

Adile NAŞİT
(1930-11.12.1987)

Hazırlayan: Günay BULUT (ADM'85)

SUDOKU (ÇOK ZOR)

Beyin geliştirmede en iyi egzersizler arasında olan ve düşündürürken dinlendiren bir bulmaca

7			5			1		9
		1			4			
	4			6				5
4			2				3	
		9				7		
	1				9			2
3				8			7	
			6			2		
6		8			5			3

Sudoku ve Bulmaca'yı doğru çözen mezunlarımız arasında kurra ile belirlenecek 5 kişiye SÜRPRİZ ÖDÜLLER hediye edilecektir. Çözümlerinizi Yayın ve Reklam Sorumlusu Damla Gülmez'e fax, e-posta veya posta yoluyla iletebilirsiniz.

Sudoku Kasım Çözümleri
893124675, 456789123, 127356498, 569431782
718295346, 234678519, 382547961, 675912834
941863257

Hazırlayan: Nilgün EKERMEN (CHE'87)

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1										
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										

SOLDAN SAĞA

1) 11.12.1987 tarihinde yitirdiğimiz kadın sinema ve tiyatro oyuncumuz. 2) Taşlık, işlenmemiş, sert toprak, ekilmemiş tarla; Parça, lokma, dilim. 3) Eğirmen, kirmen; Mutlu anlamına gelen bir kadın veya erkek ismi. 4) Siyah beyaz benekli bir köpek irki. 5) Öğütülmüş tahıl; Utanma duygusu. 6) Behçet ..... 13.12.1979 tarihinde yitirdiğimiz şairimizin soyadı. 7) Bir içecek; İlave. 8) Dahili; Ayın kelimesinin ikinci ve üçüncü harfleri. 9) 02.12.1988 tarihinde ölen "Vatan Şairi" olarak anılan şairimiz. 10) Bir sayı; Öz su.

YUKARIDAN AŞAĞIYA

1) 07.12.1993 tarihinde yitirdiğimiz çağdaş Türk resminin öncülerinden olan sanatçımız. 2) Tabiat; Kampana. 3) İridyumun simgesi; Kalsiyumun simgesi. 4) Bir nota; Ayıplanmış, ayıplı. 5) Dış merkezli 6) Bir uzaklığın son noktası; (Tersi) Eşegin anırması; Kurçatovyumun simgesi. 7) Oğuz ..... 13.12.1977 tarihinde yitirdiğimiz yazarımızın soyadı; Genelın kısaltması; Müzikte sus işareti. 8) Eski dilde kıs; Dolaylı olarak anlatma. 9) (Tersi) Bir bağlaç; Bir çiçek; (Tersi) Radyumun simgesi. 10) Bir cetvel türü; Şarkı,türkü; Çoğunlukla kare veya silindirik biçimindeki yüksek yapı.

Kasım Ayı Bulmaca Çözümleri

SOLDAN SAĞA: 1) Üren; Vaiz 2) Ma; Kerpiç 3) İbra; La 4) ti; Sima 5) Yahya Kemal 6) Rate 7) Şarapnel 8) Araf; İse 9) Ram; Tk; Yel 10) Çini; Yek.

YUKARIDAN AŞAĞIYA : 1) Ümit Yaşar 2) Rabia; Araç 3) Harami 4) Af 5) Sarp; Ti 6) Veli Kanık 7) Ar; Mete 8) İp; Ameliye 9) Zil; Dek 10) Çamlıbel

Hazırlayan: Günay BULUT (ADM'85)